

Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2021

Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:11

Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2021

Tuomo Turja

Sisällys

TIIVISTELMÄ.....	4
SAMMANFATTNING	6
SUMMARY	8
1. JOHDANTO	10
1.1. Tutkimuksen tarkoitus.....	10
1.2. Tutkimuksen kohderyhmä, haastattelumäärät ja otoksen muodostus	10
1.3. Aineiston keruu.....	10
1.4. Tulosten luotettavuus.....	11
2. AINEISTON RAKENNE	12
3. TULOKSET.....	13
3.1. Tehtyjen matkojen määrä	13
3.2. Tehtyjen matkojen kulkutapa	16
3.3. Tehtyjen matkojen tarkoitus	31
3.4. HSL:n matkakortin käyttäminen	48
3.5. Liikkuminen ammatissa henkilöautolla	51
3.6. Talouden käytössä olevat henkilöautot.....	52
3.7. Koronatilanteen vaikutus kulkuvälinehankintoihin	55
3.8. Joukkoliikenteen käyttäminen	57
3.9. Polkupyörän käyttäminen.....	58

Liite 1: Kyselylomake 7–14-vuotiaat

Liite 2: Kyselylomake yli 15-vuotiaat

Liite 3: Luotettavuusraja-aulukot

TIIVISTELMÄ

Helsingiläisten liikkumistottumukset -tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää helsinkiläisten tekemien kaupungin sisäisten matkojen kulkutapajakauma, matkojen määrä ja tarkoitus. Koronaepidemialla ja siihen liittyvillä rajoituksilla ja suosituksilla on todennäköisesti ollut edelleen vaikutusta ihmisten liikkumiseen tutkimusajankohtana syksyllä 2021.

Tutkimusajankohtana matkoja tehtiin kaiken kaikkiaan 1 779 307 kappaletta. Matkojen absoluuttinen määrä Helsingissä on nyt hieman suurempi kuin vuonna 2020. Keskimäärin helsinkiläiset tekivät 3,00 matkaa päivässä. Keskiarvotulos on pysynyt samana kuin viime vuonna. Eniten matkoja ovat tehneet 7–17-vuotiaat sekä ne, joiden taloudessa on alle kouluikäisiä lapsia.

Yleisin matkojen kulkutapa oli kävely (46 % tehdyistä matkoista). Kävelyn osuus on laskenut selvästi viime vuodesta, jolloin se oli 52 %. Kävelyn osuus korostuu erityisesti kantakaupungissa. Seuraavaksi useimmin matkoja tehtiin henkilöautolla kuljettajana (17 %), bussilla (10 %) ja polkupyörällä (9 %). Bussimatkojen osuus on nyt selvästi suurempi kuin vuonna 2020, mutta se jää selvästi jälkeen koronapandemiaa edeltäneistä luvuista. Henkilöautomatkojen osuus on noussut hieman, pyörämatkojen osuus on laskenut. Myös muiden julkisten liikennevälineiden kuin bus-sien matkustajaosuudet ovat suuremmat kuin viime vuonna, metron ja junien osalta on jo palattu lähes koronapandemiaa edeltävälle tasolle.

Vuorokauden aikana tehdyistä matkoista 23 %:ssa käytettiin joukkoliikennettä, 46 %:ssa matkoista käveltiin, 21 %:ssa käytettiin henkilöautoa ja 9 %:ssa pyöräiltiin.

Tarkasteltaessa henkilöauton ja joukkoliikenteen osuuksia, on joukkoliikenteen osuus suurempi (52 %) kuin henkilöautojen (48 %). Viime vuonna tilanne oli poikkeuksellisesti päinvastainen. Henkilöautolla tehtyjen matkojen suhteellinen osuus verrattuna joukkoliikenteeseen on kuitenkin edelleen suurempi kuin mitä se oli ennen korona-aikaa.

Vapaa-ajan matkat ovat selvästi mittausajankohdan yleisimpiä matkoja, niiden osuus on 41 %. Toiseksi yleisimpiä ovat työ-, koulu- ja opiskelumatkat (25 %). Työ- ja opiskelumatkat jakautuivat eriteltynä niin, että 17 % oli työmatkoja ja 9 % koulu- tai opiskelumatkoja. Kolmanneksi yleisimpiä ovat ostosmatkat (18 %).

Työmatkojen osuus on nyt kolme prosenttiyksikköä suurempi kuin viime vuonna. Viime vuonna työmatkojen osuus väheni kymmenen prosenttiyksikköä, joten taso on edelleen selvästi alempi kuin ennen vuotta 2020. Vapaa-ajan matkojen osuus on kaksi prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2020, mutta osuus on vielä selvästi suurempi kuin mitä se oli ennen korona-aikaa. Muilta osin muutokset jäivät korkeintaan yhteen prosenttiyksikköön.

Kaikista vastaajista 91 %:lla on käytössään HSL:n matkakortti tai he käyttävät HSL-sovelluksen lipputuotteita. Osuus on sama kuin viime tutkimuskerralla. Yleisimmät käyttötavat ovat matkakortille arvon lataaminen (39 %) ja kertalippujen ostaminen HSL-sovelluksesta (37 %).

Helsinkiläisten autottomien talouksien määrä nousi viime tutkimuskerralla selvästi ja on nyt pysynyt samana kuin vuonna 2020. Vastaaajista 57 %:lla oli taloudessaan käytössä vähintään yksi henkilöauto, 43 %:lla autoa ei ole. Kantakaupungissa autottomia on huomattavasti enemmän, 55 % talouksista. Talouden käytössä olevien autojen käyttöuseudessa ei ole muutosta.

Koronavirus ei ole juurikaan vaikuttanut helsinkiläisten kulkuväline- tai liikkumispalveluhankintoihin lisäävästi. Sillä on kuitenkin vaikutusta joukkoliikenteen kausilipuista luopumiseen. 14 prosenttia vastaajista sanoi luopuneensa joukkoliikenteen kausilipusta koronatilanteen vuoksi.

Lähes kaikki vastaajat käyttävät joukkoliikennettä ainakin joskus. Päivittäin joukkoliikennettä käyttää 21 % ja muutaman kerran viikossa 29 % vastaajista. Kerran viikossa joukkoliikennettä käyttäviä on 13 %, kerran-pari kuukaudessa käyttäviä on 21 % ja sitä harvemmin käyttäviä on 14 %. 6 % ei käytä joukkoliikennettä lainkaan. Joukkoliikenteen käyttäminen on lisääntynyt viime vuodesta, mutta on silti selvästi vähäisempää kuin ennen koronapandemiaa.

Noin 70 %:lla helsinkiläisistä on käytössään polkupyörä vähintään silloin tällöin ja noin 60 %:lla aina tai melkein aina. Osuus on laskenut hieman. Yleisimmin talouksista löytyy kaksi tai useampia aikuisten pyöriä ja lasten pyöriä.

Tutkimuksen aineisto kerättiin puhelinhaastatteluin syys-lokakuussa 2021 ja otos edustaa 7–79-vuotiaita helsinkiläisiä. Haastatteluja tehtiin yhteensä 2902. Tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan toimeksiannosta.

SAMMANFATTNING

Syftet med Helsingfors resvaneundersökning var att utreda fördelningen av färd sätt, antalet resor och syftet med resorna angående Helsingforsbornas resor inom staden. Coronaepidemin och därmed sammanhängande restriktioner och rekommendationer har sannolikt fortfarande påverkat folks rörlighet vid undersökningstidpunkten under hösten 2021.

Vid undersökningstidpunkten gjordes det sammanlagt 1 779 307 resor. Det absoluta antalet resor i Helsingfors är nu en aning högre än 2020. I genomsnitt gjorde Helsingforsborna 3,00 resor per dag. Genomsnittresultatet har förblivit detsamma som i fjol. De flesta resorna har gjorts av personer i åldrarna 7–17 år samt av personer med barn under skolåldern i hushållet.

Det vanligaste sättet att resa var att gå (46 procent av resorna). Andelen gångresor har minskat tydligt från i fjol, då den var 52 procent. Andelen gångresor är särskilt hög i innerstaden. Den näst största andelen resor gjordes med personbil som förare (17 procent), buss (10 procent) och cykel (9 procent). Andelen bussresor är nu klart högre än 2020, men den förblir tydligt lägre än siffrorna före coronaviruspandemin. Andelen resor med personbil har ökat en aning, medan andelen resor med cykel har minskat. Även andelen andra former av kollektivtrafik än bussar är högre än i fjol. Siffrorna för metro och tåg har nästan återgått till nivåer före coronaviruspandemin.

Av resor som gjordes under ett dygn var andelen kollektivtrafik 23 procent, gång 46 procent, personbil 21 procent och cykel 9 procent.

När man betraktar andelarna personbil och kollektivtrafik, är andelen kollektivtrafik högre (52 procent) än personbil (48 procent). I fjol var situationen undantagsvis tvärtom. Den relativa andelen resor med personbil jämfört med kollektivtrafiken är dock fortfarande högre än före coronatiden.

Fritidsresor är klart den vanligaste typen av resor vid mätningstidpunkten. Deras andel är 41 procent. De näst vanligaste typerna är resor till arbetet, skolan eller studieplatsen (25 procent). Fördelningen mellan resor till arbetet och studieplatsen är 17 procent till arbetet och 9 procent till skolan eller studieplatsen. Den tredje vanligaste typen är resor till butiken (18 procent).

Andelen resor till arbetet är nu tre procentenheter högre än i fjol. I fjol minskade andelen resor till arbetet med tio procentenheter, så nivån är fortfarande klart lägre än före 2020. Andelen fritidsresor är två procentenheter lägre än 2020, men är fortfarande klart högre än före coronatiden. I övrigt förblir förändringarna på högst en procentenhet.

Av alla som svarat använder 91 procent HRT:s resekort eller biljettprodukter i HRT:s applikation. Andelen är lika hög som i den föregående undersökningen. De vanligaste användningssätten var att ladda resekortet med värdebiljetter (39 procent) och köpa engångsbiljetter i HRT:s applikation (37 procent).

Antalet hushåll utan bil i Helsingfors ökade tydligt i den föregående undersökningen och har nu förblivit detsamma som 2020. Av alla som svarat har 57 procent minst en personbil i hushållet, medan 43 procent har ingen bil. I innerstaden finns det betydligt fler personer utan bil. Dessa

omfattar 55 procent av hushållen. Frekvensen av användning av personbil i hushållet har inte förändrats.

Coronaviruset har inte haft någon större effekt på Helsingforsbornas inköp av transportmedel eller -tjänster. Detta påverkar dock användningen av periodbiljetter till kollektivtrafiken. 14 procent av alla som svarat har uppgett att de har gett upp säsongsbiljetten till kollektivtrafiken på grund av coronavirussituationen.

Nästan alla som besvarat använder kollektivtrafiken åtminstone ibland. 21 procent av alla som svarat använder kollektivtrafiken dagligen och 29 procent ett par gånger i veckan. 13 procent av alla som svarat använder kollektivtrafiken en gång i veckan, 21 procent ett par gånger i månaden och 14 procent ännu mer sällan. 6 procent använder inte kollektivtrafikall. Användningen av kollektivtrafiken har ökat sedan i fjol, men siffrorna är fortfarande klart lägre än före coronaviruspandemin.

Cirka 70 procent av Helsingforsborna cyklar minst då och då, och cirka 60 procent gör det alltid eller nästan alltid. Andelen har minskat en aning. Oftast har hushåll två eller flera cyklar för vuxna och barn.

Undersökningsmaterialet sammanställdes genom telefonintervjuer i september–oktober 2021, och urvalet gäller Helsingforsbor i åldrarna 7–79 år. Det gjordes sammanlagt 2 902 intervjuer. Undersökningen har genomförts av Taloustutkimus Oy på uppdrag av Helsingfors stads stads- miljösektor.

SUMMARY

The purpose of the Transport Behaviour of Helsinki Residents study was to review the proportional share of the different mobility methods used by residents within Helsinki as well as the number and purpose of trips taken. The coronavirus pandemic and the related restrictions and recommendations probably continued to have an impact on people's transport choices during the research period in autumn 2021.

A total of 1,779,307 trips were taken during the research period. The absolute number of trips in Helsinki was slightly higher than in 2020. On average, Helsinki residents made 3.00 trips per day. The average result is the same as last year. Most trips were made by 7–17-year-olds as well as people whose families include children under school age.

The most common transport method was walking (46% of all the trips taken). The share of walking has clearly fallen compared to the previous year, when it was 52%. The share of walking is particularly pronounced in the inner city. The next most common transport methods were driving cars (17%), buses, (10%) and cycling (9%). The share of bus trips is now clearly larger than it was in 2020, but it still remains clearly behind the level that it was before the coronavirus pandemic. The share of car trips has increased slightly while the share of cycling has decreased. The passenger numbers of public transport other than buses are also higher than they were last year: for the part of the metro and trains, the numbers have almost reached the level that they were before the coronavirus pandemic.

Public transport was used for 23% of trips taken in a day, 46% of trips were taken by foot and 21% by car, and cycling was the transport method used for 9% of trips.

When reviewing the share of car traffic and public transport, the share of public transport (52%) is higher than the share of car traffic (48%). Last year, the situation was exceptionally the opposite. However, in comparison to public transport, the relative share of trips taken by car remains higher than it was before the coronavirus pandemic.

Recreational trips were clearly the most common trips taken during the research period with a share of 41%. The second most common trips were commuter trips and school and study trips (25%). Commuter and study trips can be divided into two categories: 17% of them were for work and 9% for school or studies. The third most common trips were shopping trips (18%).

The share of commuter trips is now three percentage points higher than it was last year. Last year, the share of commuter trips fell by ten percentage points, so the level still remains clearly below that of before 2020. The share of leisure trips is two percentage points lower than in 2020, but it is still clearly higher than it was before the coronavirus pandemic. In all other respects, the changes do not exceed one percentage point.

Of all the respondents, 91% used an HSL travel card or the ticket products sold through the HSL mobile application. This is the same share as during the previous research round. The most popular methods of use were topping up the balance of the travel card (39%) and buying one-time tickets through the HSL application (37%).

The number of households without a car in Helsinki increased clearly in the previous research round and has now remained unchanged since 2020. The results show that 57% of the respondents had at least one car available in their household, while 43% did not have access to a car. There are significantly more car-free households in the inner city: 55% of the households. There is no change in the frequency of car use in households that have a car.

The coronavirus pandemic has not significantly increased Helsinki residents' purchases of transport equipment or mobility services. However, it has resulted in many people giving up their public transport season tickets: 14% of the respondents said they had given up their public transport season ticket because of the coronavirus pandemic.

Nearly all of the respondents used public transport at least occasionally. Public transport services are used daily by 21% and a couple of times a week by 29% of the respondents. Of all the respondents, 13% said they use public transport once a week, 21% once or twice a month and 14% less than that. 6% of the respondents said they never use public transport. The use of public transport has increased since last year, but is still clearly lower than before the coronavirus pandemic.

Approximately 70% of Helsinki residents have access to a bicycle at least occasionally and 60% always or almost always. The share has decreased slightly. Most households have two or more bicycles for adults and children.

The research data was collected through phone interviews in September and October, and the respondents were Helsinki residents aged 7–79. The total number of interviews conducted was 2,902. The research was carried out by Taloustutkimus Oy, commissioned by the City of Helsinki's Urban Environment Division.

1. JOHDANTO

Tämän tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan toimeksiannosta.

1.1. Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Helsingin kaupungissa tapahtuvien kaupungin sisäisten matkojen kulkutapajakauma. Tutkimuksessa selvitettiin helsinkiläisten Helsingin sisäisiä matkoja yhden vuorokauden aikana klo 04:00–3:59 välisenä aikana. Tutkimus antaa käsityksen siitä, miten helsinkiläiset liikkuvat jalan, pyöräillen, joukkoliikennevälineillä, henkilöautolla tai muulla kulkuvälineellä. Kulkutavan lisäksi tutkimuksessa selvitettiin matkojen määrä ja tarkoitus. Haastattelussa kerättiin tietoa matkoista maanantain ja torstain välisenä aikana (haastattelut ti–pe).

1.2. Tutkimuksen kohderyhmä, haastattelumäärät ja otoksen muodostus

Tutkimuksen kohderyhmänä oli Helsingin kaupungin 7–79-vuotias väestö.

Haastatteluja tehtiin yhteensä 2902 kpl. Otos muodostettiin satunnaispoimintana väestötietojärjestelmästä. Otoksessa preferoitiin matkapuhelinnumeroita. Mikäli varsinaiselle kohdehenkilölle ei löytynyt matkapuhelin- tai lankanumeroa, haettiin viitehenkilön avulla talouden lankapuhelinnumeroa. Haastateltavien valinnassa noudatettiin sukupuoli-, ikä- ja aluekiintiöintiä.

Haastateltavien sukupuolta kysyttiin erikseen, luetellut vastausvaihtoehdot olivat mies/nainen/muu. Kaikki vastaajat ilmoittivat sukupuolekseen joko miehen tai naisen.

7–14-vuotiaita tavoiteltiin heidän vanhempiansa kautta, joten otokseen poimittiin myös tieto 7–14-vuotiaiden lasten lukumäärästä. Alle 15-vuotiaiden haastattelut toteutettiin niin, että ensiksi soitettiin heidän jommallekummalle vanhemmalle ja pyydettiin lupa haastatteluun. Seuraavaksi kysyttiin, pystyykö vanhempi vastaamaan lapsen puolesta vai tulisiko haastattelijan soittaa suoraan lapselle. Kaikissa 232 tapauksessa haastateltiin vanhempaa.

1.3. Aineiston keruu

Tutkimuksen aineisto kerättiin puhelinhaastatteluin tietokoneohjatun Taloustutkimuksen CATI-ohjelmiston avulla 7.9.–15.10.2021 välisenä aikana. Työhön osallistui 74 tutkimushaastattelijaa Taloustutkimus Oy:n puhelinhaastattelukeskuksessa. Valtakunnallinen etätyösuositus oli voimassa koko tiedonkeruun ajan yhtä päivää (15.10.2021) lukuun ottamatta.

Mittausjaksolle sattui raito- ja metrol liikenteen lakko, joka pysäytti metro- ja raitiovanuliikenteen 16.–17.9.2021. Lakko vaikutti yhden tutkimuspäivän (perjantai 17.9.) haastatteluihin. Nämä

haastattelut poistettiin otoksesta, ja tutkimuksen tavoitevastaajamääräksi asetettiin 2900 haastattelua alkuperäisen 3000 haastattelun sijasta. Haastattelukiintiötä pienennettiin vastaavassa suhteessa.

1.4. Tulosten luotettavuus

Tutkimuksen tulokset ovat tutkimusotoksen avulla saatuja estimaatteja, joihin saattaa sisältyä tiettyä satunnaistekijöiden aiheuttamaa virhettä. Virhemarginaalin suuruus riippuu otoksen tai osaotoksen koosta ja tulokseksi saadusta % -luvusta. Tutkimuksen päätulosten (n=2902) virhemarginaali on enimmillään noin $\pm 1,9$ prosenttiyksikköä.

2. AINEISTON RAKENNE

Tutkimusta varten poimittiin väestötietojärjestelmästä satunnaisotannalla 16 999 henkilön perusotos helsinkiläisistä. Otos sisälsi vastaajien syntymävuoden, sukupuolen, postinumeron ja kuntakoodin.

Oheisessa taulukossa on esitetty vertailu väestöstä ja vastaajajoukosta asuinalueen, sukupuolen ja iän mukaan.

Taustamuuttuja	Väestö N=599625	Vastaajat n=2902
Alue	%	%
Kantakaupunki	33	36
Esikaupunki	67	64
Sukupuoli	%	%
Nainen	53	53
Mies	47	47
Ikäluokka	%	%
7–17-vuotiaat	11	10
18–29-vuotiaat	19	18
30–44-vuotiaat	27	27
45–64-vuotiaat	25	25
65–79-vuotiaat	19	20

Haastattelut kiintiöitiin vastaamaan väestöä. Vastaajajakauma toteutui ryhmissä hyvin, suurimmillaan erot olivat 3 prosenttiyksikköä. Vastaajajoukossa lievästi yliedustettuina olivat 65–79-vuotiaat, 7–17 ja 18–29-vuotiaat ovat lievästi aliedustettuina. Kantakaupunkilaiset ovat yliedustettuja verrattuna esikaupunkiin. Lopulliset tulokset painotettiin kuitenkin vastaamaan kohderyhmää väestössä.

Yhden haastattelun keskimääräinen kesto oli 10 minuuttia 23 sekuntia. Haastatteluja varten käytettiin otosta 27 090 riviä. Kaikkia vastaajia ei kuitenkaan tavoitettu, tai haastattelua ei saatu tehtyä ennen tiedonkeruun päättymistä. Haastattelusta kieltäytyi 4 490 vastaajaa.

3. TULOKSET

3.1. Tehtyjen matkojen määrä

Tutkimuksessa matkalla tarkoitettiin siirtymistä kävellen tai jollain kulkuneuvolla paikasta toiseen. Vastaajia pyydettiin kertomaan edellisen vuorokauden aikana tekemänsä matkat aamusta kello 4.00:sta yöhön klo 3.59 asti sen kulkutavan mukaan, jolla tehtiin kilometreissä pisin matka. Mukaan otettiin vain Helsingin sisällä tapahtuvat matkat.

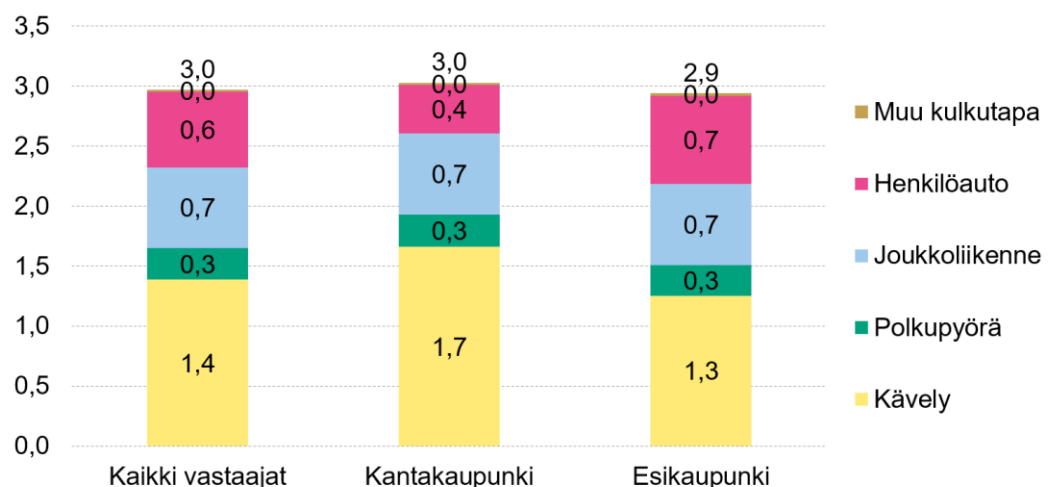
Tutkimusajankohtana matkoja tehtiin kaiken kaikkiaan 1 779 307 kappaletta. Keskimäärin helsinkiläiset tekivät 3,00 matkaa päivässä. Kantakaupungissa liikuttiin esikaupunkia selvästi yleisemmin kävellen, myös joukkoliikennettä käytettiin kantakaupungissa hieman enemmän kuin esikaupungissa. Esikaupungissa taas henkilöautoa käytettiin matkoihin kantakaupunkia selvästi useammin.

Tehtyjen matkojen absoluuttinen määrä Helsingissä oli nyt hieman suurempi kuin vuonna 2020. Keskiarvotulos on pysynyt samana, kun prosenttiosuus pyöristetään yhteen desimaaliin, ja tarkemmassakin tarkastelussa tuloksessa ei tältä ole muutosta (2021: 2,97/2020: 2,97). Mediaaniluku oli nyt 2, kuten myös vuonna 2020.

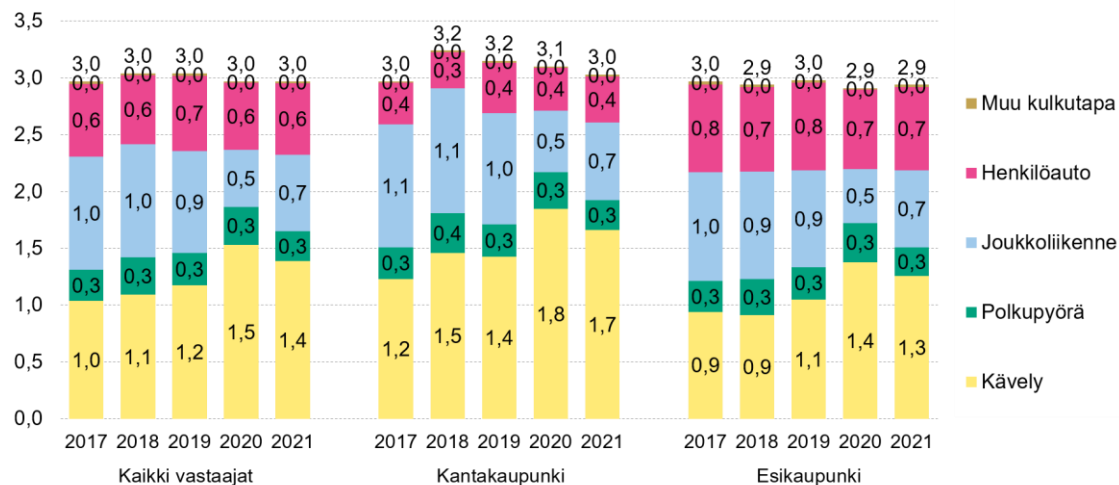
Suurimmat matkamäärät ovat 7–17-vuotiailla ja niillä, joiden perheessä on alle kouluikäisiä lapsia (3,50 matkaa). Tarkasteltaessa tuloksia eri taustaryhmissä verrattuna viime vuoteen ei merkitseviä eroja löydy.

Seuraavissa kuvioissa on esitetty helsinkiläisten matkojen kulkutavat sekä prosenttiosuuksina että matkojen lukumäärinä.

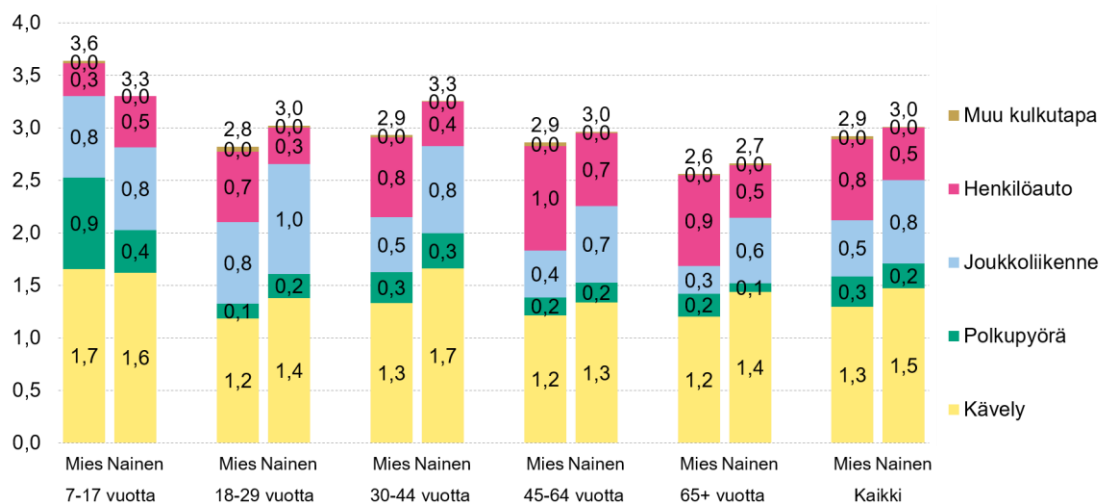
Matkaluvut (matkaa/vrk/henkilö) Helsingissä 2021



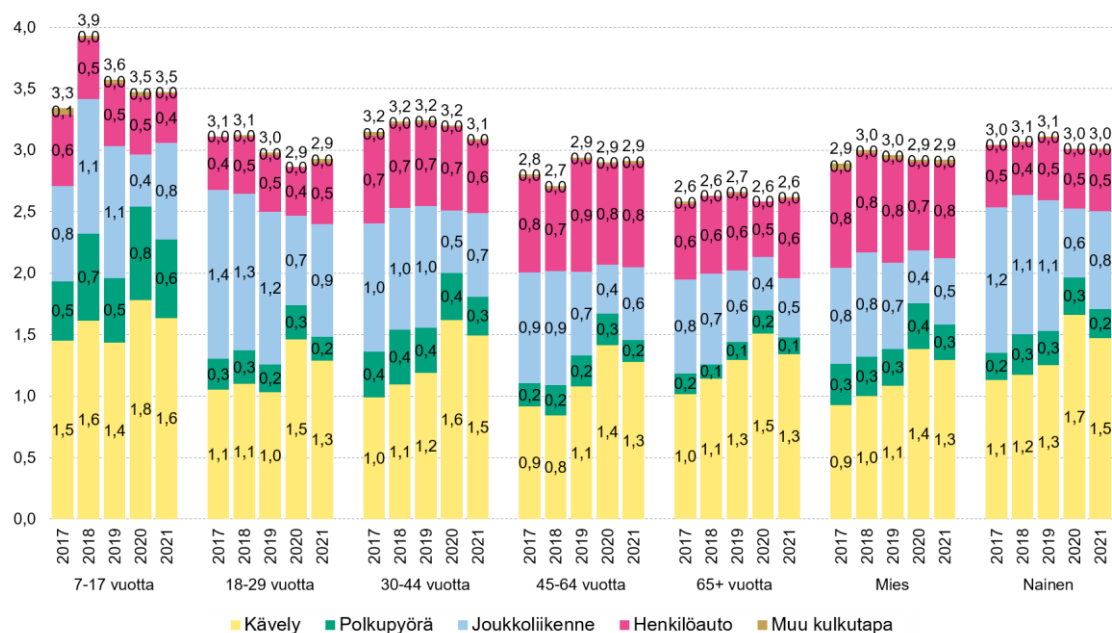
Matkaluvut (matkaa/vrk/henkilö) Helsingissä 2017-2021



Matkaluvut (matkaa/vrk/henkilö) Helsingissä iän ja sukupuolen mukaan 2021



Matkaluvut (matkaa/vrk/henkilö) Helsingissä iän ja sukupuolen mukaan 2017-2021



3.2. Tehtyjen matkojen kulkutapa

Yleisin matkojen kulkutapa oli kävely (46 % tehdyistä matkoista). Kävelyn osuus on laskenut selvästi viime vuodesta, jolloin se oli 52 %. Kävelyn osuus korostuu erityisesti kantakaupungissa. Seuraavaksi useimmin matkoja tehtiin henkilöautolla kuljettajana (17 %), bussilla (10 %) ja polkupyörällä (9 %). Bussimatkojen määrä on noussut melko selvästi viime vuodesta, syynä lienee koronatilanteen helpottaminen. Matkustajat ovat palanneet busseihin yhteiskunnan vähitellen avautuessa, vaikka maskipakko olikin voimassa vielä koko mittausjakson aikana. Polkupyörämatkojen määrä on laskenut hieman. Henkilöautomatkojen osuus on noussut hieman viime vuodesta. Sähköpotkulaudat otettiin nyt mukaan omana kategorianaan. Niiden osuus on kokonaisuutena pieni, mutta kantakaupungissa kuitenkin samalla tasolla taksimatkojen kanssa.

Matkoista tehtiin metrolla 7 %, henkilöautolla matkustajana 4 % ja raitiovaunulla 4 %. Junamatkoja oli 3 % matkoista. Metrolla matkustaminen on lisääntynyt jo lähes koronapandemiaa edeltävälle tasolle ja raitiovaunulla ja junalla matkustaminen on lisääntynyt myös hieman.

Kantakaupungissa tehdyissä matkoissa korostuu erityisesti kävely, tosin sen osuus on nyt pienempi kuin vuonna 2020. Raitiovaunulla ja bussilla kulkeminen on lisääntynyt viime vuodesta, mutta on edelleen korona-aikaa alemmalla tasolla. Myös esikaupungissa kävely on käytetyin kulkumuoto. Osuus on laskenut selvästi viime vuodesta, mutta on edelleen selvästi korkeammalla tasolla kuin vuonna 2019 tai sitä aikaisemmin. Muuten kulkutavoissa korostuu henkilöauton käyttö kuljettajana. Joukkoliikenteen käyttö on lisääntynyt viime vuodesta, erityisesti bussin ja metron käyttö. Kun tarkastellaan kaikkien joukkoliikennevälineiden osuutta yhdessä, näyttää siltä, että joukkoliikennevälineiden käyttö on lisääntynyt erityisesti esikaupungeissa, kantakaupungissa joukkoliikennevälineiden käyttö ei ole palautunut samalla tavalla kuin esikaupungissa.

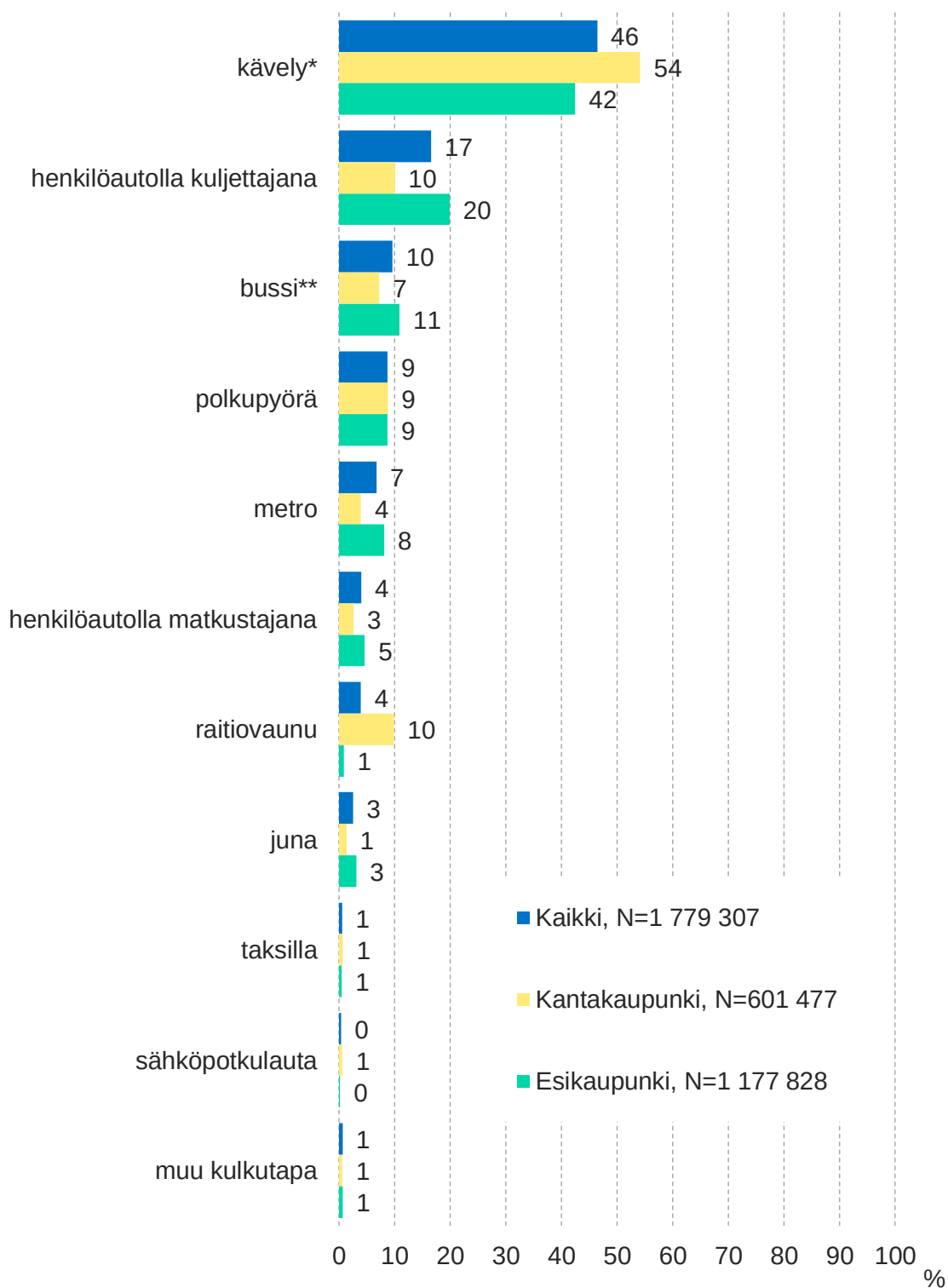
Kävely kulkumuotona on keskimääräistä suositumpaa erityisesti naisilla, eläkeläisillä ja perhevaapaalla olevilla, henkilöautolla kuljettajana kulkeminen korostuu miehillä, 45–64-vuotiailla, työssäkäyvillä ja pientaloissa asuvilla. Bussimatkailu korostuu naisilla, alle 18–29-vuotiailla ja opiskelijoilla, pyöräily ja henkilöautolla matkustajana liikkuminen korostuvat alle 18-vuotiailla.

Vuorokauden aikana tehdyistä matkoista 23 %:ssa käytettiin joukkoliikennettä, 46 %:ssa matkoista käveltiin, 21 %:ssa käytettiin henkilöautoa ja 9 %:ssa pyöräiltiin. Tarkasteltaessa henkilöauton ja joukkoliikenteen osuuksia, on joukkoliikenteen osuus suurempi (52 %) kuin henkilöauton (48 %). Joukkoliikenteen osuus suhteessa henkilöautoiluun on nyt suurempi kuin henkilöautomatkojen. Viime vuonna tilanne oli päinvastainen. Henkilöautolla tehtyjen matkojen osuus suhteessa joukkoliikenteeseen on kuitenkin edelleen suurempi kuin mitä se oli ennen korona-aikaa. Joukkoliikenteen käyttö korostuu erityisesti opiskelu- ja koulumatkoissa. Työmatkoissa henkilöautoilla tehtyjen matkojen osuus on edelleen selvästi suurempi kuin vuonna 2019 ja sitä aikaisemmin. Joukkoliikennettä käytti kantakaupungissa 22 % (2020: 17 %) ja esikaupungissa 23 % (2020: 17 %).

Seuraavissa kuvioissa on esitetty helsinkiläisten matkojen jakautuminen matkan pääasiallisen kulkutavan mukaan sekä prosenttiosuuksina että matkojen lukumäärinä.

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2021

% päivän aikana tehdyistä matkoista

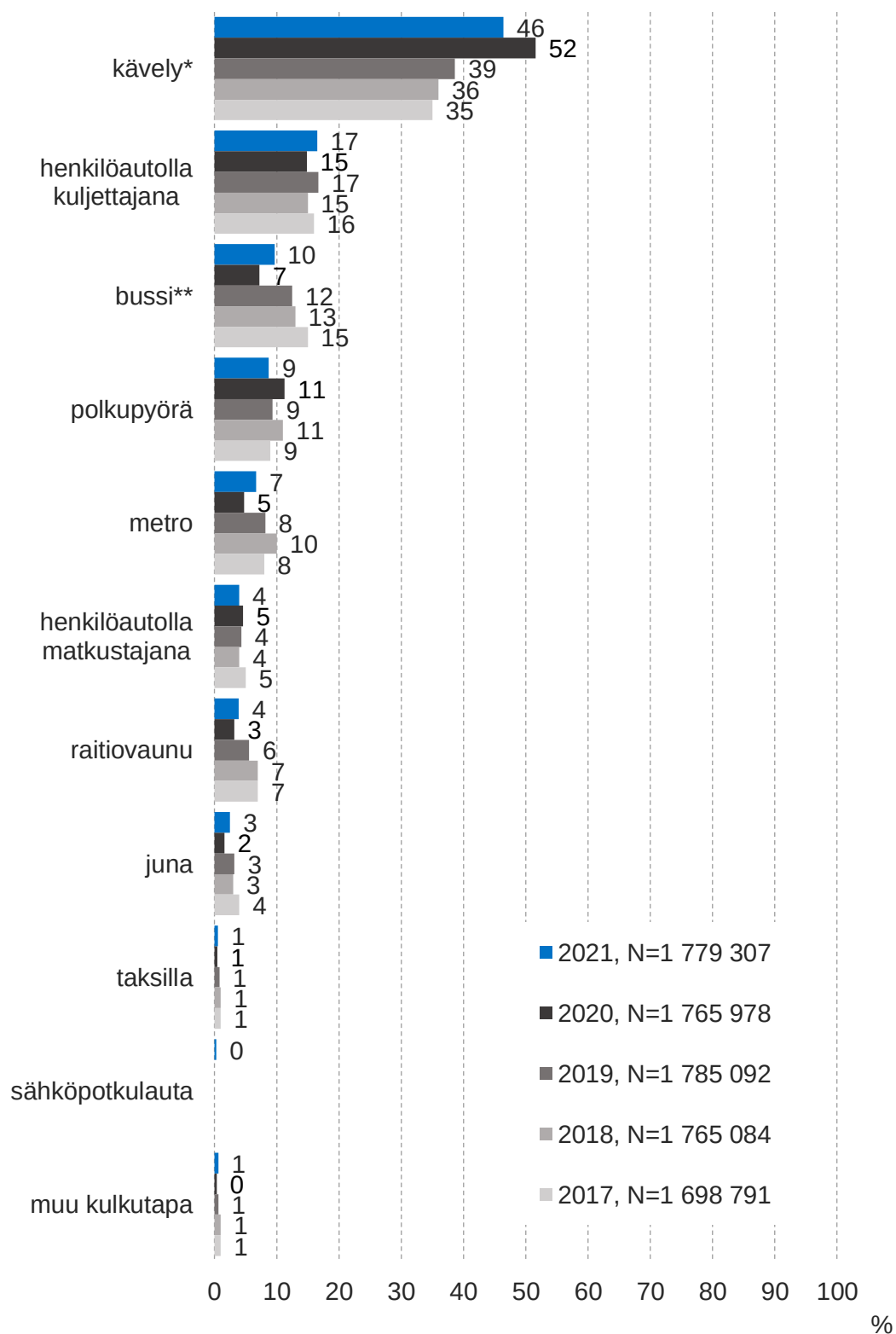


*) myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset, potkulauta

**) myös palvelulinja, koulukuljetus

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2017–2021

KAIKKI VASTAAJAT % päivän aikana tehdyistä matkoista



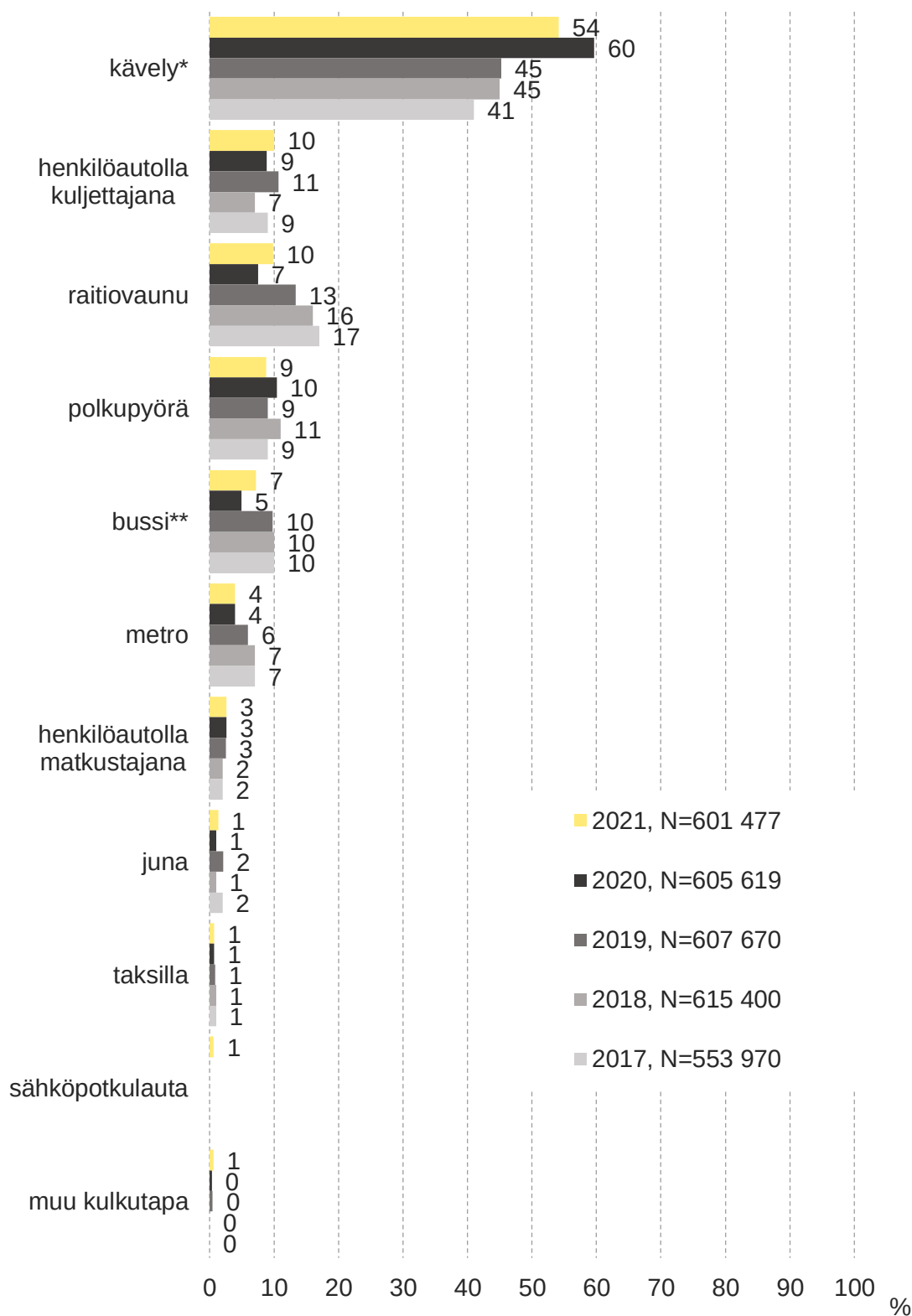
*) myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset, potkulauta

**) myös palvelulinja, koulukuljetus

%

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2017–2021

KANTAKAUPUNKI % päivän aikana tehdyistä matkoista

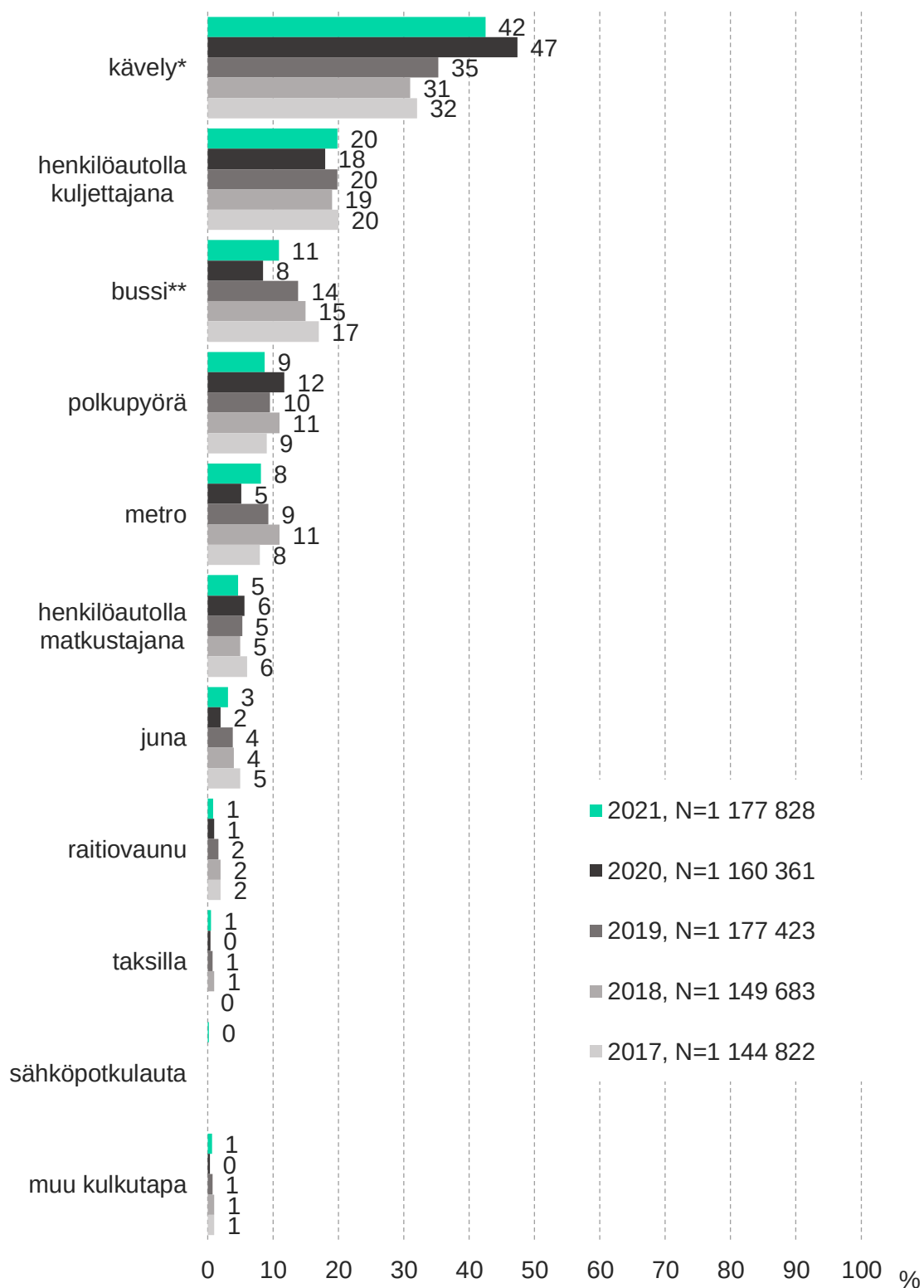


*) myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset, potkulauta

**) myös palvelulinja, koulukuljetus

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2017–2021

ESIKAUPUNKI % päivän aikana tehdyistä matkoista

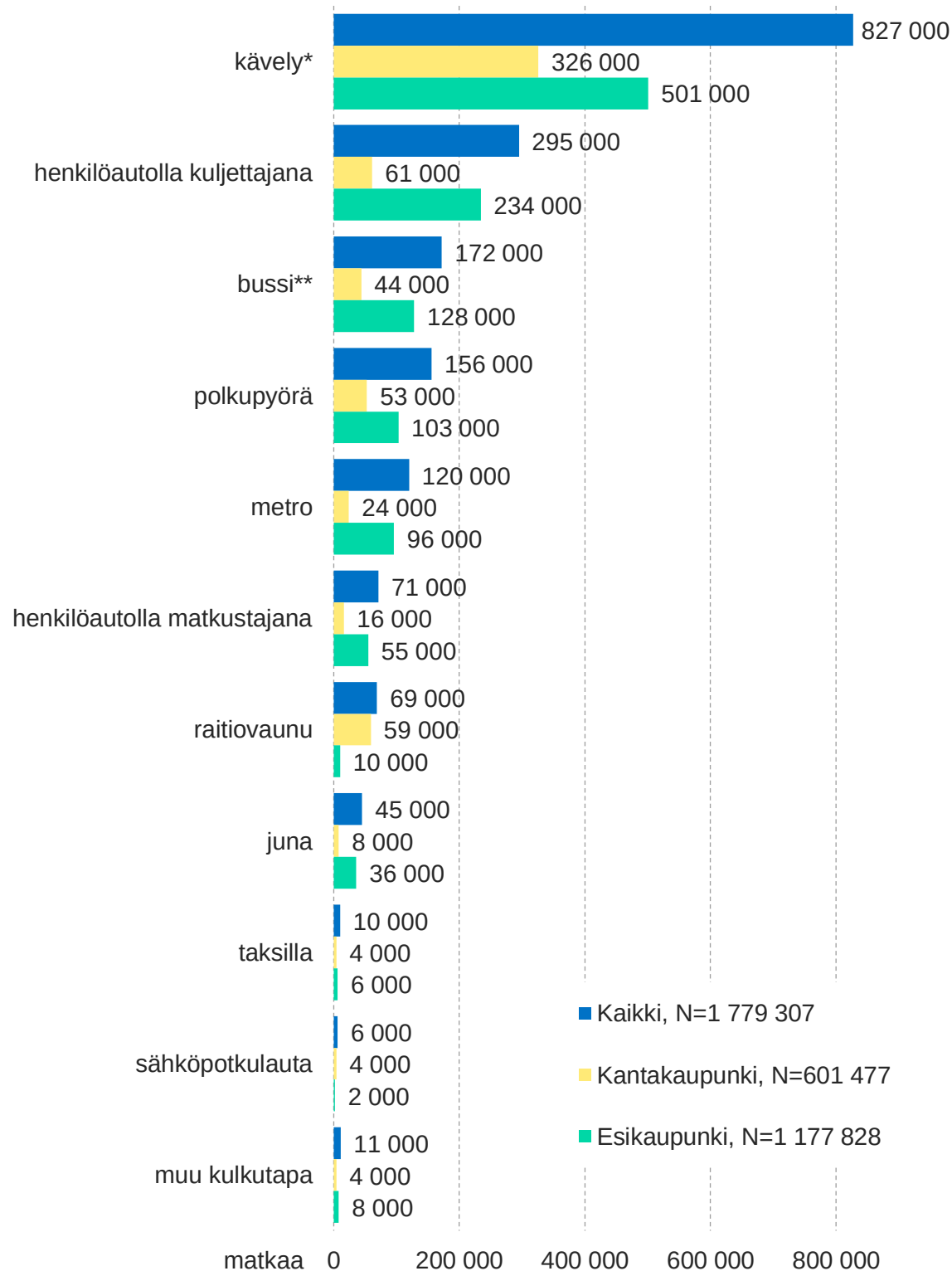


*) myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset, potkulauta

**) myös palvelulinja, koulukuljetus

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2021

Päivän aikana tehdyt matkat

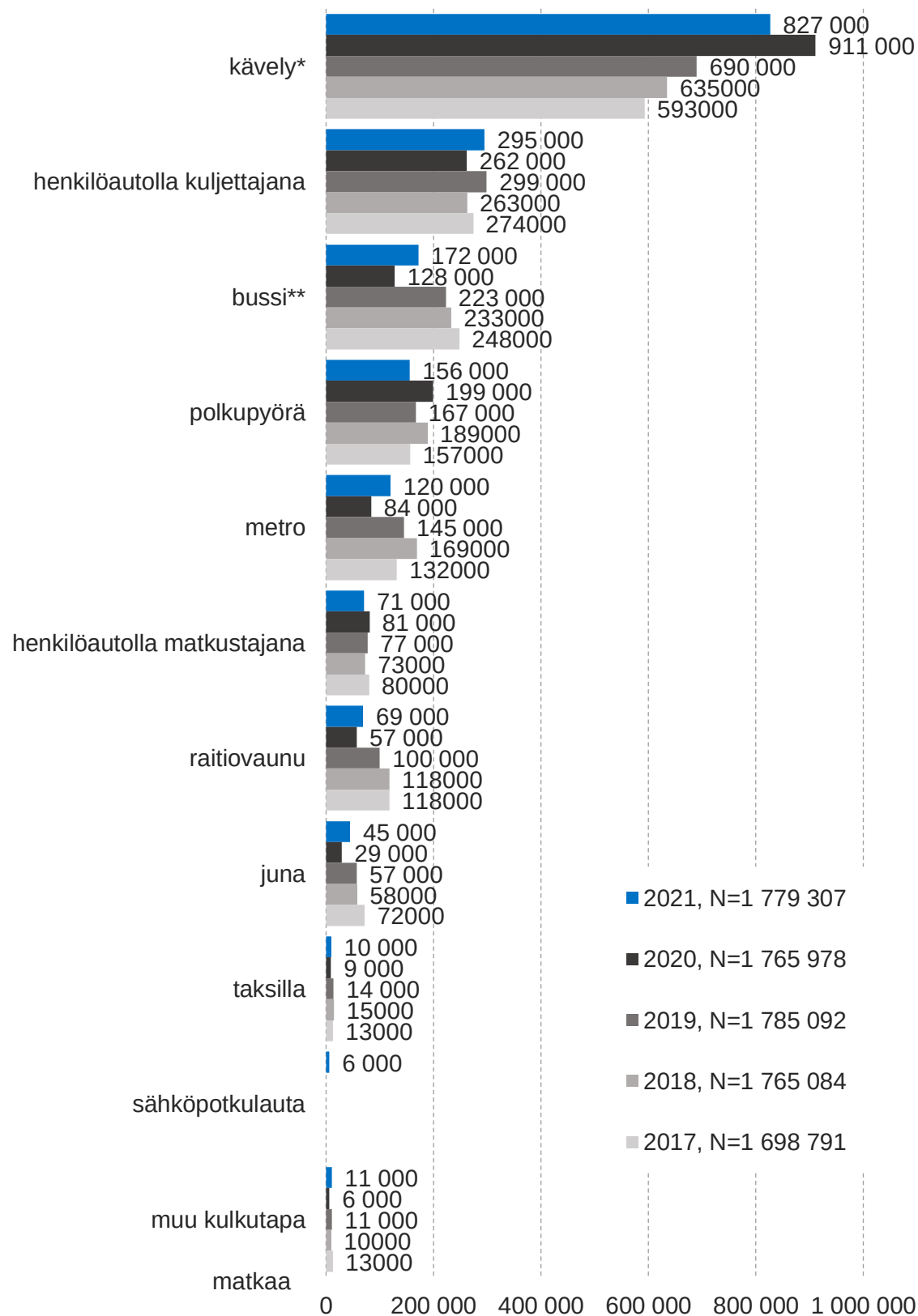


*) myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset, potkulauta

**) myös palvelulinja, koulukuljetus

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2017–2021

KAIKKI VASTAAJAT-Päivän aikana tehdyt matkat

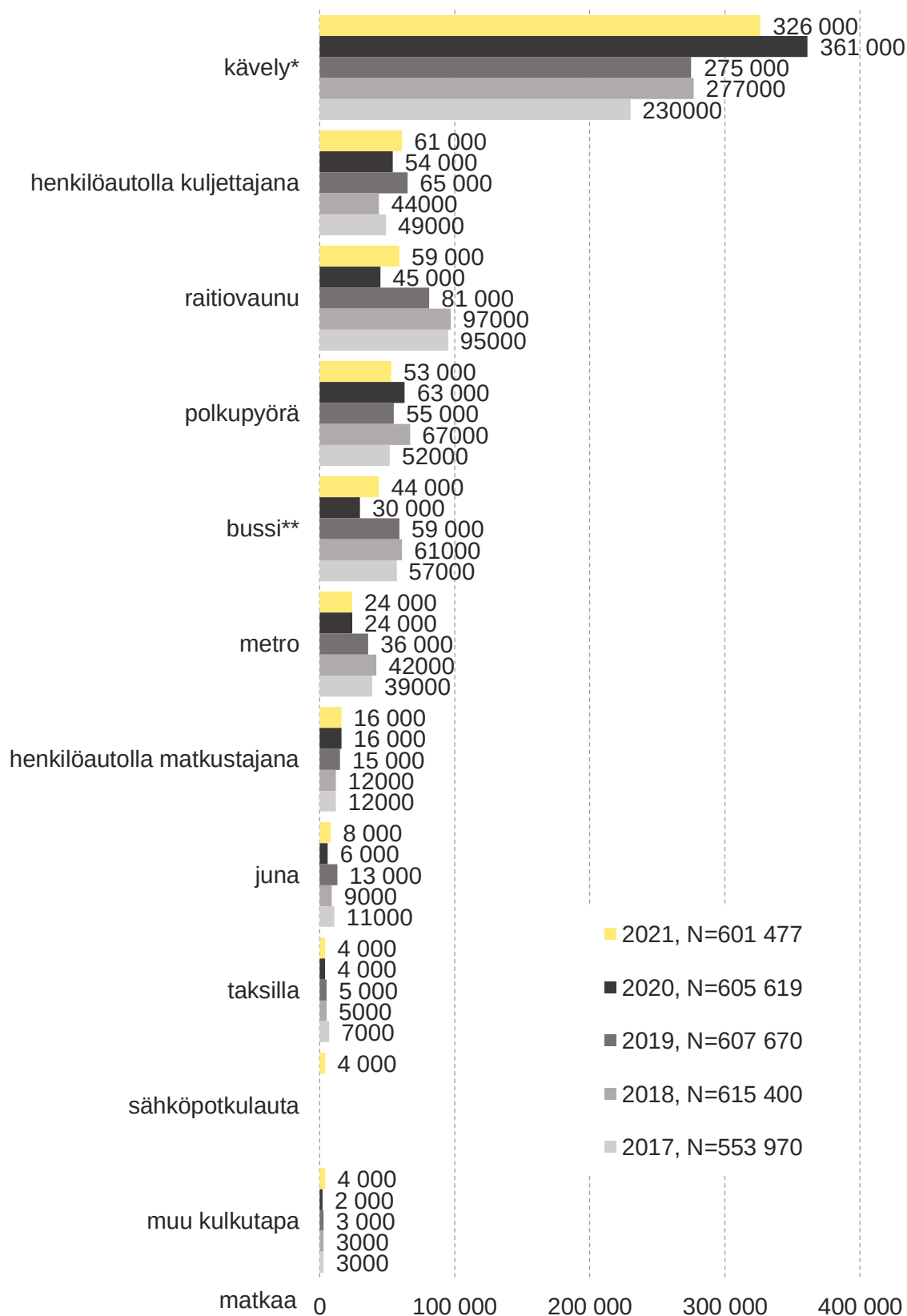


*) myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset, potkulauta

**) myös palvelulinja, koulukuljetus

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2017–2021

KANTAKAUPUNKI-Päivän aikana tehdyt matkat

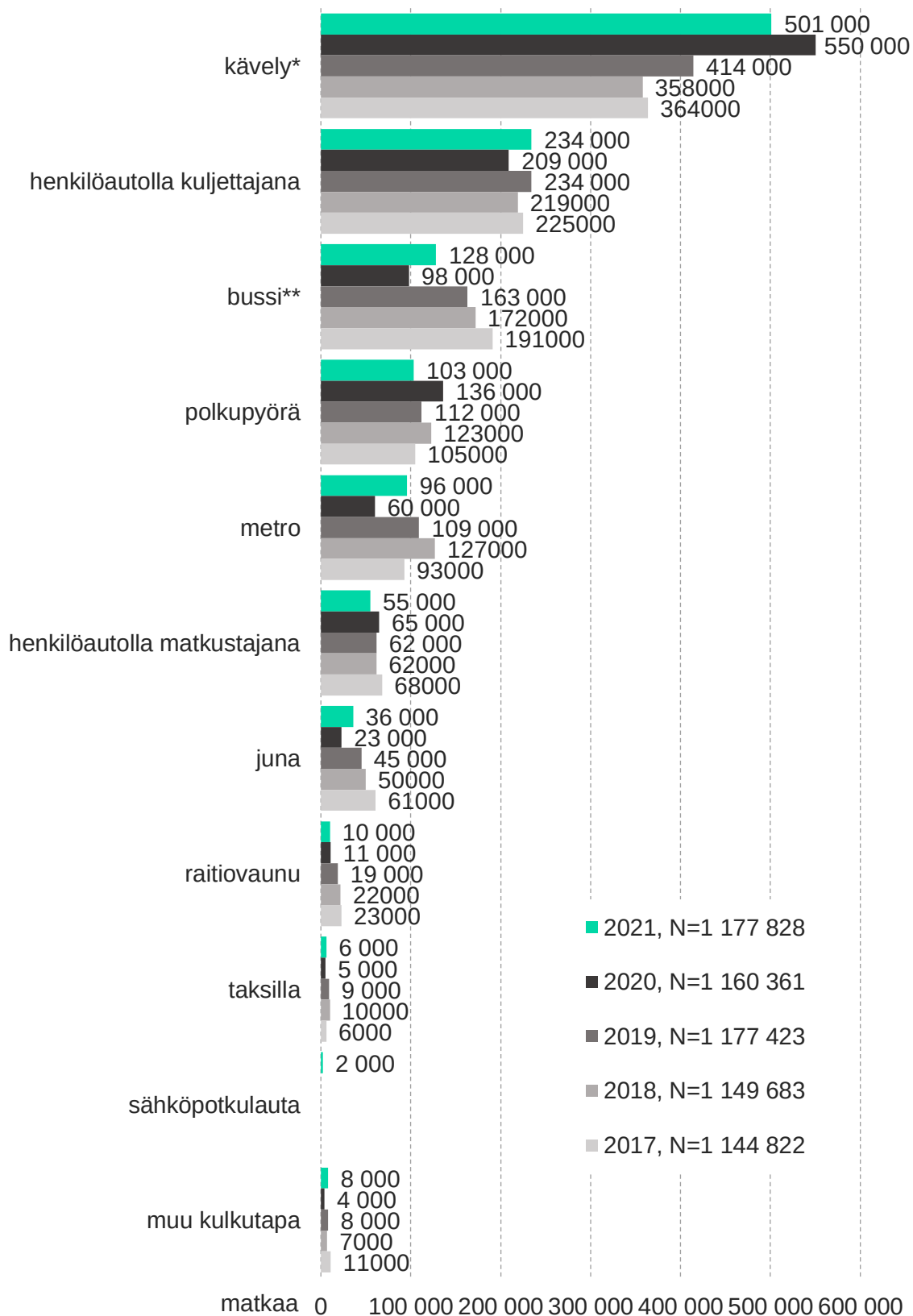


*) myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset, potkulauta

**) myös palvelulinja, koulukuljetus

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2017–2021

ESIKAUPUNKI-Päivän aikana tehdyt matkat

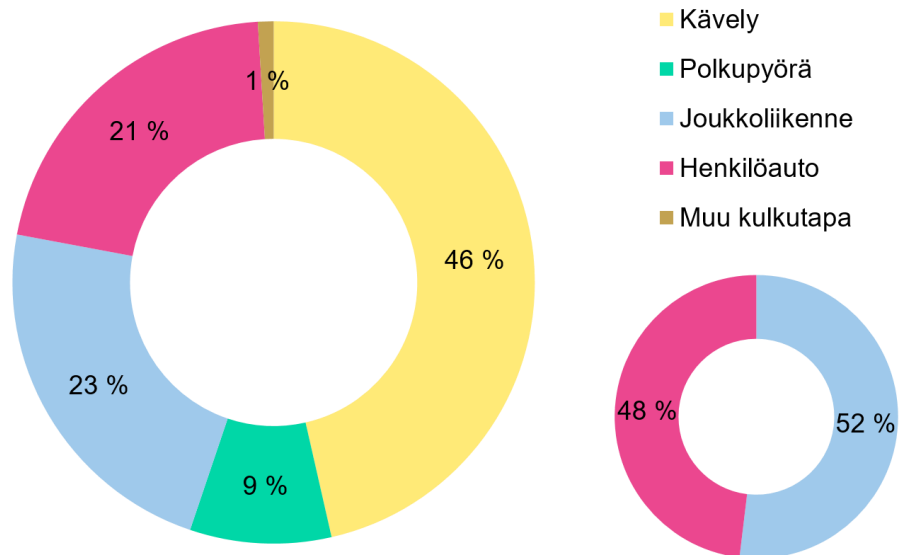


*) myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset, potkulauta

**) myös palvelulinja, koulukuljetus

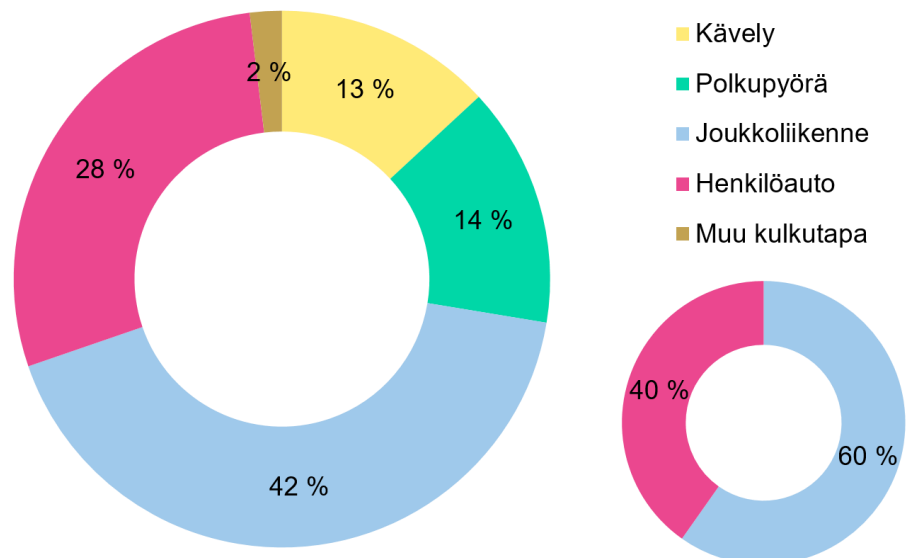
Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2021

% päivän aikana tehdyistä matkoista, N=1 779 307



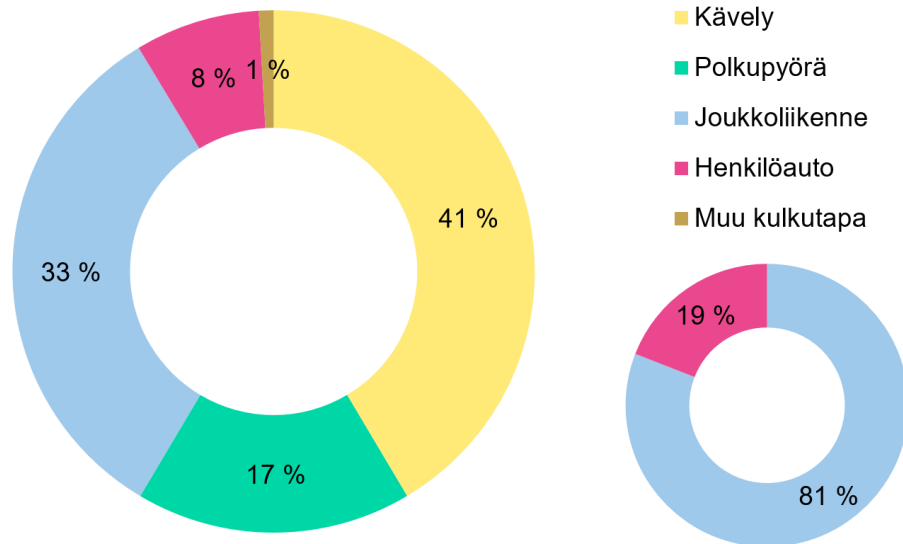
Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2021

% päivän aikana tehdyistä työmatkoista, N=300 000



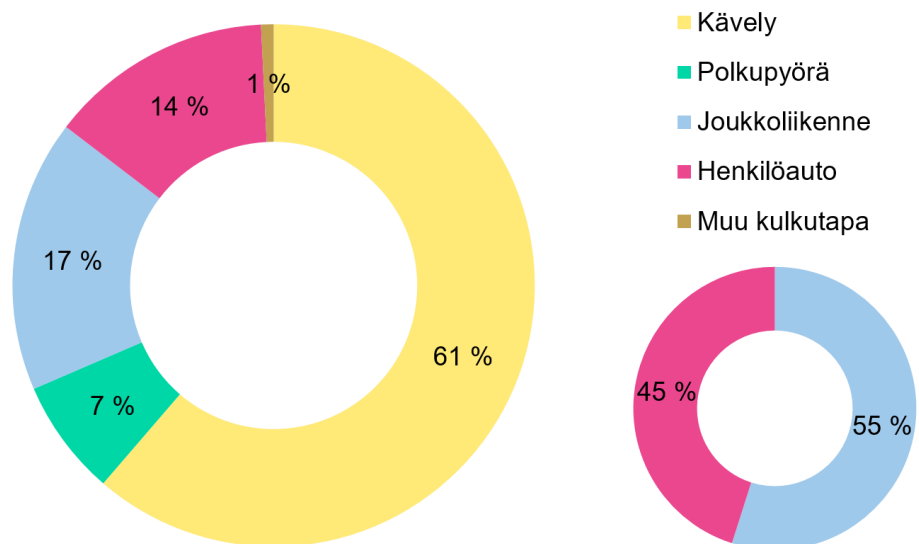
Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2021

% päivän aikana tehdyistä opiskelu-/koulumatkoista, N=153 000



Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2021

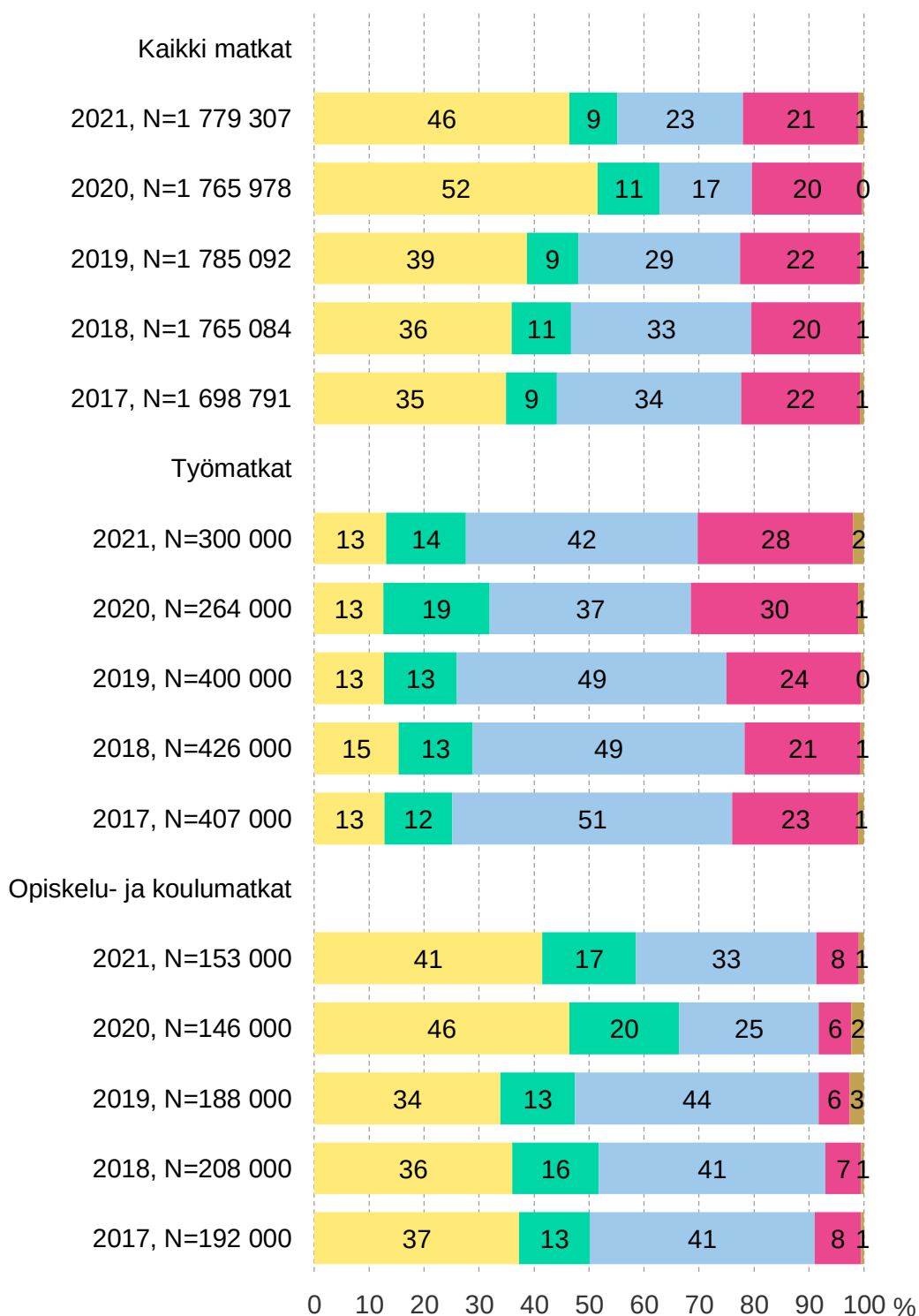
% päivän aikana tehdyistä vapaa-ajamatkoista, N=723 000



Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2017–2021

% päivän aikana tehdyistä matkoista

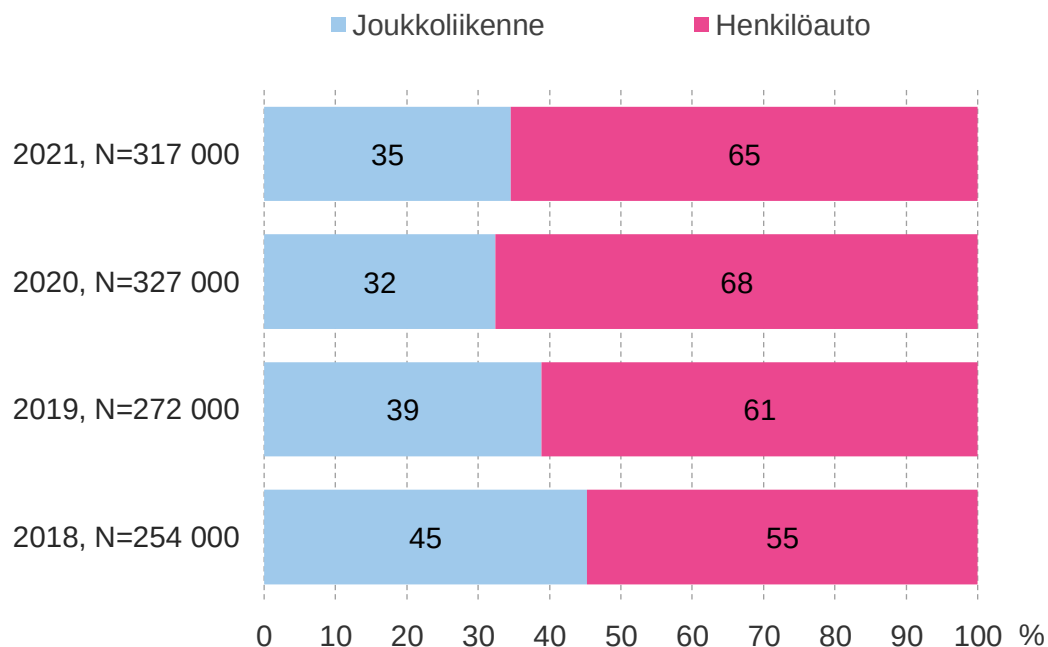
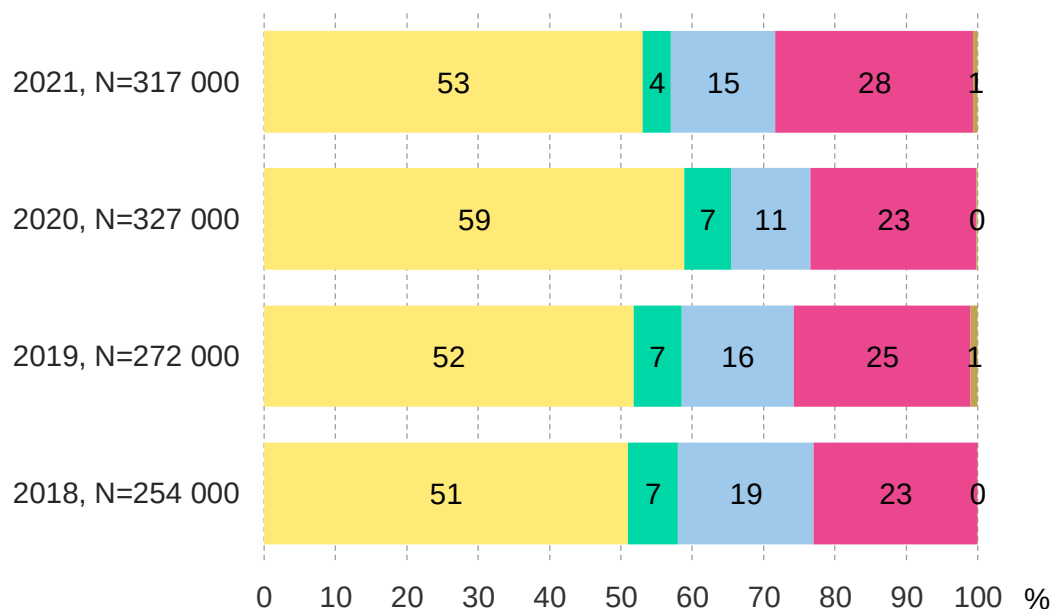
■ Kävely ■ Polkupyörä ■ Joukkoliikenne ■ Henkilöauto ■ Muu kulkutapa



Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2018–2021

% päivän aikana tehdyistä ostosmatkoista

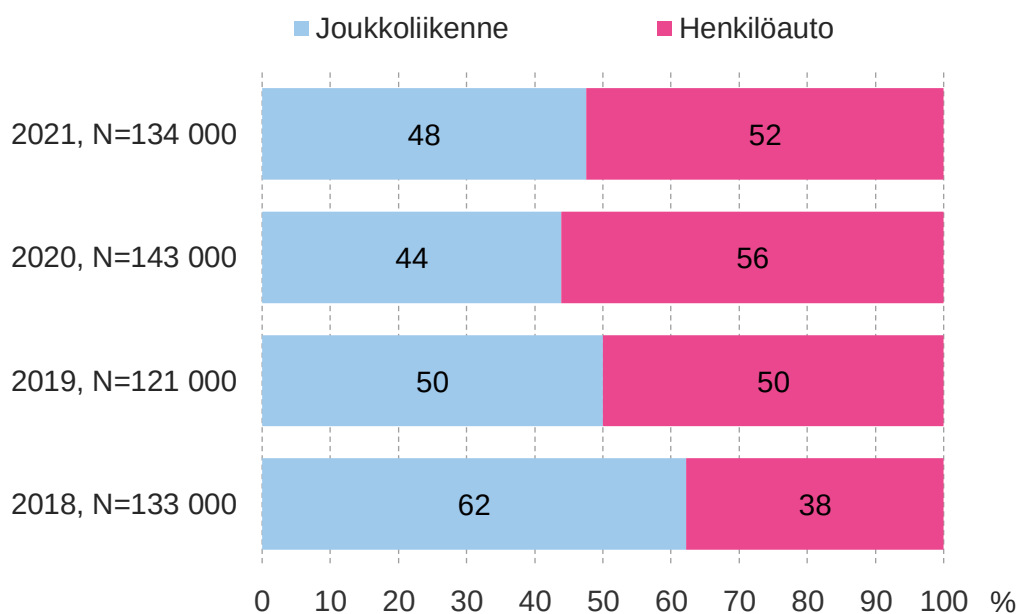
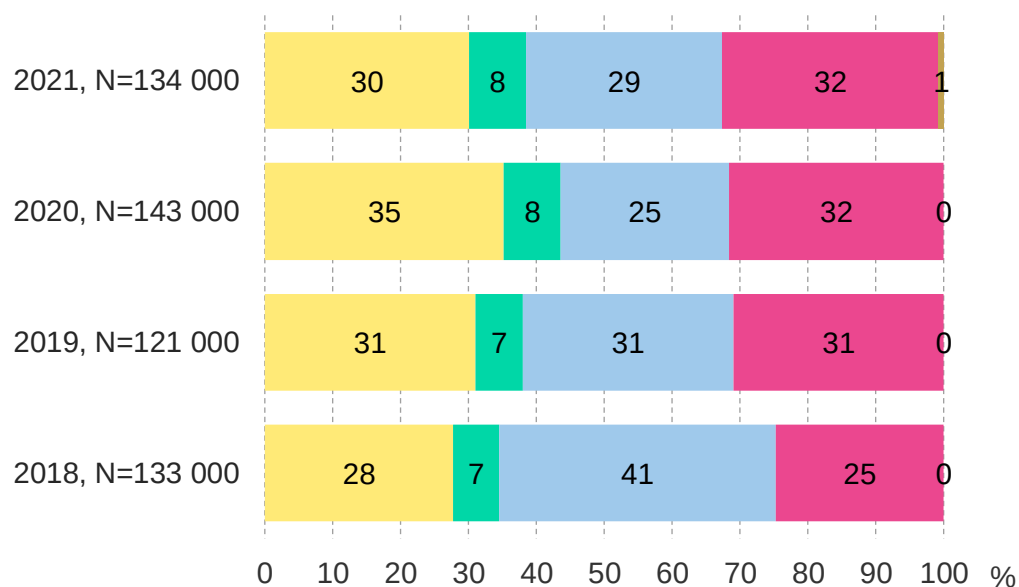
■ Kävely ■ Polkupyörä ■ Joukkoliikenne ■ Henkilöauto ■ Muu kulkutapa



Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2018–2021

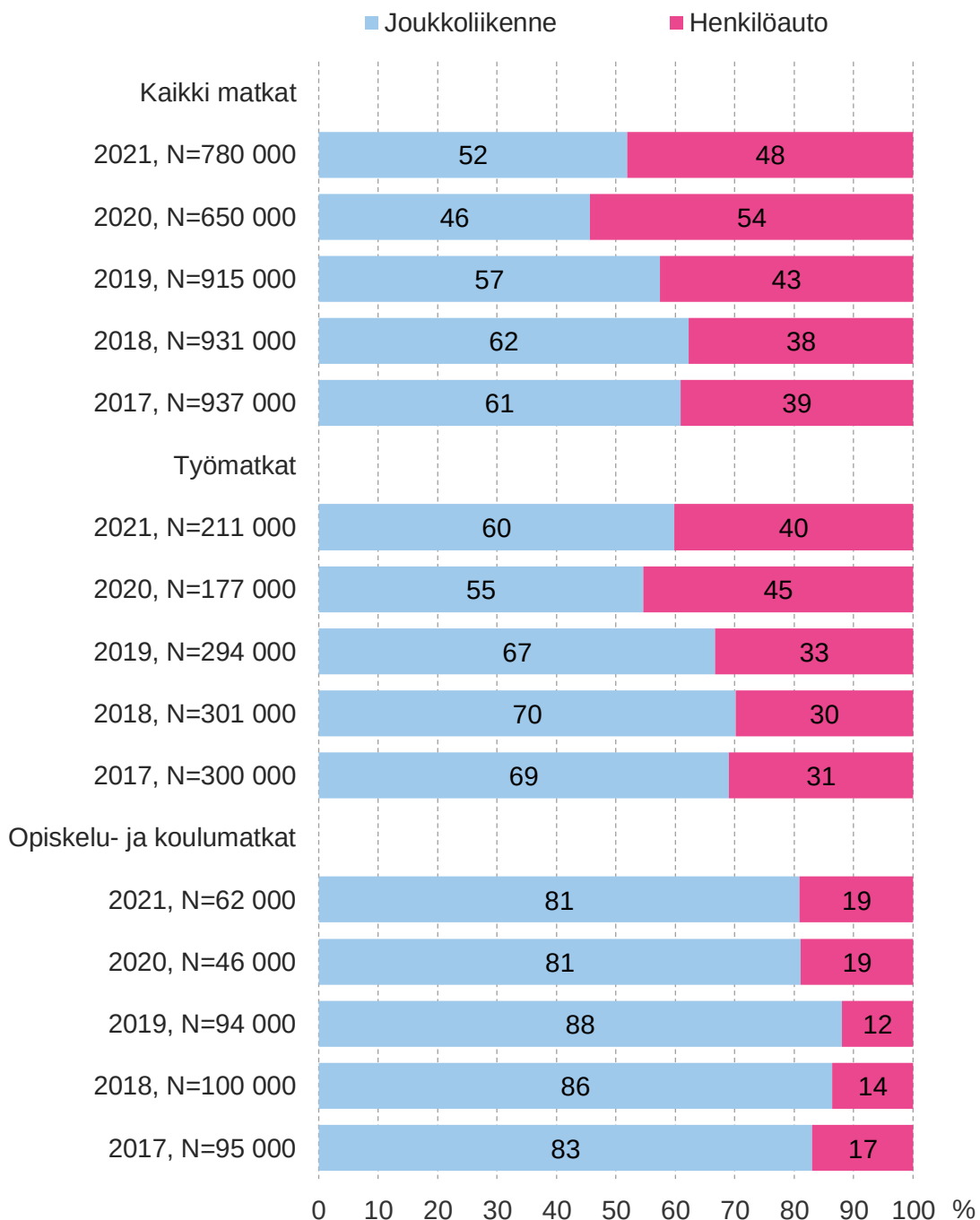
% päivän aikana tehdyistä asiointimatkoista

■ Kävely ■ Polkupyörä ■ Joukkoliikenne ■ Henkilöauto ■ Muu kulkutapa



Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2017–2021

% joukkoliikenteellä ja henkilöautolla päivän aikana tehdyistä matkoista



3.3. Tehtyjen matkojen tarkoitus

Vapaa-ajan matkat ovat selvästi mittausajankohdan yleisimpiä matkoja, niiden osuus on 41 %. Toiseksi yleisimpiä ovat työ-, koulu- ja opiskelumatkat (25 %). Työ- ja opiskelumatkat jakautuivat eriteltynä niin, että 17 % oli työmatkoja ja 9 % koulu- tai opiskelumatkoja (pyöristettyinä kokonaislukuina).

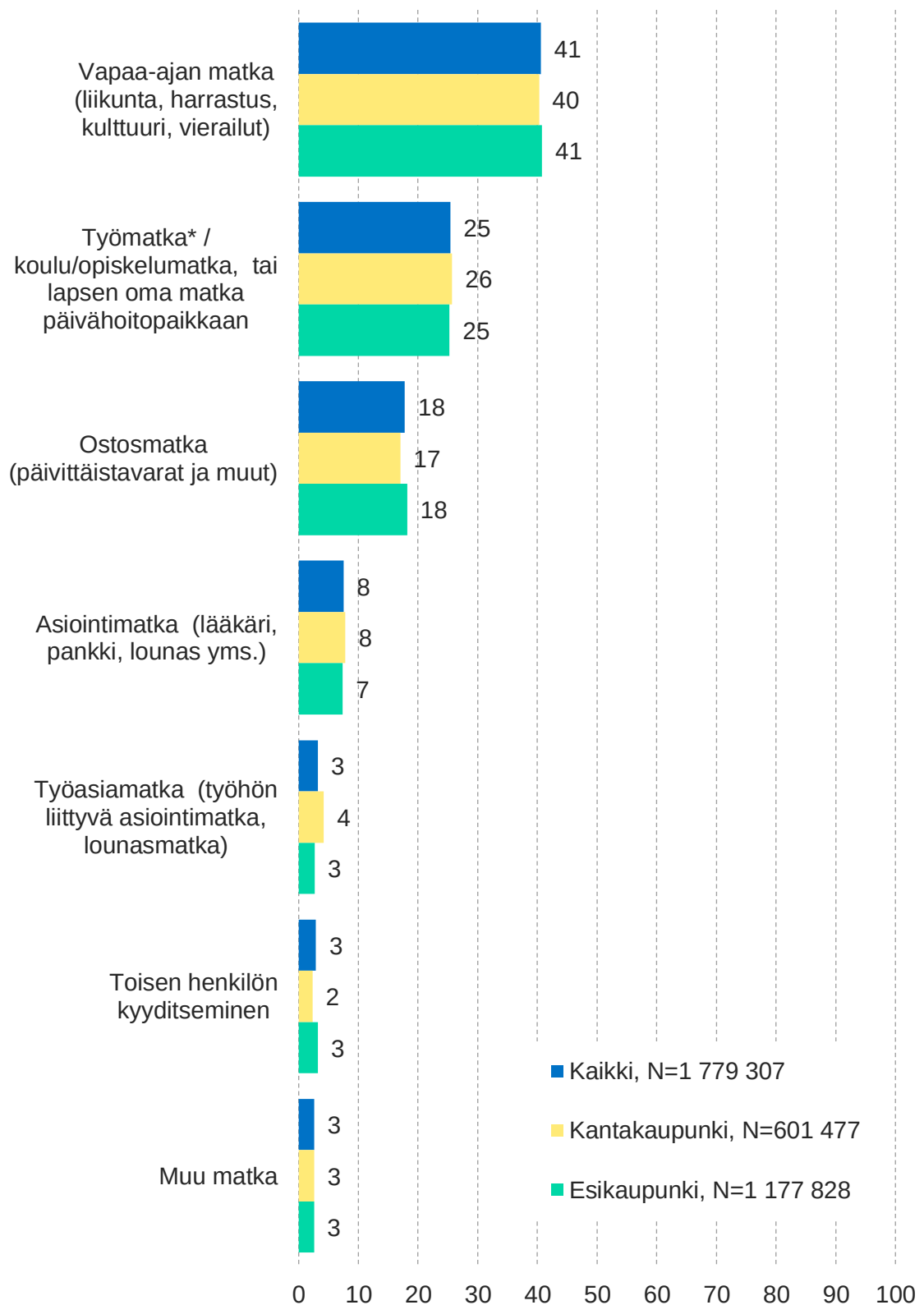
Työmatkojen osuus on nyt kolme prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2020. Vapaa-ajan matkojen osuus on kaksi prosenttiyksikköä edellisvuotta pienempi. Työmatkojen osuus on kuitenkin selvästi alemmalla tasolla kuin mitä se oli vuonna 2019 ja sitä aiemmin, ja vapaa-ajan matkojenkin osuus on vielä korkeammalla tasolla kuin mitä se oli ennen koronapandemiaa. Etätyön yleistyminen vaikuttaa varmasti työmatkojen määrän tason pysymiseen alhaisena, jos vertailukohdaksi otetaan pandemiaa edeltänyt aika. Muilta osin muutokset jäävät korkeintaan prosenttiyksikköön.

Vastaajan ikä selittää tietenkin merkittävästi sitä, millaisia matkoja tehdään. Nuorten (7–17-vuotiaat) matkoista yli puolet on koulu- ja opiskelumatkoja ja 43 % vapaa-ajan matkoja. Yli 65-vuotiaiden matkat ovat useimmin joko vapaa-ajan matkoja (49 %) tai ostosmatkoja (29 %). Nuorilla aikuisilla (18–29-vuotiaat) vapaa-ajan matkat (38 %) ja ostos- (20 %) ja työmatkat (19 %) ovat yleisimpiä. Vapaa-ajan matkojen määrä on kuitenkin laskenut nuorilla melko selvästi. Vapaa-ajan matkat ovat yleisin matkan tarkoitus 30–44 -vuotiailla (37 %) ja työmatkat vasta toiseksi yleisin (25 %). Näiden suhde kääntyi toisin päin vuonna 2020 ja on nyt siis pysynyt samana. Samoin 45–64-vuotiailla vapaa-ajan matkat (39 %) ovat yleisin matkan tarkoitus, toiseksi yleisimpiä ovat työmatkat (24 %).

Seuraavien sivujen kuvioissa on esitetty helsinkiläisten matkojen pääasialliset tarkoitukset sekä prosenttiosuuksina että matkojen lukumäärinä.

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2021

% päivän aikana tehdyistä matkoista

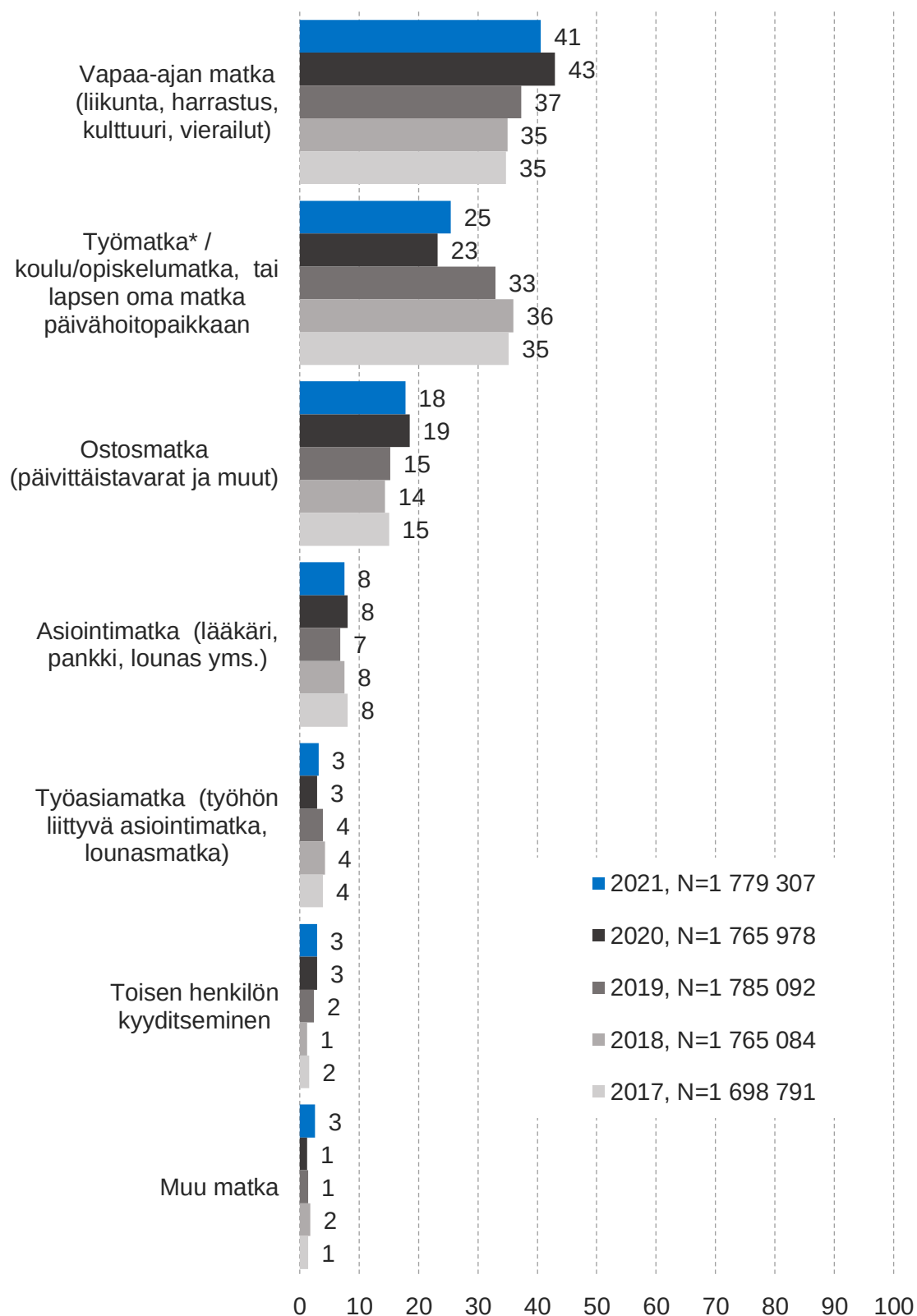


*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

%

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

KAIKKI VASTAAJAT % päivän aikana tehdyistä matkoista

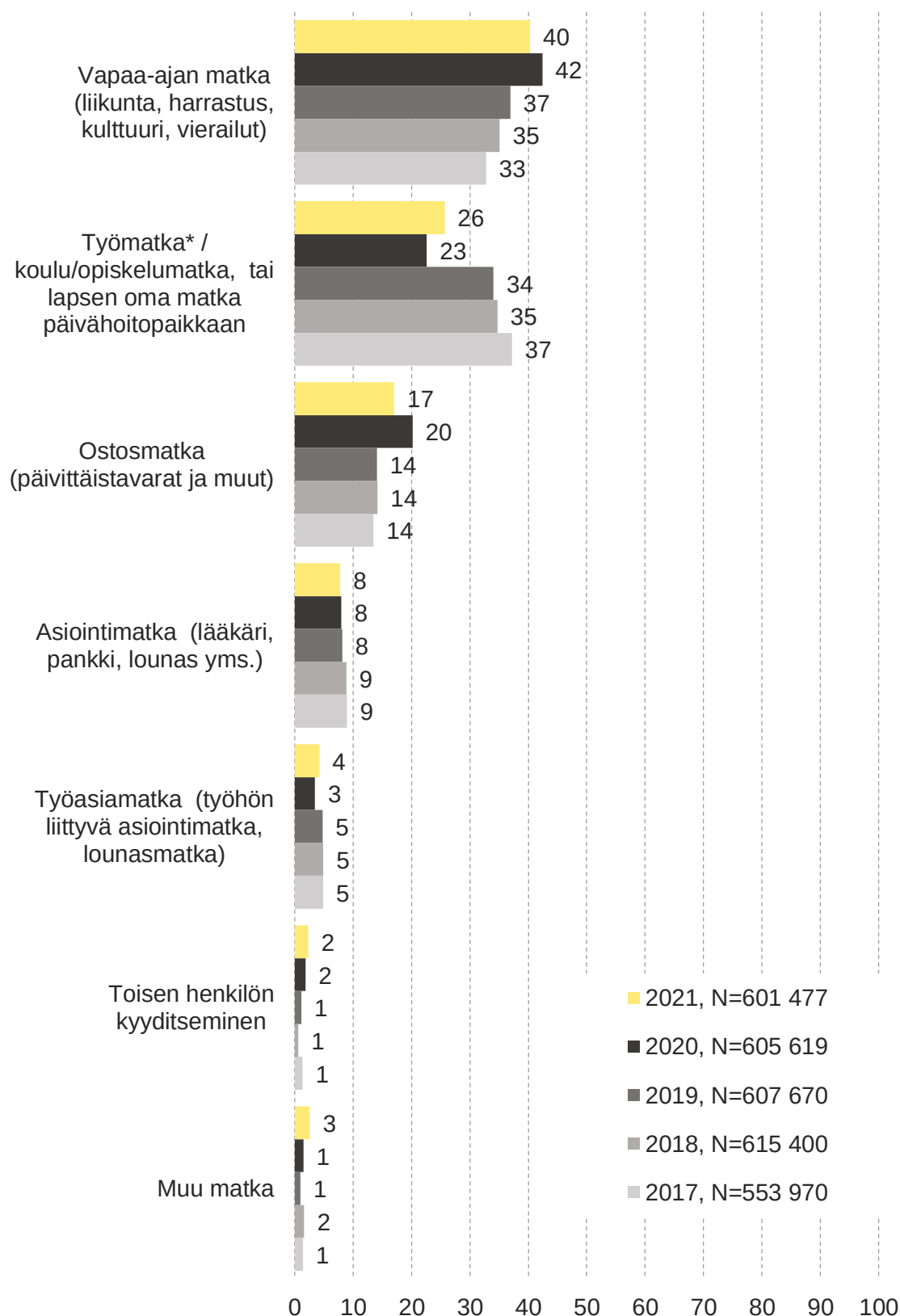


*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

%

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

KANTAKAUPUNKI % päivän aikana tehdyistä matkoista

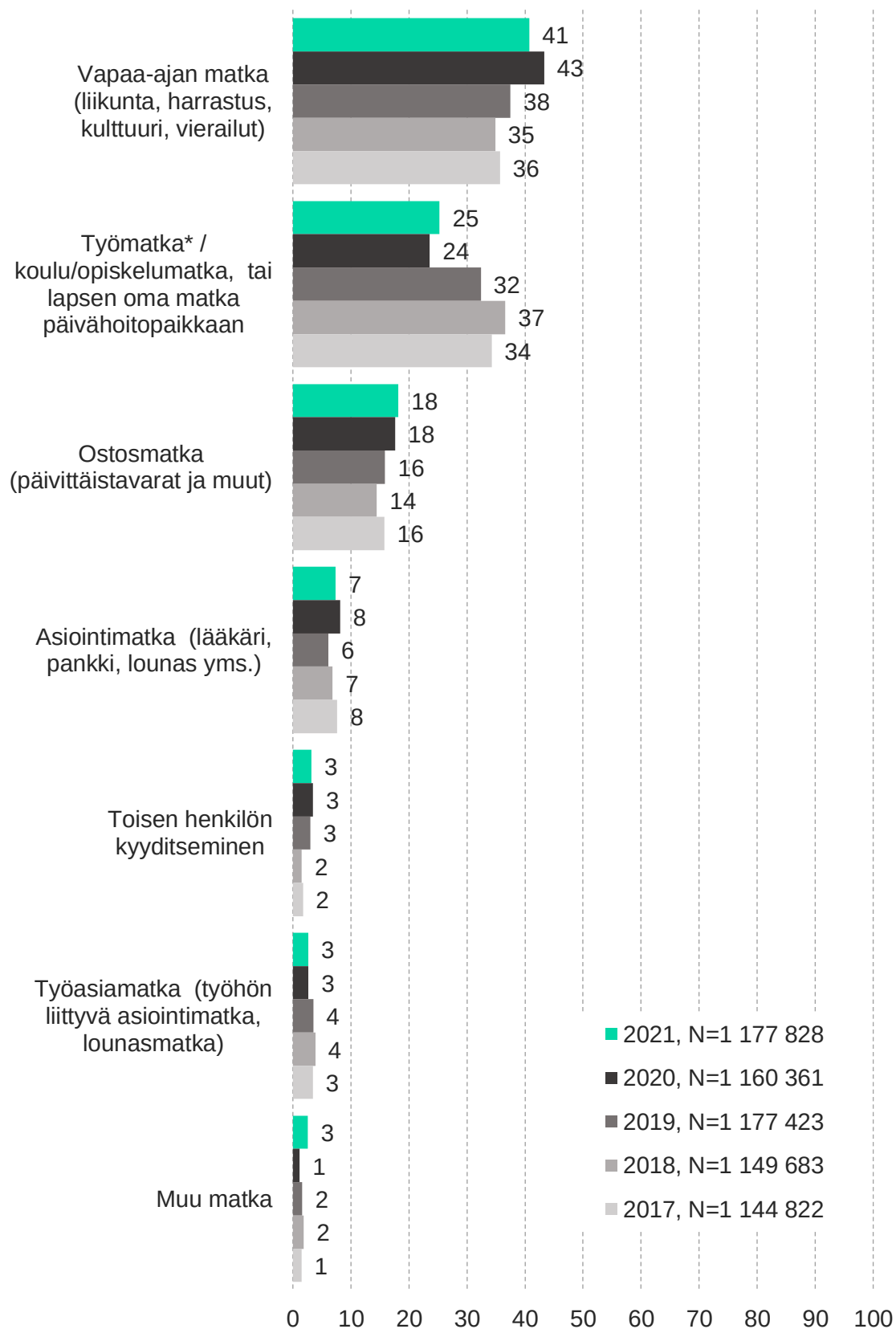


*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

%

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

ESIKAUPUNKI % päivän aikana tehdyistä matkoista

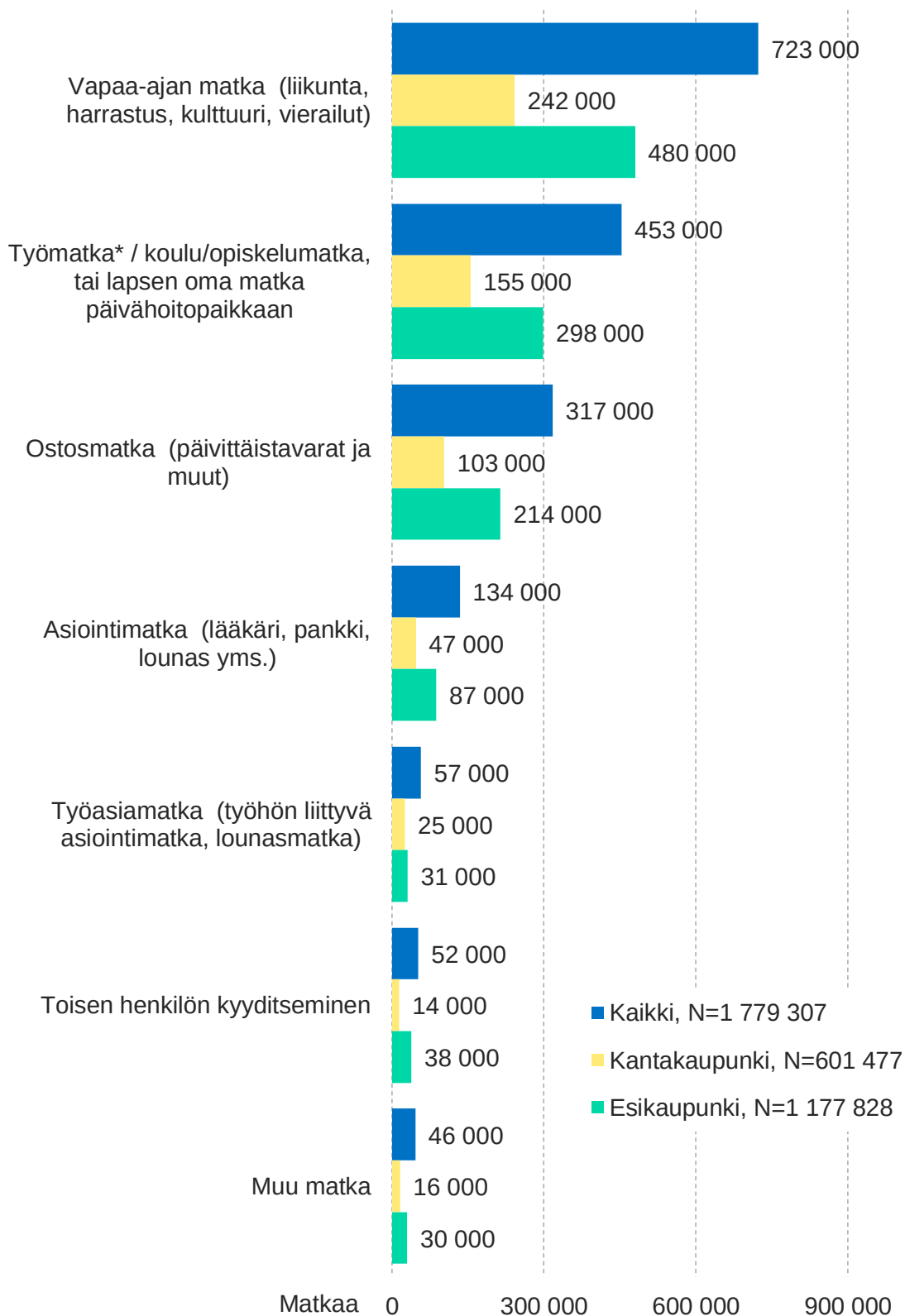


*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

%

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2021

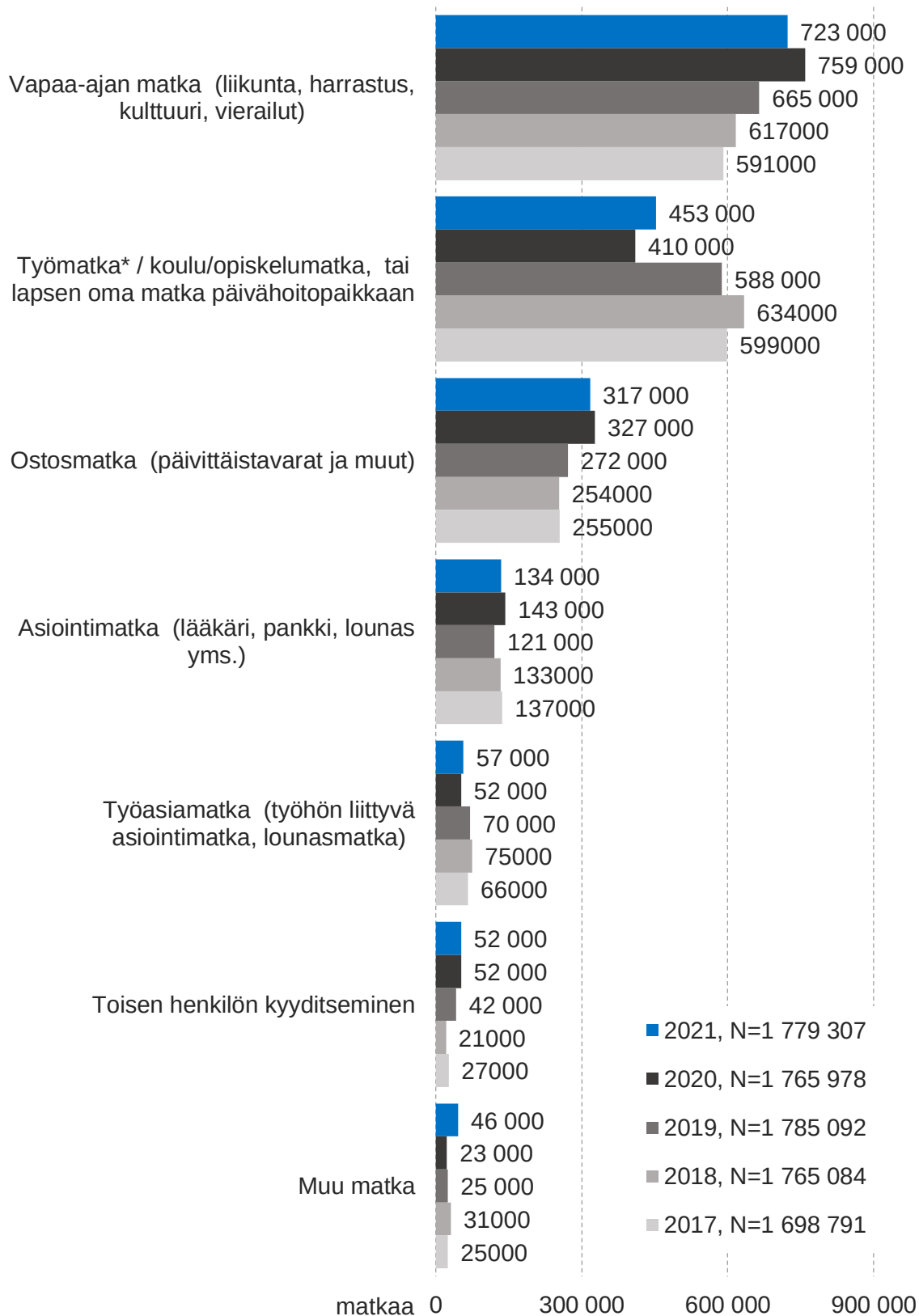
Päivän aikana tehdyt matkat



*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

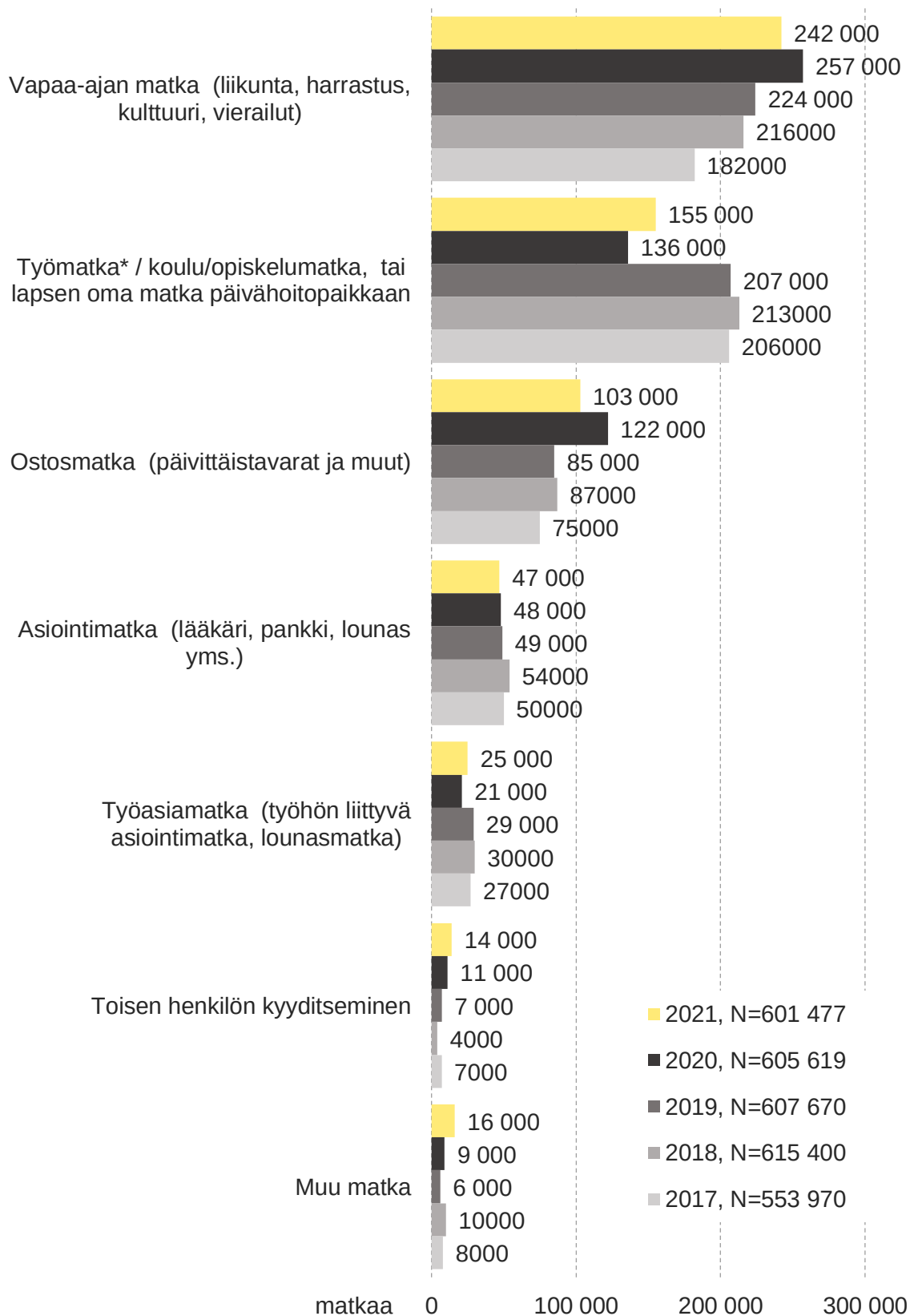
KAIKKI VASTAAJAT-Päivän aikana tehdyt matkat



*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

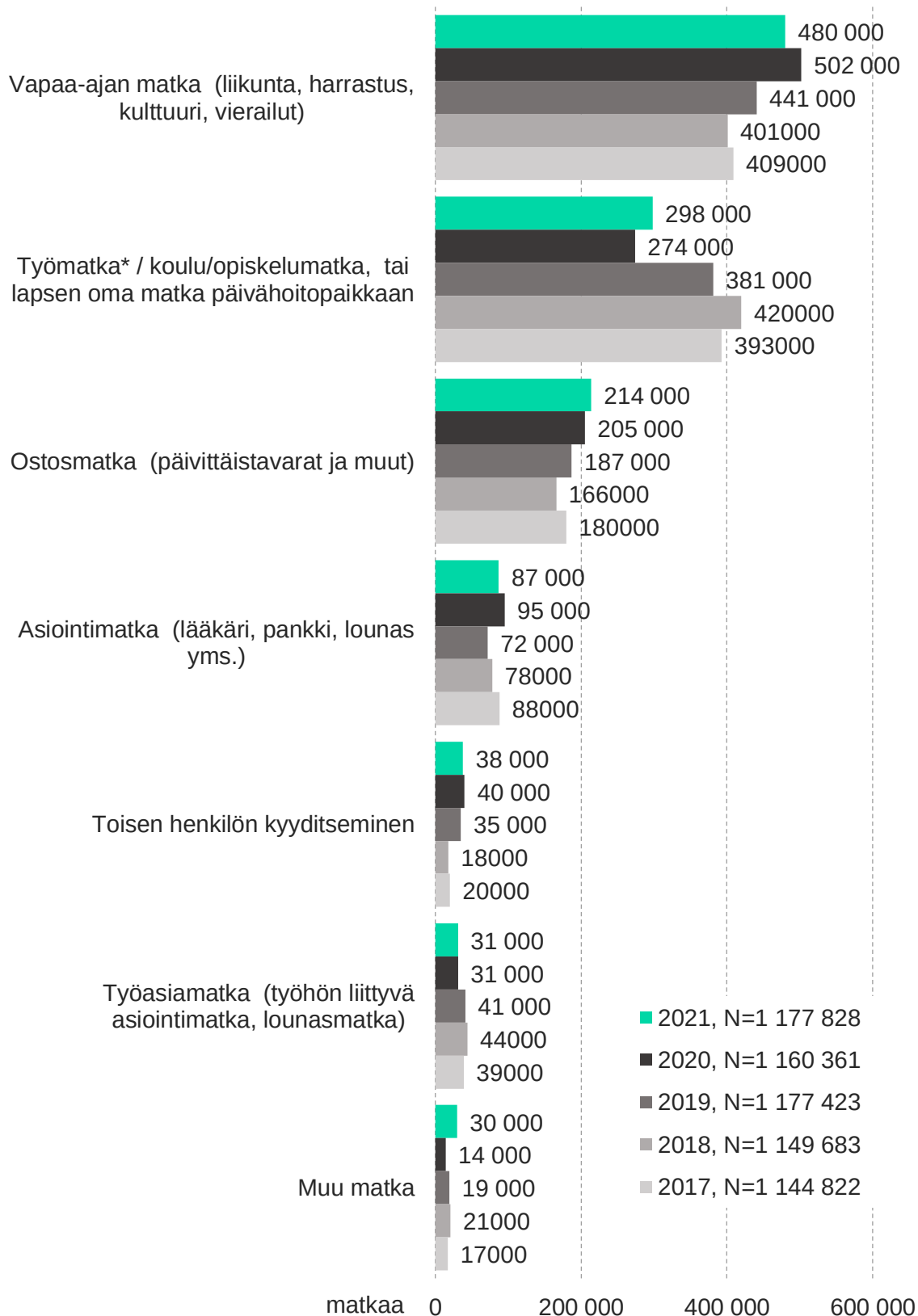
KANTAKAUPUNKI-Päivän aikana tehdyt matkat



*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

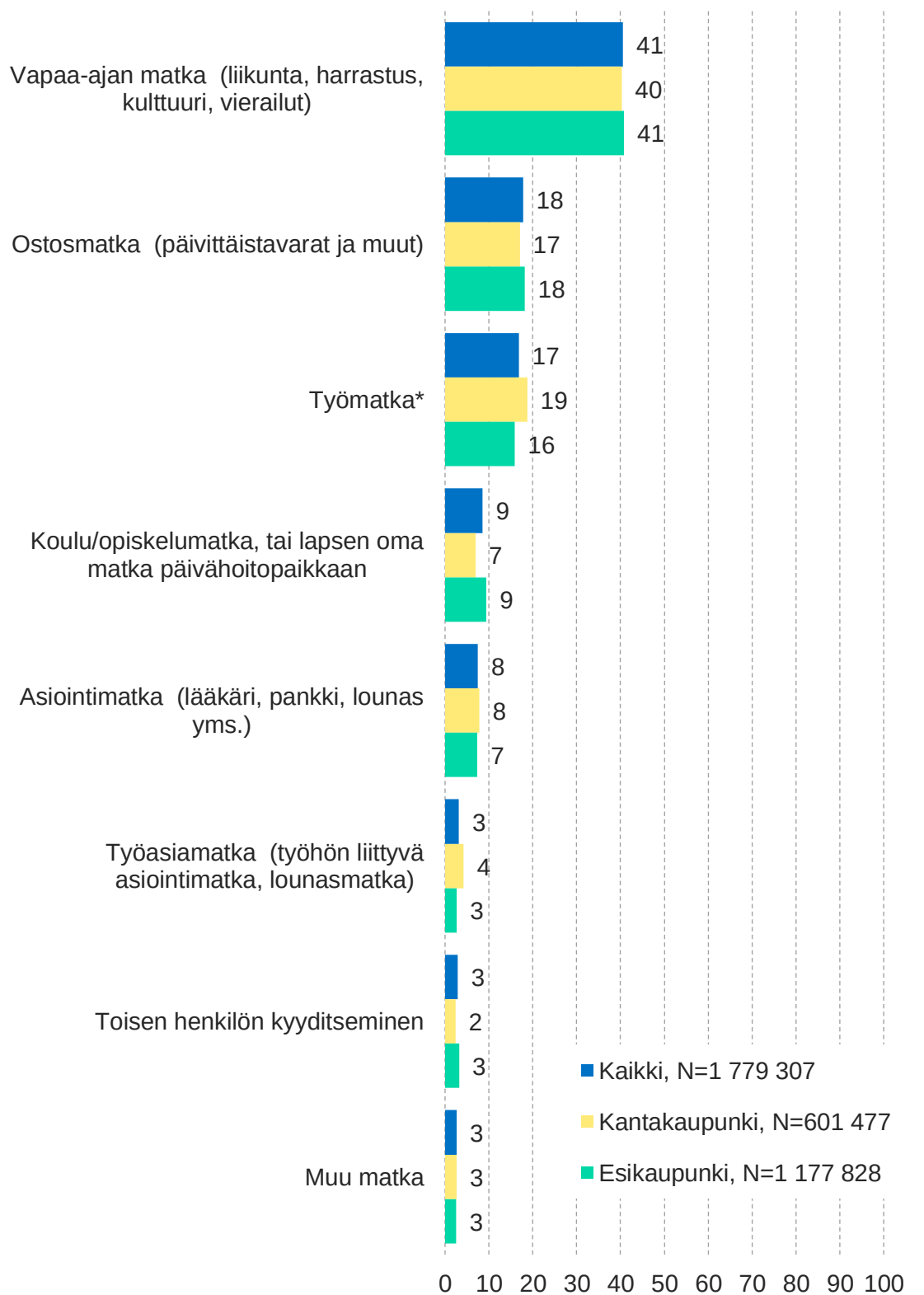
ESIKAUPUNKI-Päivän aikana tehdyt matkat



*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2021

% päivän aikana tehdyistä matkoista

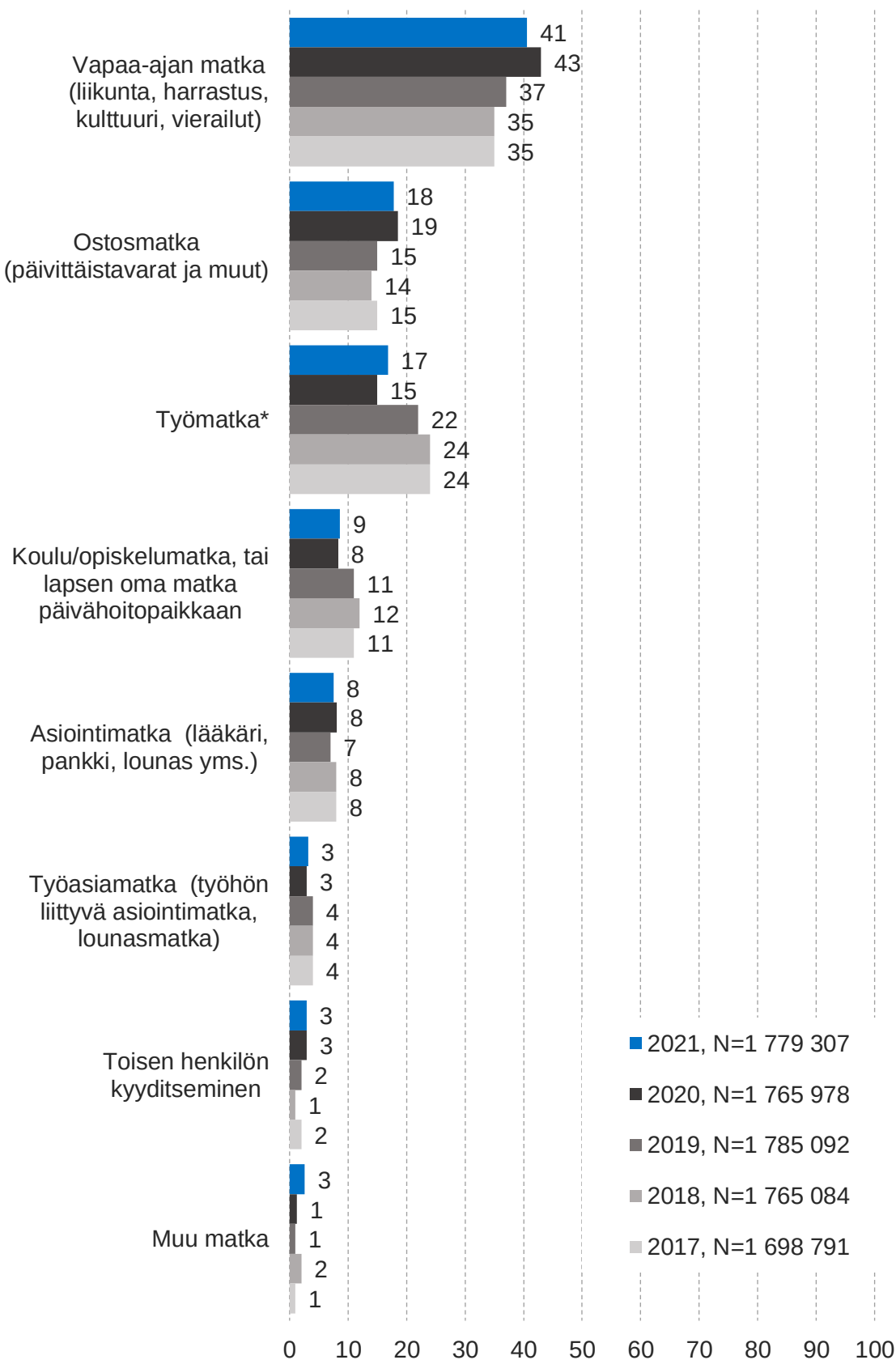


*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

%

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

KAIKKI VASTAAJAT % päivän aikana tehdyistä matkoista

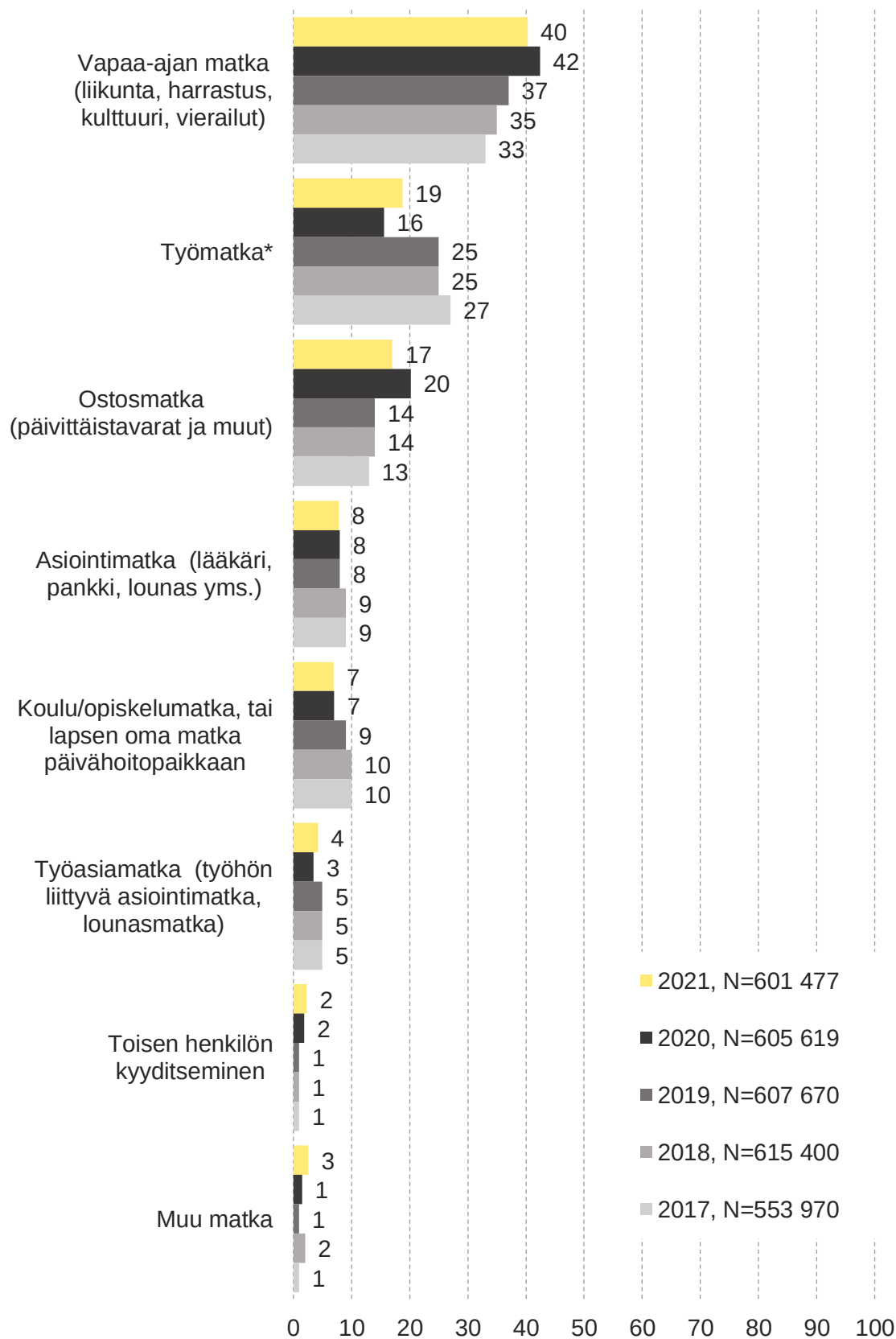


*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

%

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

KANTAKAUPUNKI % päivän aikana tehdyistä matkoista

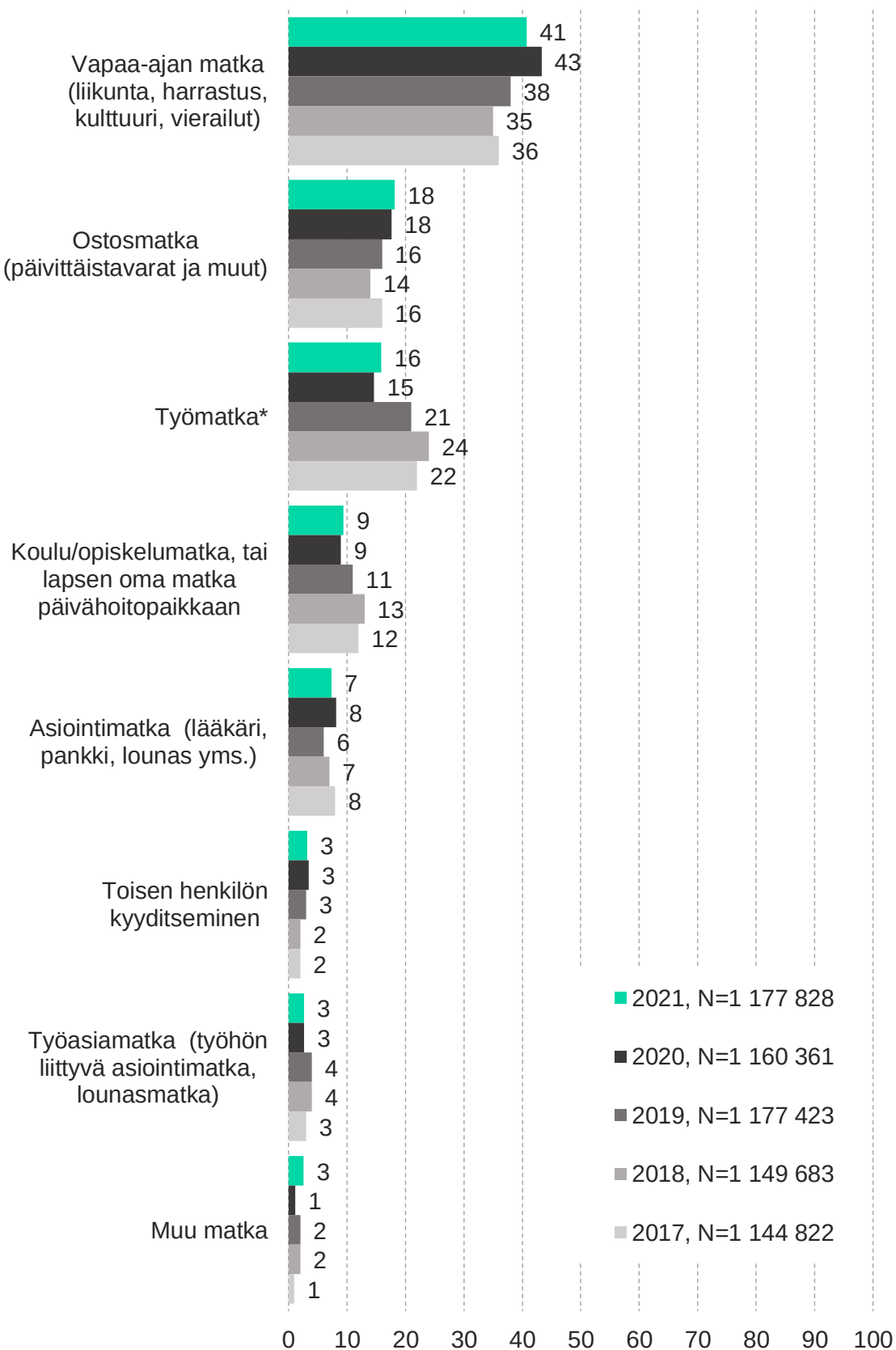


*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

%

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

ESIKAUPUNKI % päivän aikana tehdyistä matkoista

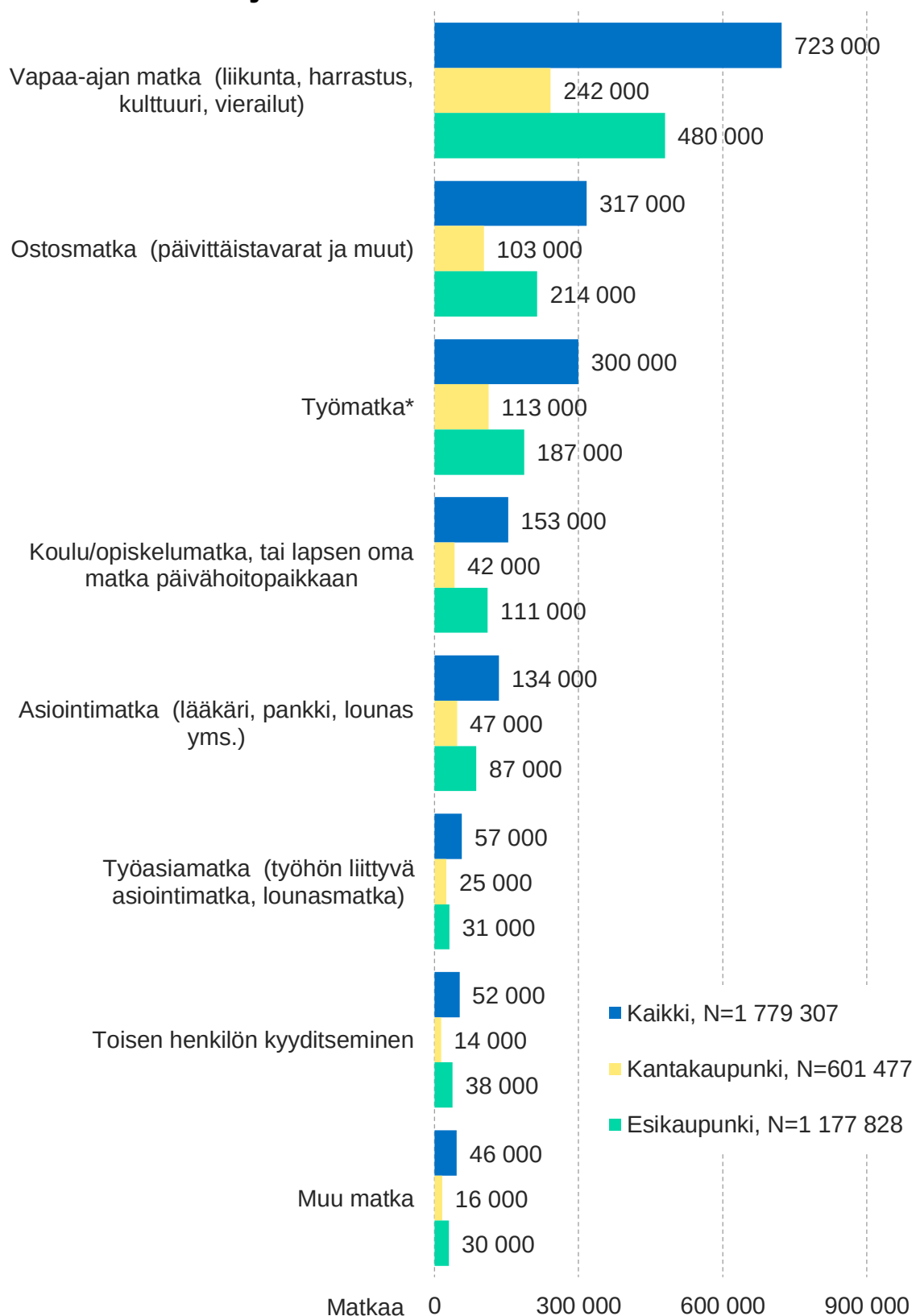


*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

%

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2021

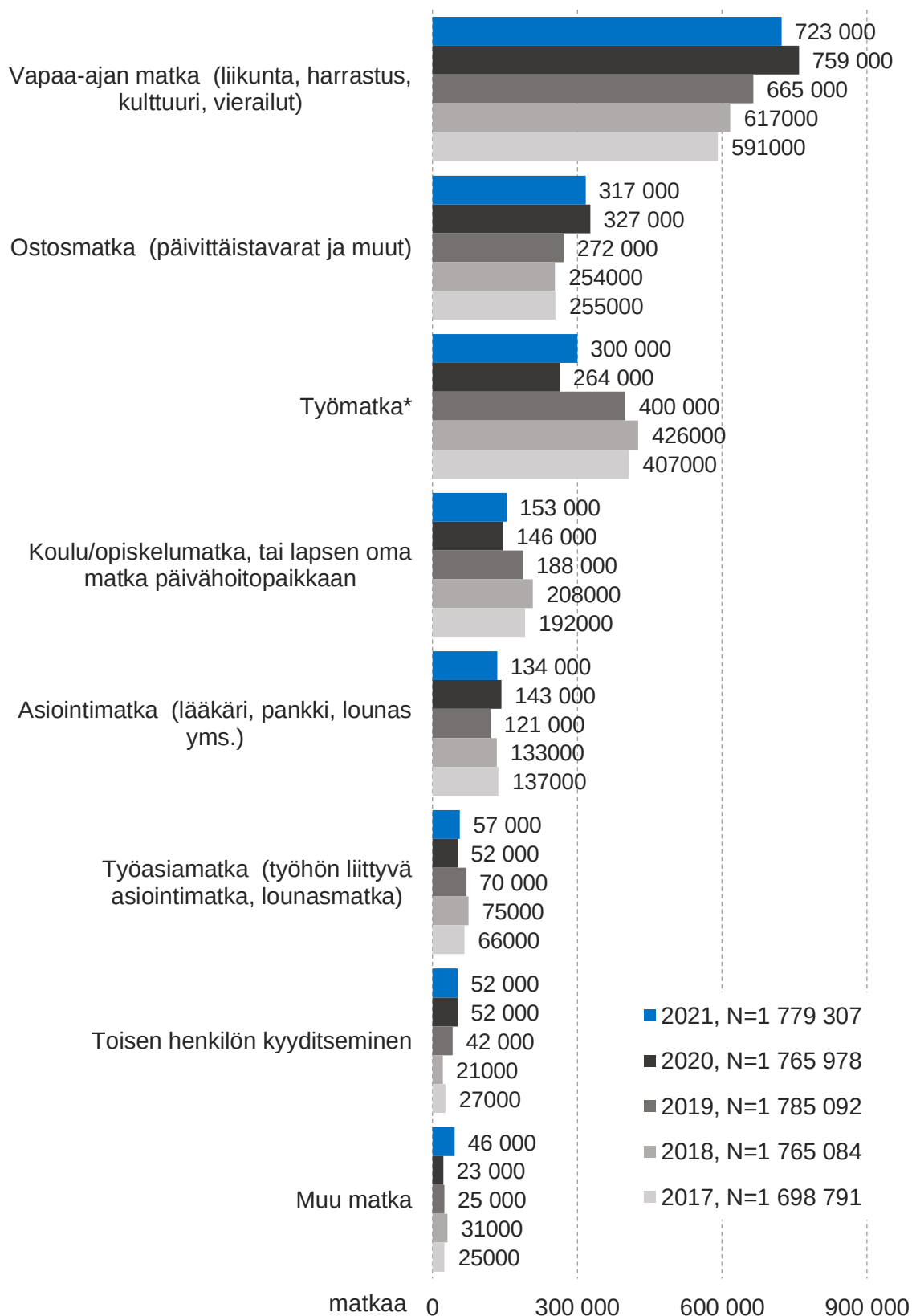
Päivän aikana tehdyt matkat



*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

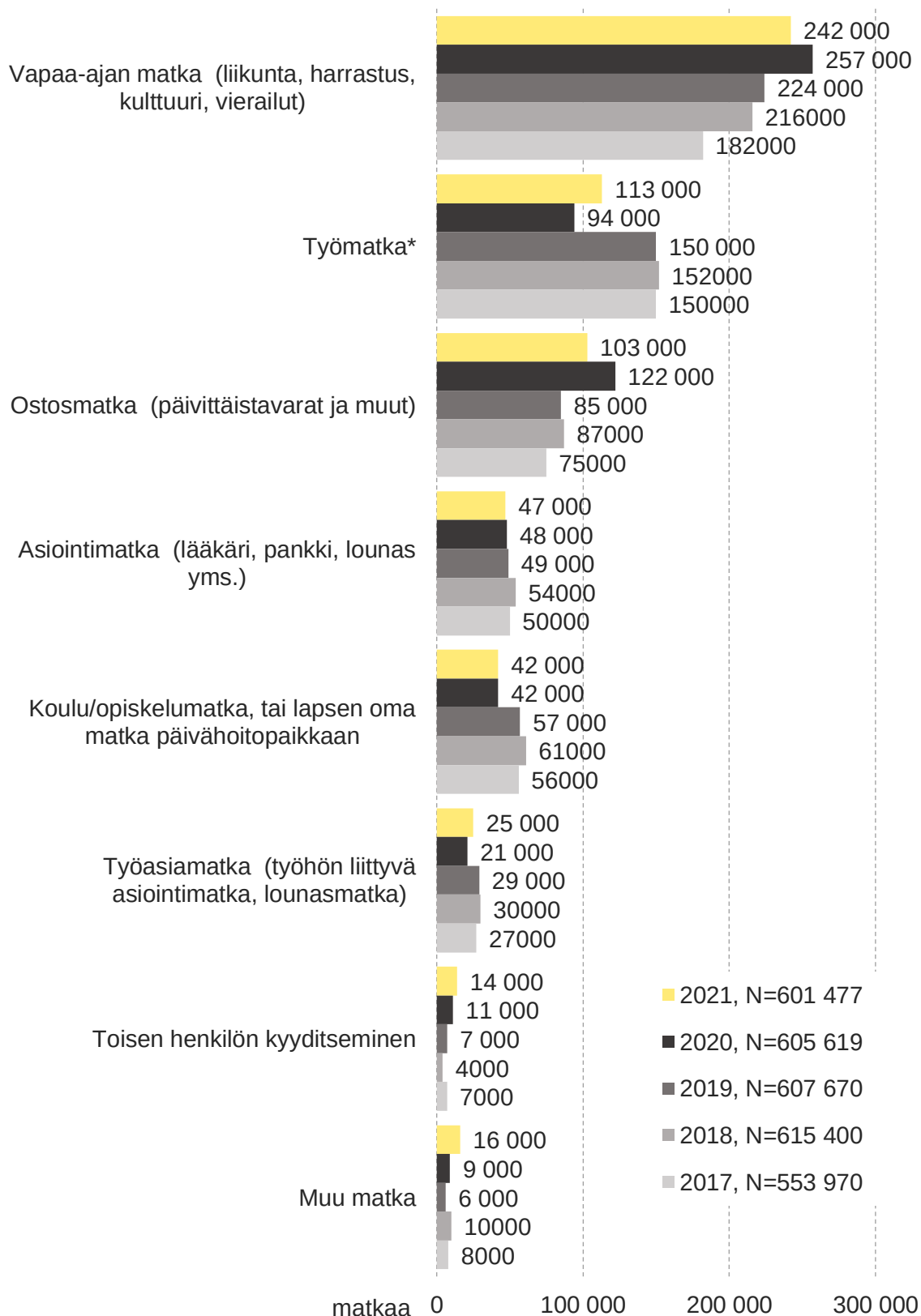
KAIKKI VASTAAJAT-Päivän aikana tehdyt matkat



*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

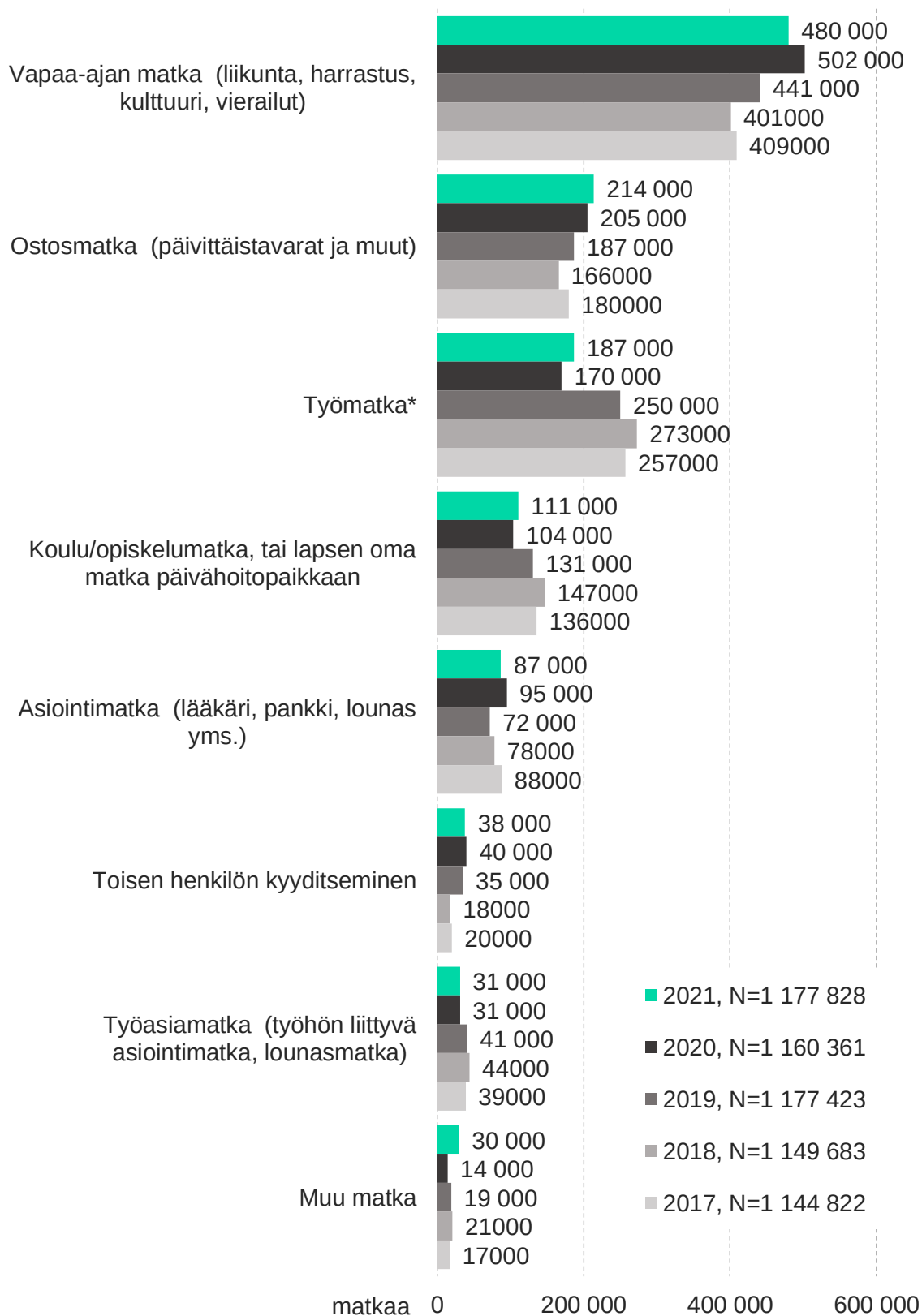
KANTAKAUPUNKI-Päivän aikana tehdyt matkat



*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

Tehtyjen matkojen tarkoitus 2017–2021

ESIKAUPUNKI-Päivän aikana tehdyt matkat



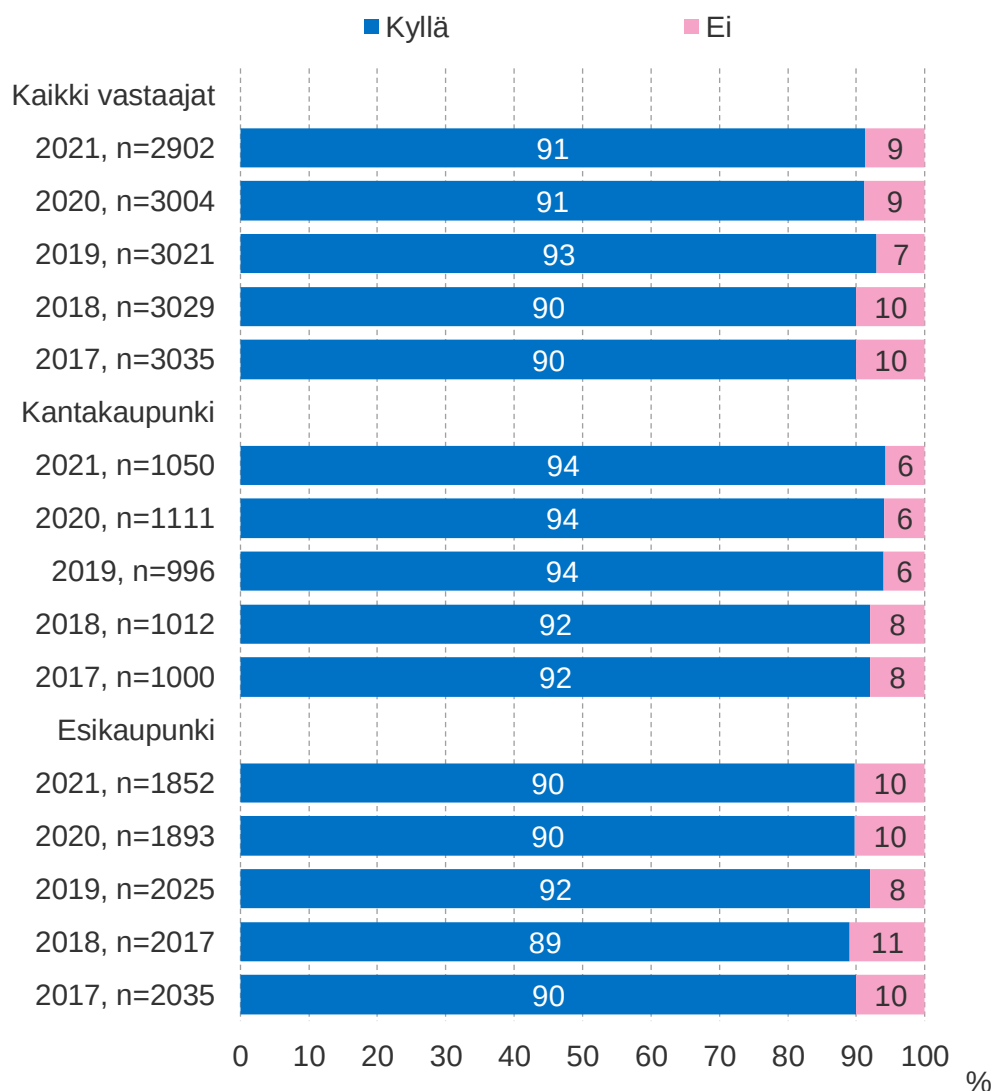
*) yleensä kodin ja työpaikan välinen

3.4. HSL:n matkakortin käyttäminen

Kaikista vastaajista 91 %:lla on käytössään HSL:n matkakortti tai he käyttävät HSL-sovelluksen lipputuotteita. Osuus on sama kuin viime tutkimuskerralla. Ennen vuotta 2019 on kysytty ainoastaan, onko vastaajalla käytössään HSL:n matkakortti. 18–29-vuotiailla, naisilla, kantakaupungissa asuvilla ja koululaisilla/opiskelijoilla matkakortti/HSL-sovelluksen käyttö on kaikista yleisintä.

Yleisimmät käyttötavat ovat matkakortille arvon lataaminen (39 %) ja kertalippujen ostaminen HSL-sovelluksesta (37 %). Noin viidennes (19 %) käyttää matkakorttia AB-vyöhykkeen kausilippuna HSL-sovelluksessa ja samansuuruinen osuus (18 %) AB-vyöhykkeen kausilippuna matkakortilla. Yli 45 -vuotiailla korostuu arvon lataaminen kortille, 18–44-vuotiailla puolestaan kertalippujen ostaminen HSL-sovelluksesta. Nuorilla (18–29-vuotiailla) korostuu myös AB-vyöhykkeen kausilipun käyttäminen sovelluksessa.

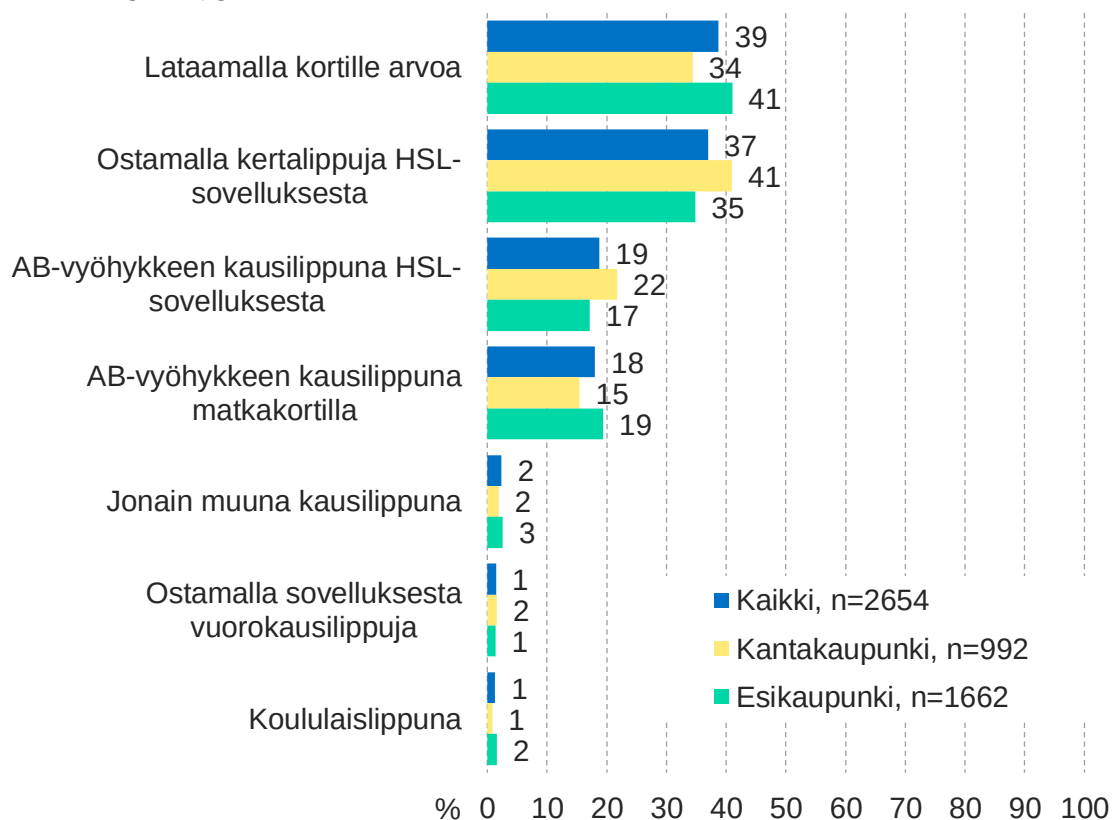
Onko teillä HSL:n matkakortti tai käytättekö HSL-sovelluksen lipputuotteita 2017–2021* % vastaajista



*) v. 2017-2018: Onko teillä HSL:n matkakortti

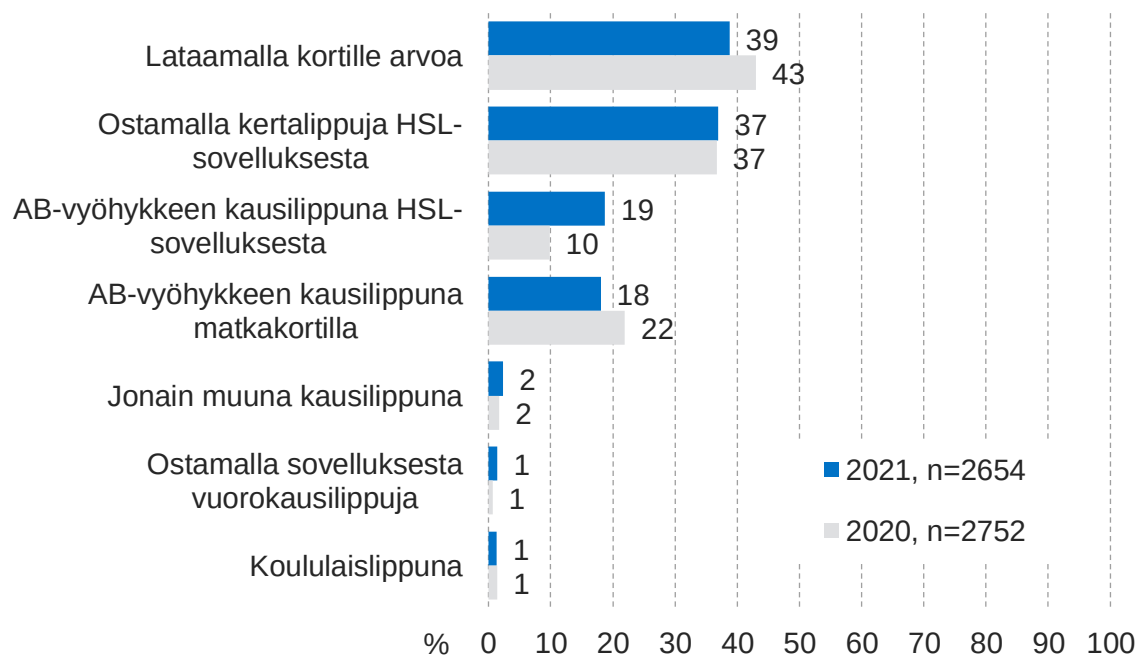
Käytättekö matkakorttianne tai sovelluksen lipputuotteita pääsääntöisesti...? 2021

% vastaajista, joilla on matkakortti



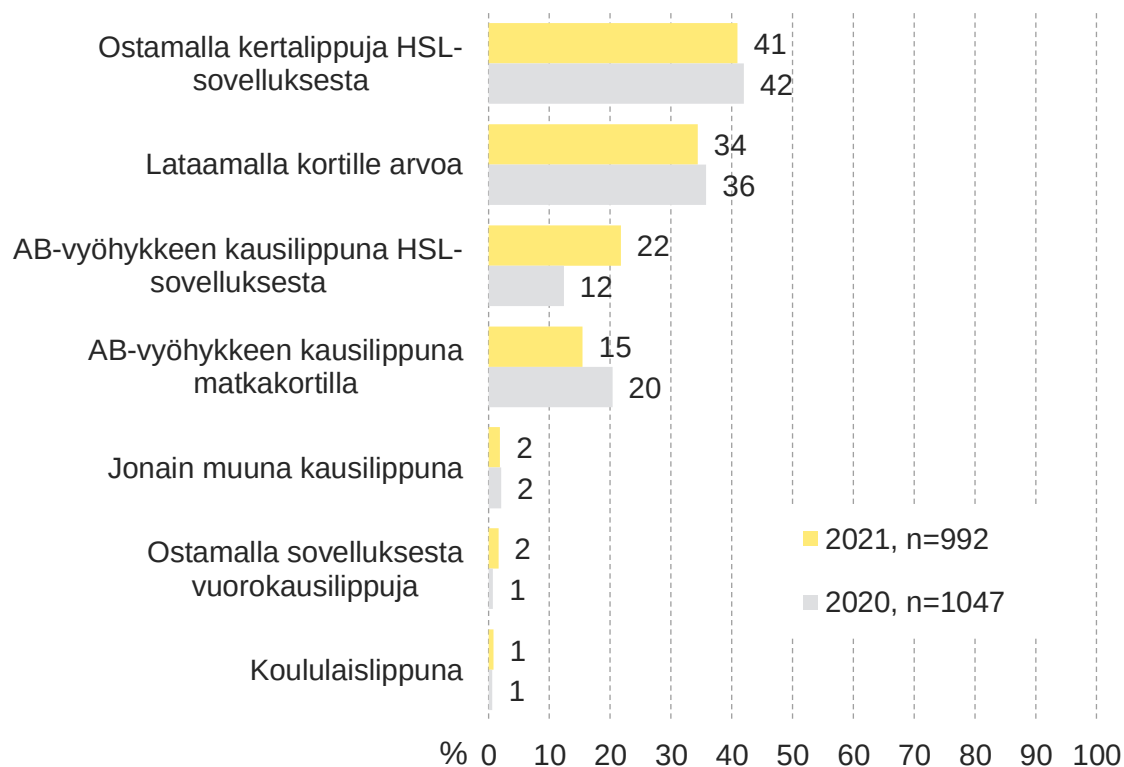
Käytättekö matkakorttianne tai sovelluksen lipputuotteita pääsääntöisesti...? 2020–2021

KAIKKI VASTAAJAT-% vastaajista, joilla on matkakortti



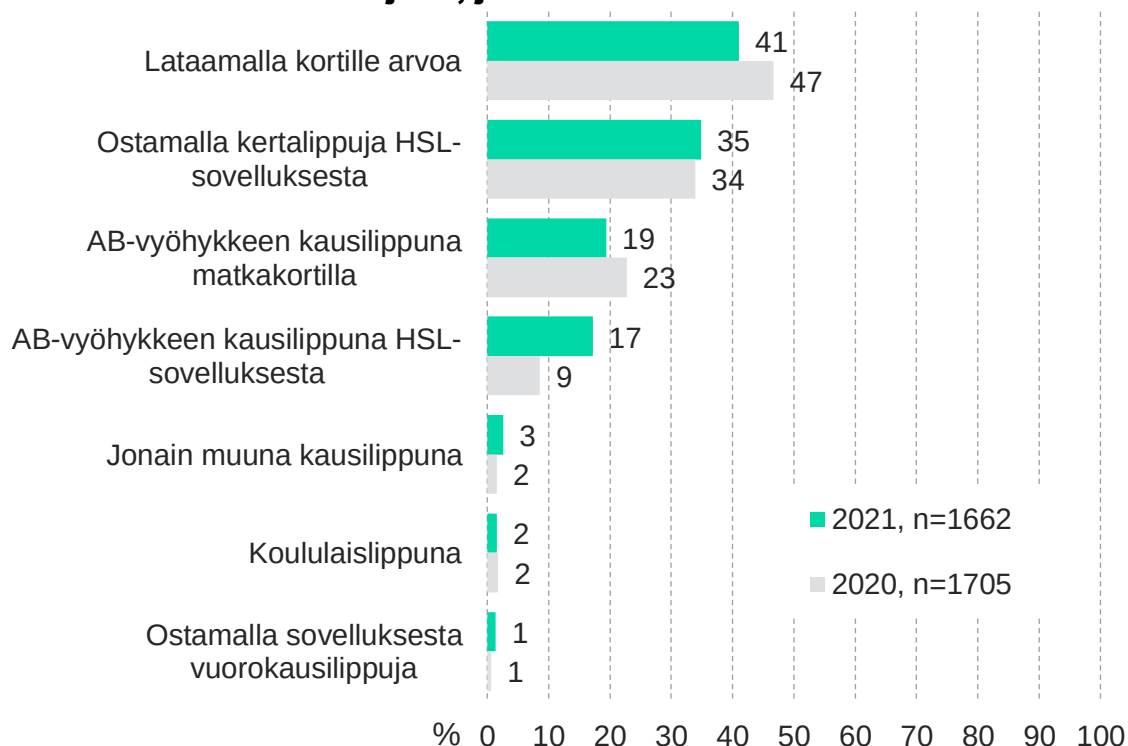
Käyttättekö matkakorttianne tai sovelluksen lipputuotteita pääsääntöisesti...? 2020–2021

KANTAKAUPUNKI-% vastaajista, joilla on matkakortti



Käyttättekö matkakorttianne tai sovelluksen lipputuotteita pääsääntöisesti...? 2020–2021

ESIKAUPUNKI-% vastaajista, joilla on matkakortti

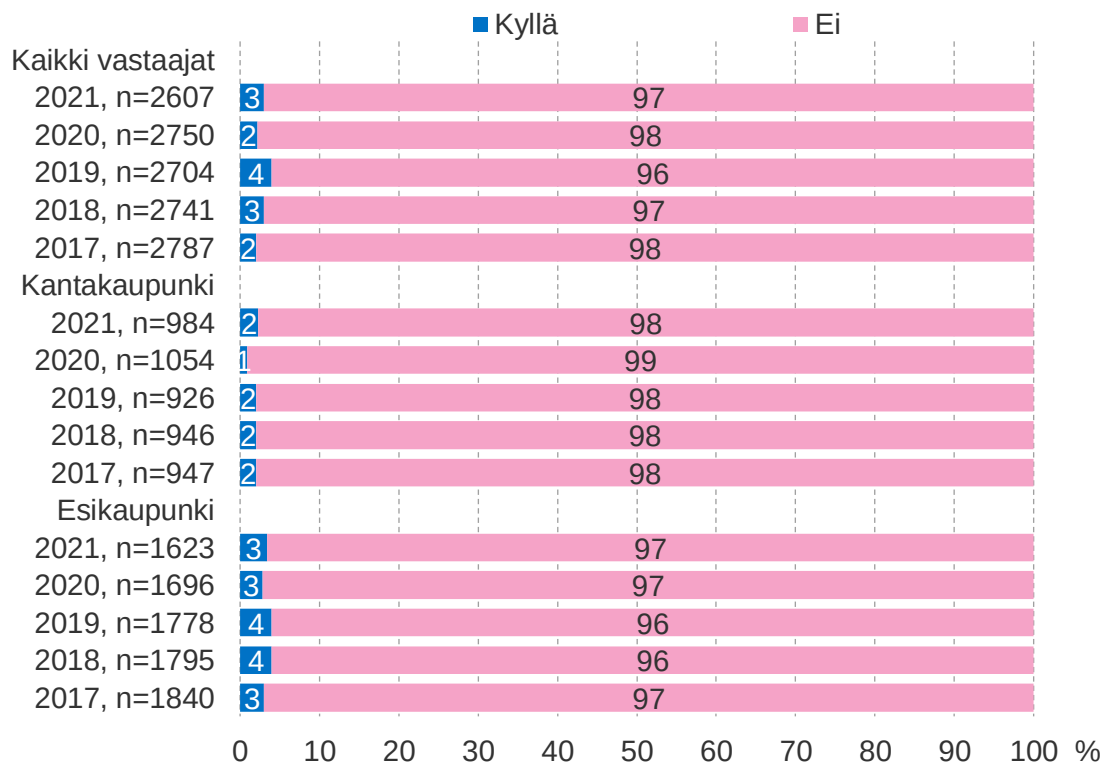


3.5. Liikkuminen ammatissa henkilöautolla

Kahdeksantoista vuotta täyttäneistä vastaajista kolme prosenttia oli liikkunut tutkimusajankoh-
tana ammatissaan henkilöautolla kuljettaen henkilöitä tai tavaroita. Tulos on samalla tasolla kuin
aikaisemmillä tutkimuskerroilla.

Liikuitteko eilen (tutkimuspäivänä) ammatissanne henkilöautolla kuljettaen henkilöitä tai tavaroita 2017–2021

% yli 18-vuotiaista vastaajista



3.6. Talouden käytössä olevat henkilöautot

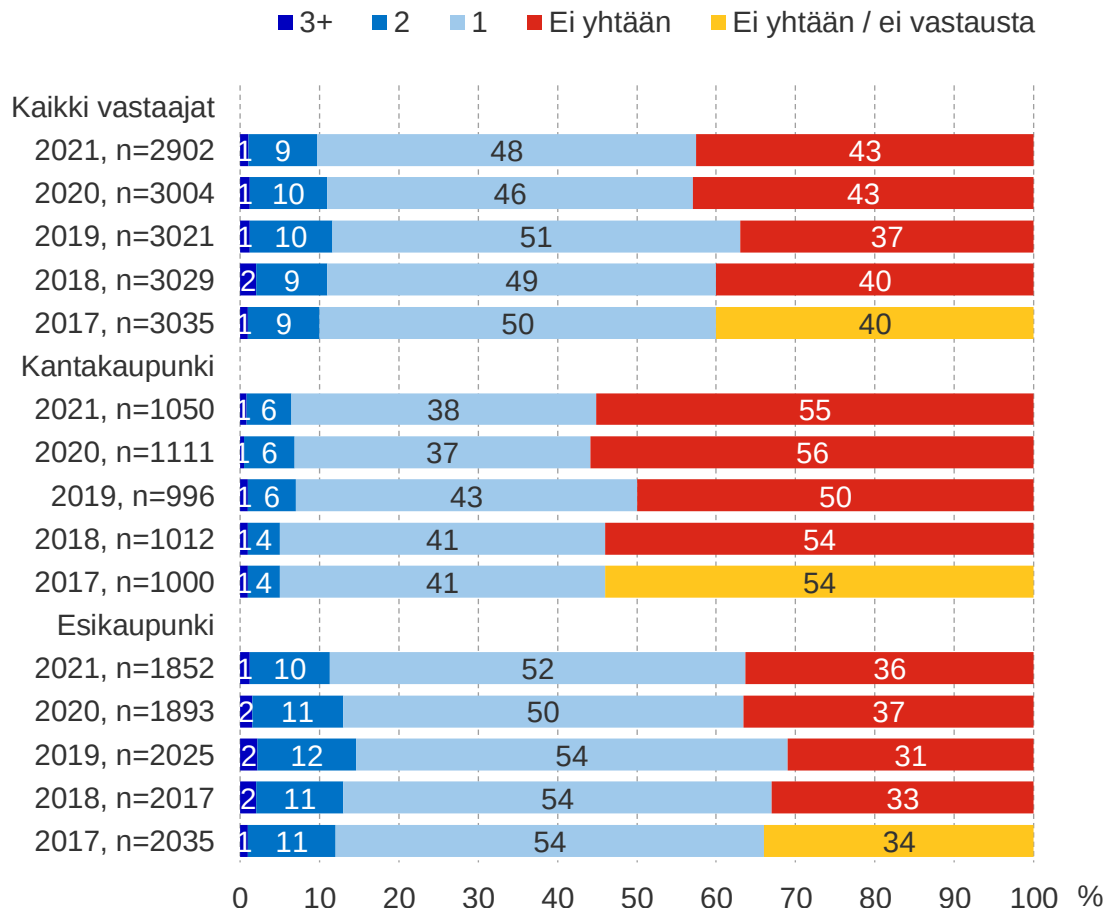
Vastaajista 58 %:lla oli taloudessaan käytössä vähintään yksi henkilöauto. Kantakaupungissa autottomia on huomattavasti enemmän, 55 % asuvista. 48 %:lla helsinkiläistalouksista on yksi auto. Kaksi autoa on yhdeksällä ja kolme autoa tai enemmän yhdellä prosentilla talouksista. Autojen määrä on viimevuotisella tasolla.

Autoista työsuhdeautoja on seitsemällä prosentilla. Valtaosalla (84 %) on käytössään vakinainen pysäköintipaikka kotona, mutta vain noin neljäsosalla (24 %) työpaikalla. Kantakaupungissa vakinaisten pysäköintipaikkojen osuudet ovat luonnollisesti pienemmät kuin esikaupungissa.

Vastaajista (täysi-ikäiset, joiden taloudessa on auto/autoja käytössä) autoa käyttää päivittäin 32 % ja muutaman kerran viikossa 40 %. 11 % käyttää autoa kerran viikossa. Tätä harvemmin autoa käyttäviä on 11 %. 6 % niistä täysikäisistä, joiden taloudessa on auto, ei käytä autoa koskaan itse. Esikaupungeissa asuvat käyttävät autoa aktiivisemmin kuin kantakaupungissa asuvat. Tuloksessa ei ole suurta muutosta, kun verrataan vuoteen 2020.

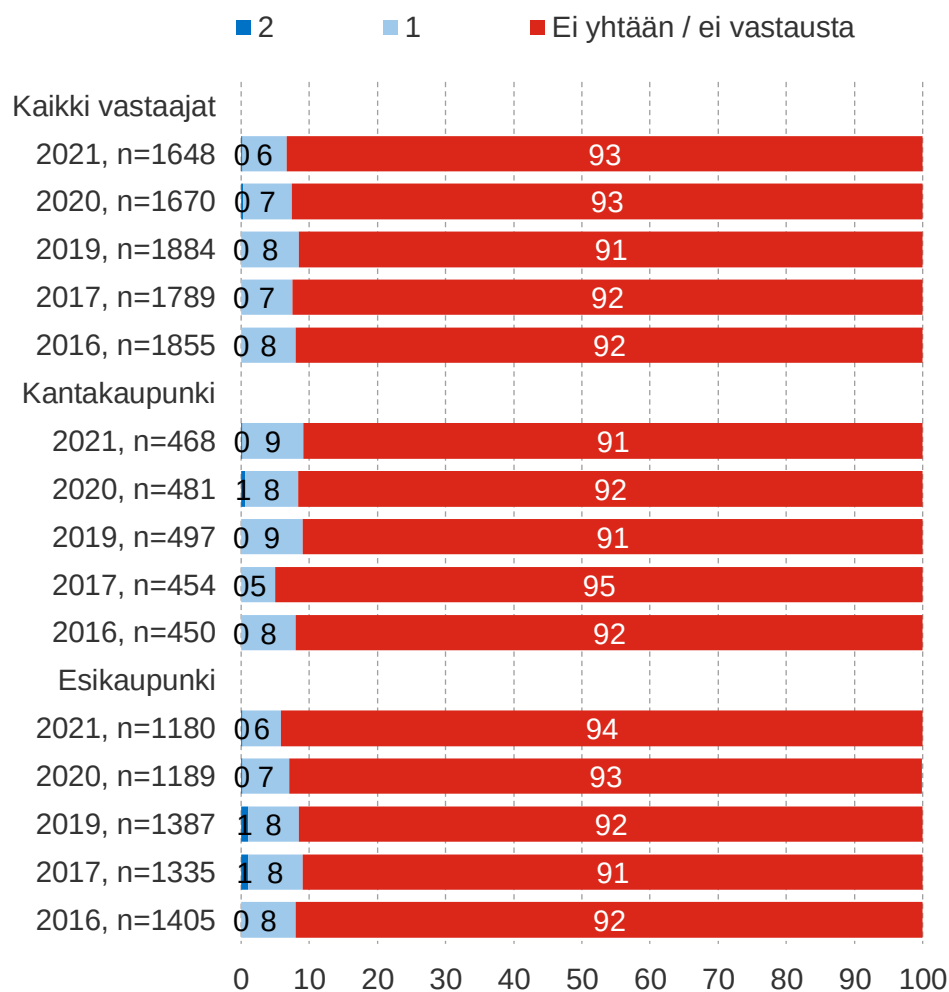
Kuinka monta henkilöautoa taloudellanne on vakituksessa käytössä? 2017–2021

% vastaajista



Kuinka monta näistä on työsuhdeautoja? 2016–2021*

% vastaajista, joiden taloudessa auto/autoja käytössä

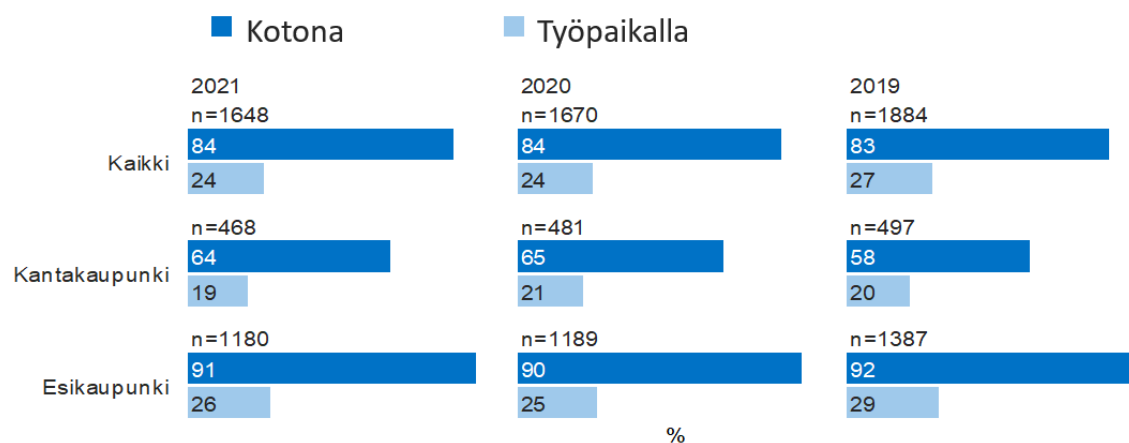


*) Ei kysytty v. 2018

%

Onko teillä vakinainen pysäköintipaikka...? 2019–2021

% vastaajista, joiden taloudessa auto/autoja käytössä

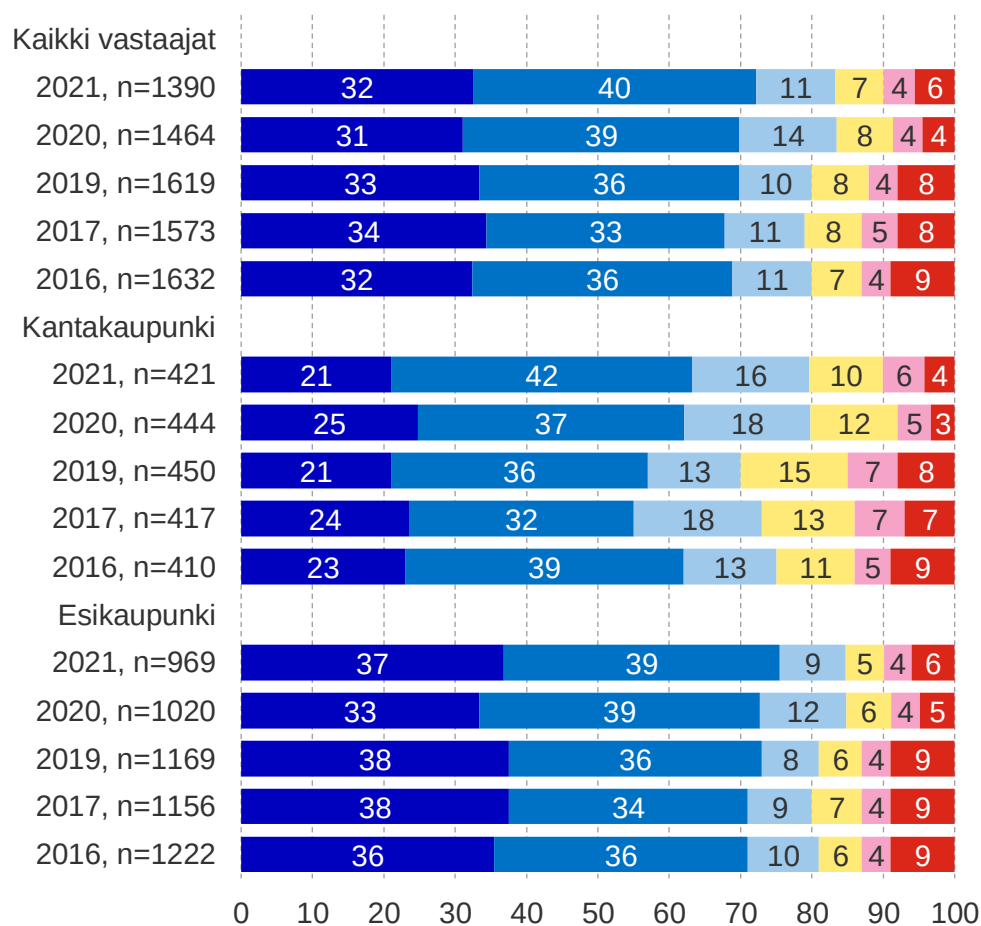


%

Käyttättekö itse taloutenne käytössä olevaa autoa...? 2016–2021*

% yli 18-vuotiaista vastaajista, joiden taloudella auto/autoja käytössä

■ Päivittäin ■ Muutaman kerran viikossa ■ Kerran viikossa ■ Kerran, pari kuukaudessa ■ Harvemmin ■ Ei koskaan



*) Ei kysytty v. 2018

%

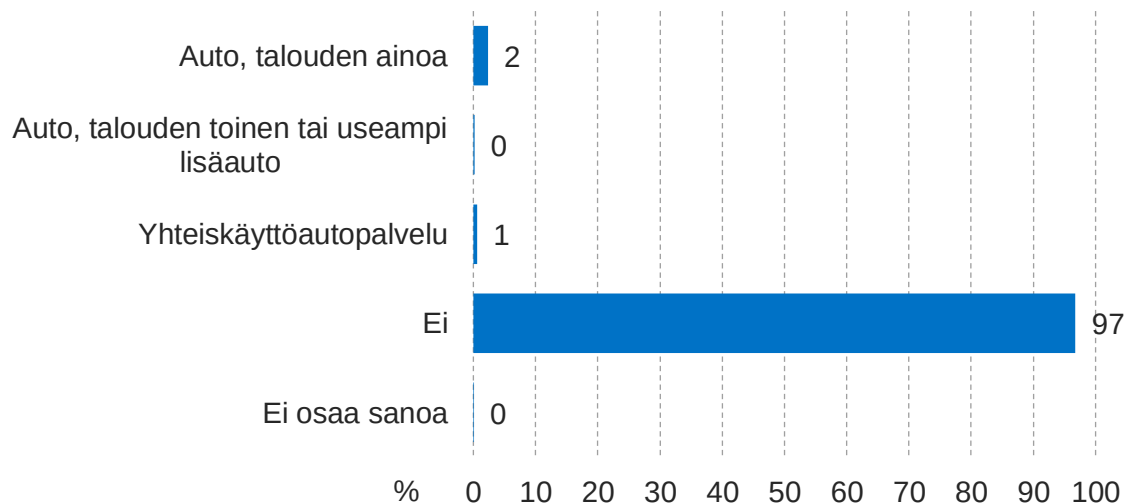
3.7. Koronatilanteen vaikutus kulkuvälinehankintoihin

Koronatilanne ei ole juurikaan vaikuttanut helsinkiläisten autohankintoihin. Vastaajista kaksi prosenttia on hankkinut auton sellaiseen talouteen, jossa autoa ei aiemmin ollut, yhteiskäyttöauton on hankkinut yksi prosentti vastaajista. Koronan takia autosta tai yhteiskäyttöautosta luopuneita on aineistossa alle prosentti.

Muita kulkuvälineitä tai liikkumispalveluja on koronan vuoksi ottanut käyttöön 10 % vastaajista. Yleisimmin on otettu käyttöön polkupyörä tai yhteiskäyttöpyörä (molemmat 3 %) tai yhteiskäyttöinen sähköpotkulauta (2 %). Muista kulkuvälineistä tai liikkumispalveluista luopuneita on 15 %. Lähes kaikki luopuneet ovat joukkoliikenteen kausilipusta luopuneita (14 %). Kausilipuista luopuneissa korostuvat 18–34 -vuotiaat ja työssäkäyvät vastaajat.

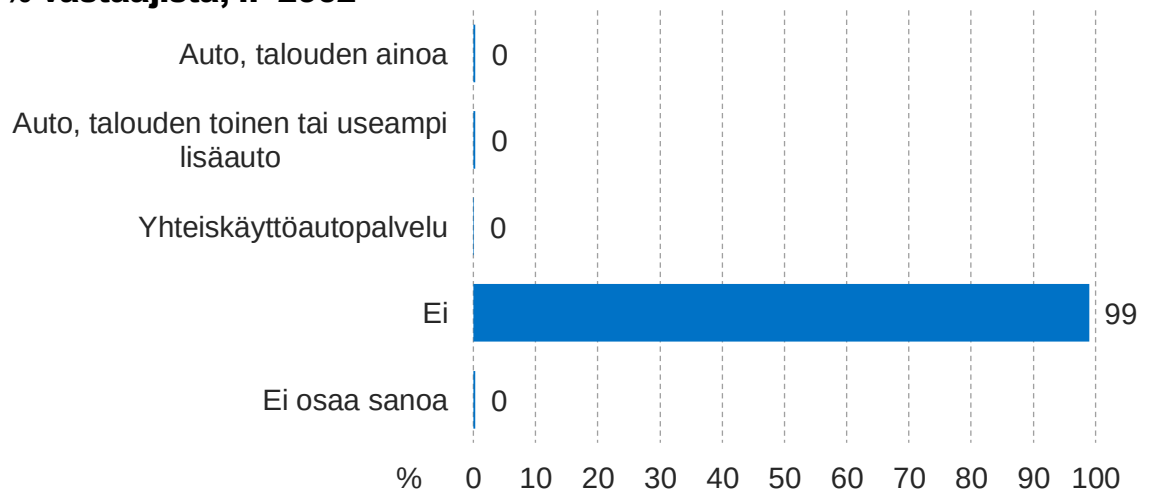
Onko talouteenne koronatilanteen vuoksi hankittu lisää seuraavia kulkuvälineitä tai liikkumispalveluita? 2021

% vastaajista, n=2902

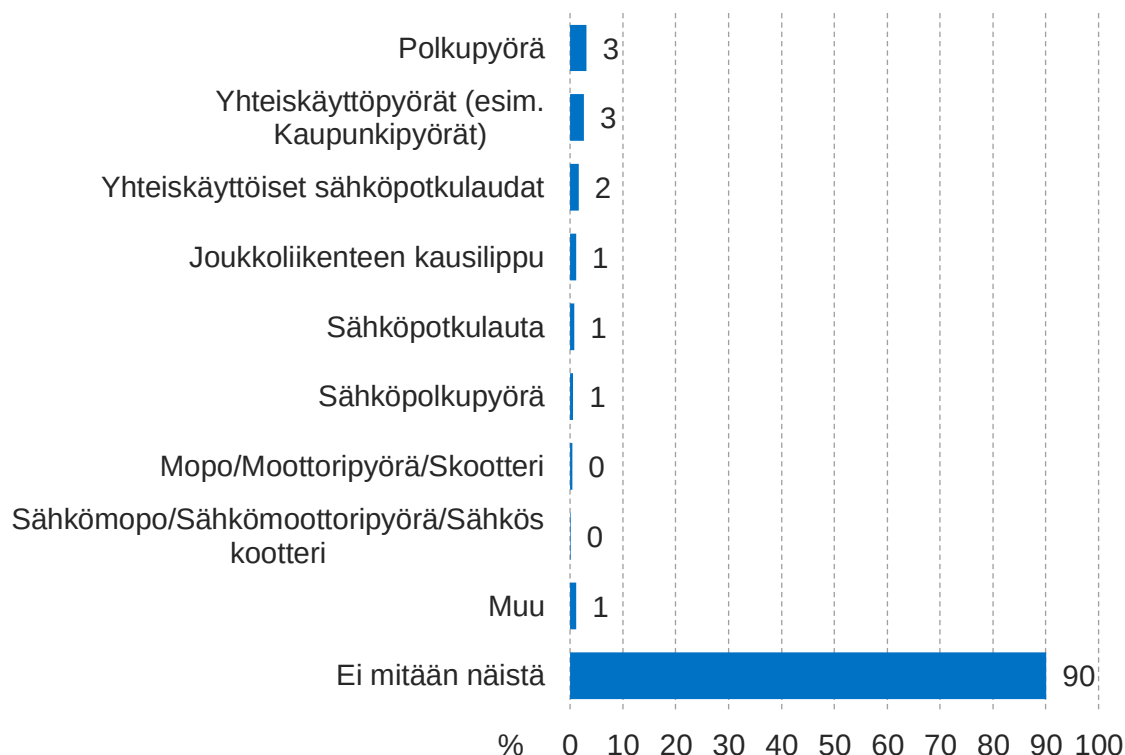


Onko taloutenne koronatilanteen vuoksi luopunut seuraavista? 2021

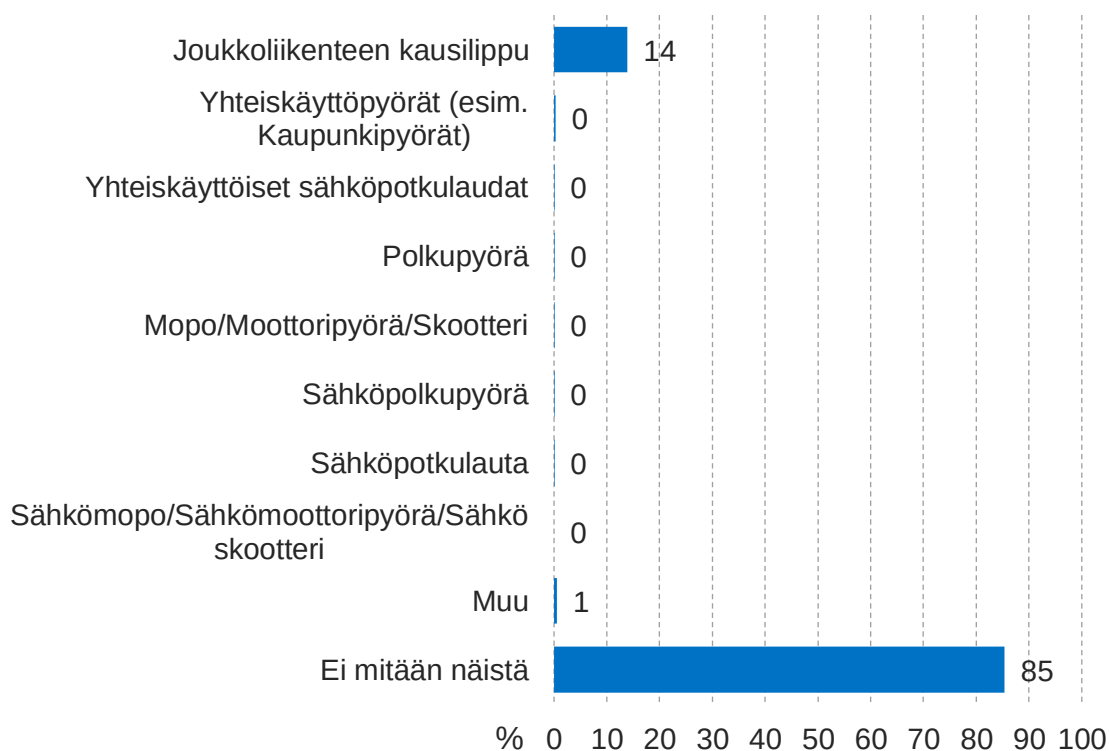
% vastaajista, n=2902



Oletteko koronatilanteen vuoksi hankkinut seuraavia kulkuvälineitä tai ottanut käyttöön liikkumispalveluita? 2021
% vastaajista, n=2902



Oletteko koronatilanteen vuoksi luopunut seuraavista kulkuvälineistä tai liikkumispalveluista? 2021
% vastaajista, n=2902



3.8. Joukkoliikenteen käyttäminen

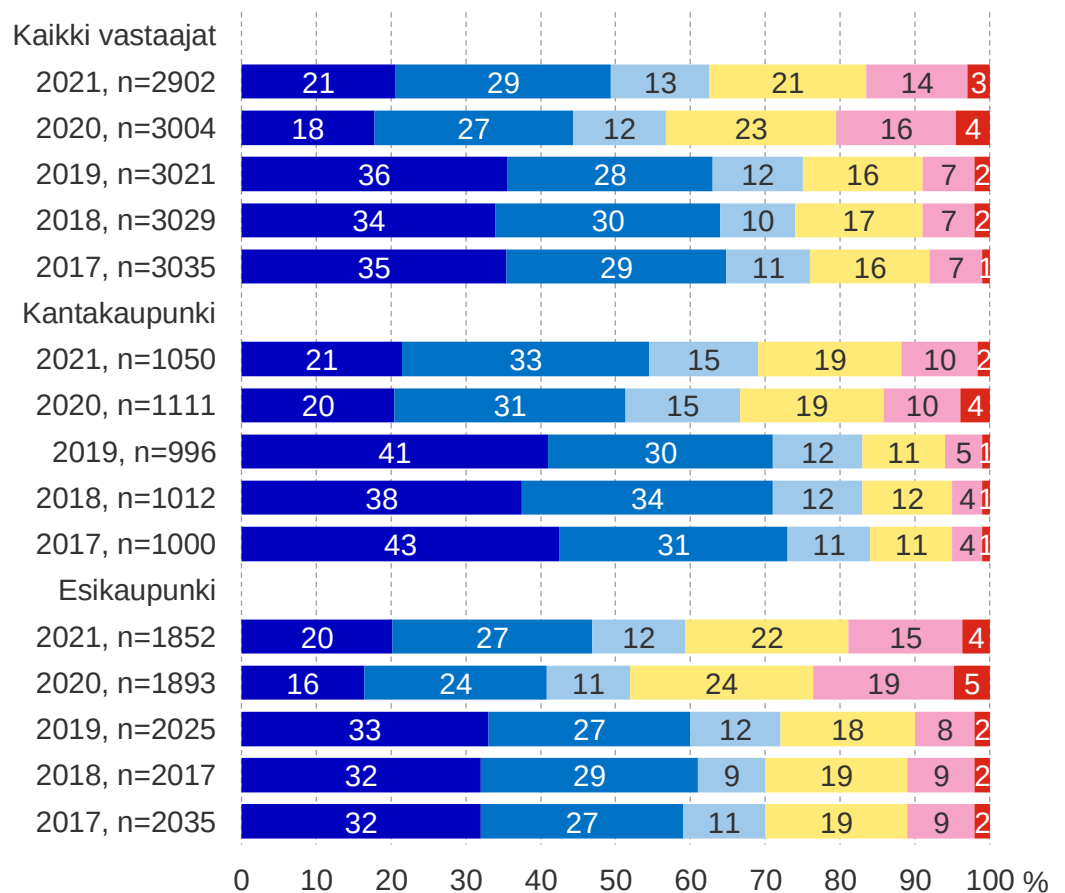
Lähes kaikki vastaajat käyttävät joukkoliikennettä ainakin joskus. Päivittäin joukkoliikennettä käyttää 21 % ja muutaman kerran viikossa 29 % vastaajista. Kerran viikossa joukkoliikennettä käyttäviä on 13 %, kerran-pari kuukaudessa käyttäviä on 21 % ja sitä harvemmin käyttäviä on 14 %. Kolme prosenttia vastaajista ei käytä joukkoliikennettä lainkaan.

Joukkoliikenteen käyttö on lisääntynyt, mutta se on edelleen selvästi koronapandemiaa edeltävää aikaa vähäisempää. Päivittäin joukkoliikennettä käyttävien osuus on noussut kolme prosenttiyksikköä viime vuodesta ja muutaman kerran viikossa käyttävien osuus on noussut kaksi prosenttiyksikköä. Vähintään kerran viikossa joukkoliikennettä käyttäviä on nyt 63 %, kun viime vuonna heitä oli 57 %. Vuonna 2019 joukkoliikennettä käytti vähintään kerran viikossa 76 %. Joukkoliikennettä käyttävät aktiivisimmin naiset, 18–29 ja 30–44 -vuotiaat, kantakaupungissa asuvat sekä opiskelijat/koululaiset.

Käyttättekö itse joukkoliikennettä (bussi, juna, metro, raitiovaunu)...? 2017–2021

% vastaajista

■ Päivittäin ■ Muutaman kerran viikossa ■ Kerran viikossa ■ Kerran, pari kuukaudessa ■ Harvemmin ■ Ei koskaan

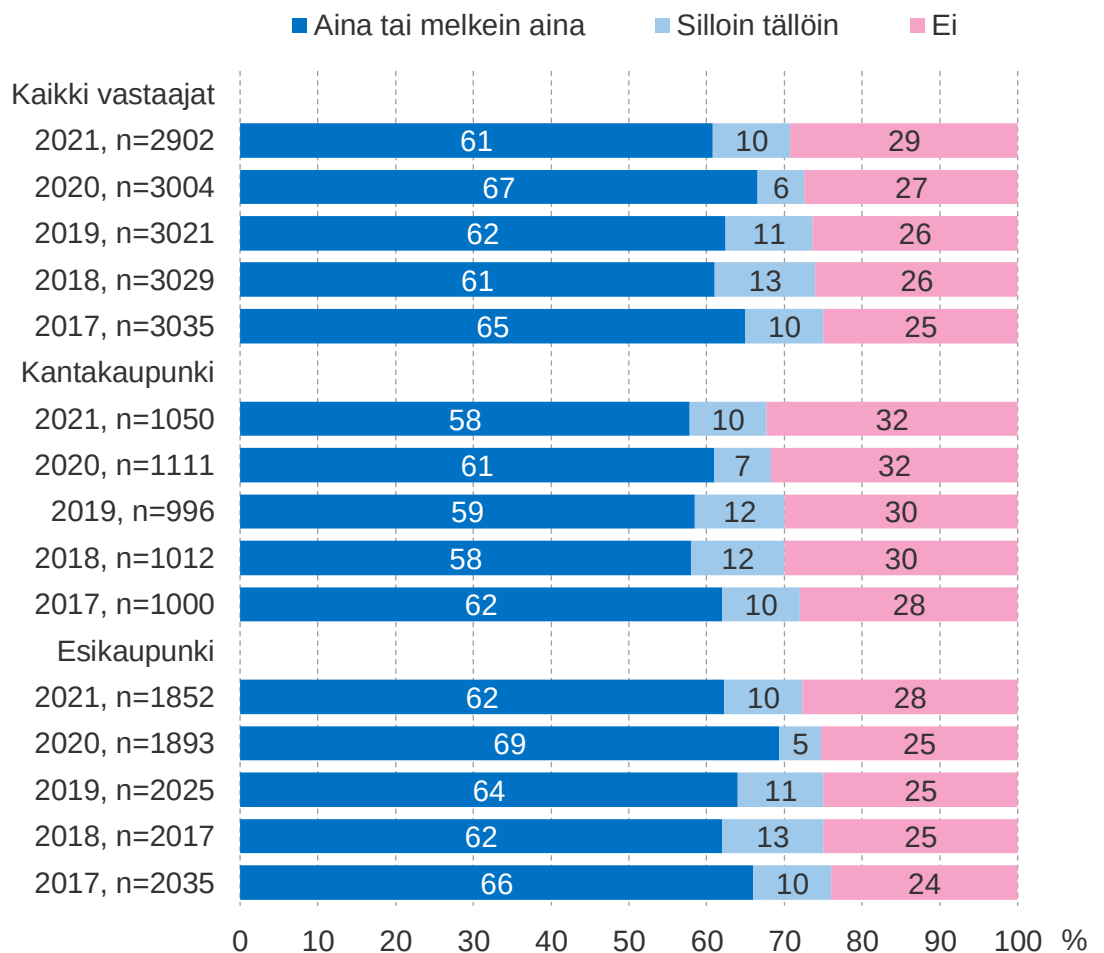


3.9. Polkupyörän käyttäminen

Seitsemällä kymmenestä helsinkiläisestä on käytössään polkupyörä vähintään silloin tällöin ja kuudella kymmenestä aina tai melkein aina. Runsaalla neljäsosalla ei ole käytössä lainkaan polkupyörää. Polkupyörättömien osuus on noussut hieman. Yleisimmin talouksista löytyy kaksi tai useampia aikuisten pyöriä ja lasten pyöriä.

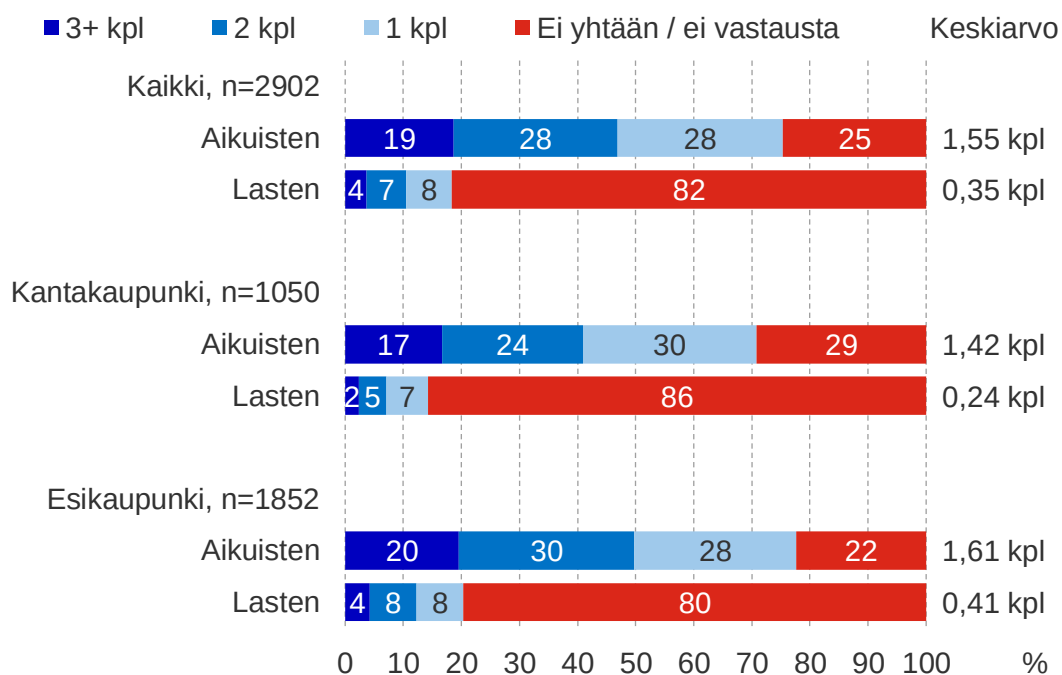
Onko teillä käytettävissänne polkupyörä...? 2017–2021

% vastaajista



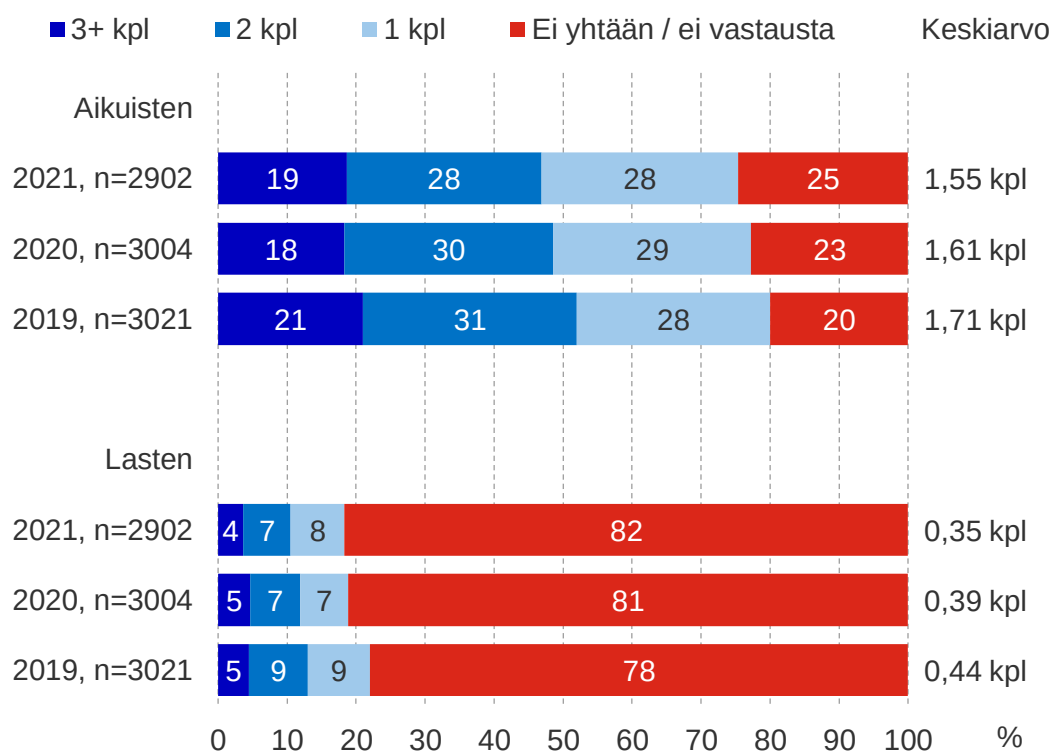
Mitä polkupyöriä taloudessa on...? 2021

% vastaajista



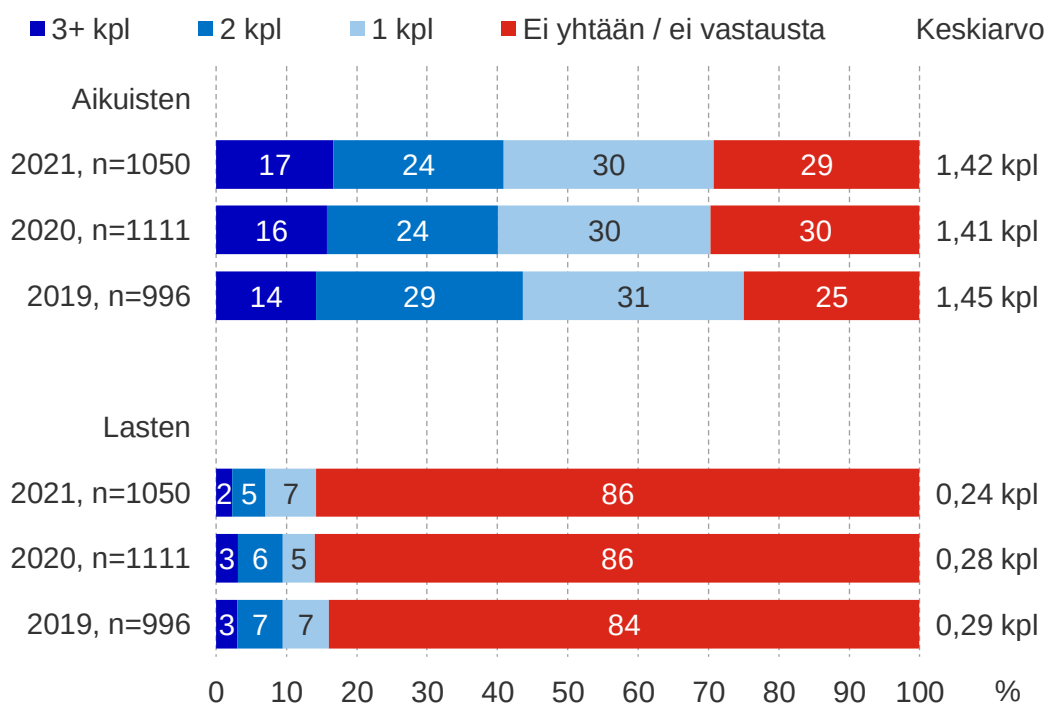
Mitä polkupyöriä taloudessa on...? 2019–2021

KAIKKI - % vastaajista



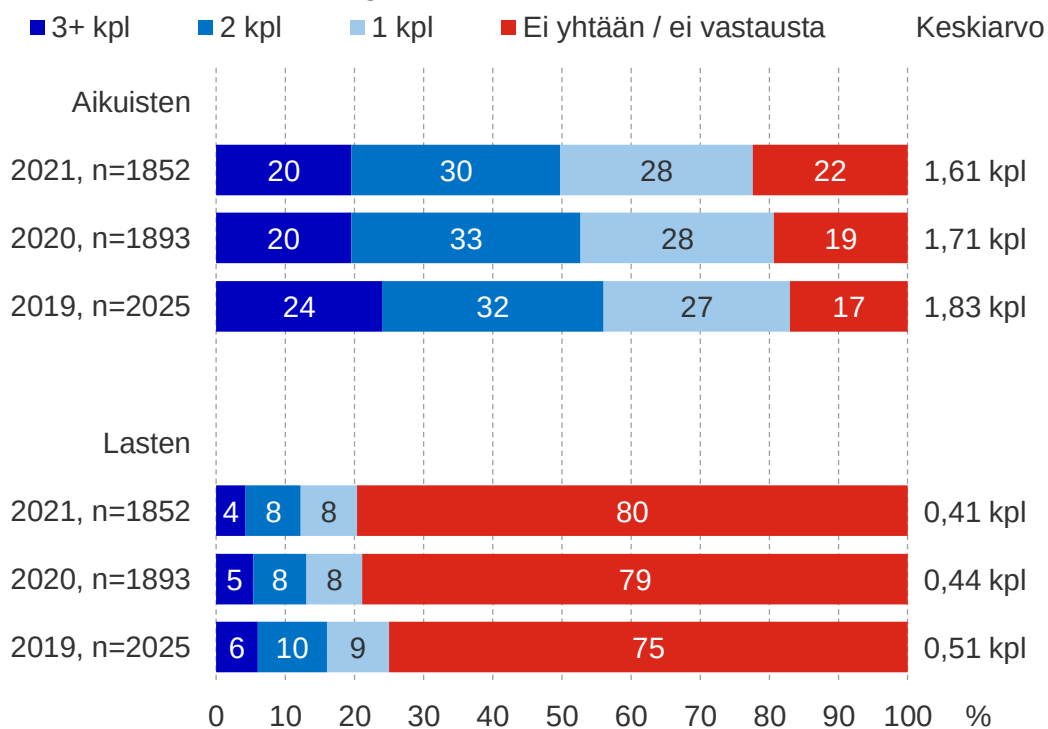
Mitä polkupyöriä taloudessa on...? 2019–2021

KANTAKAUPUNKI - % vastaajista



Mitä polkupyöriä taloudessa on...? 2019–2021

ESIKAUPUNKI - % vastaajista



Liite 1: Kyselylomake 7–14-vuotiaat

Puhelinhaastattelu 7–14-vuotiaat

Ohje haastattelijalle:

Matkoista ja kulkutavoista

Matkalla tarkoitetaan siirtymistä kävellessä tai jollain kulkuneuvolla paikasta toiseen. Matkoja ovat esim. meno kotoa töihin tai työpaikalta kokoukseen. Matkoja voidaan jakaa ryhmiin mm. kulkutavan tai matkan tarkoituksen (esim. ostosmatka) mukaan. Matkoiksi luetaan lyhyetkin kävelymatkat, lukuun ottamatta rakennuksen sisällä tapahtuvia matkoja. Lenkin muotoinen matka esim. kävelylenkki kotoa kotiin, ilmoitetaan kahdeksi matkaksi siten, että ensimmäinen matka on lähtöpisteestä lenkin etäisimpään pisteeseen ja toinen sieltä takaisin.

Henkilöhaastattelun kysymykset:

Olen tutkimushaastattelija NN XX-yrityksestä, hyvää huomenta/päivää/ilttaa! Teemme parhaillaan helsinkiläisten tekemiä matkoja ja matkojen kulkumuotoja koskevaa tutkimusta. Voimmeko esittää muutaman kysymyksen teidän 7-14-vuotiaan lapsen edellispäivän matkoista? Haastattelu kestää noin X minuuttia.

Jos vastaaja ilmoittaa oma-aloitteisesti, että toivoisi, että lasta haastateltaisiin puhelimitse, kysytään lapsen puhelinnumero ja soitetaan suoraan lapselle. Tällöin kysymykset esitetään tähän käsikirjoitukseen kirjoitetusta ”lapsenne matkat” -muodon sijasta muodossa ”matkasi”.

SUOSTUU → SIIRRY KYSYMYKSIIN

KIELTÄYTYY → Sitten en vaivaa teitä pidempään. Mukavaa aamun/päivän/illan jatkoa!

EI 7-14-VUOTAITA LAPSIA → Sitten en vaivaa teitä pidempään. Mukavaa aamun/päivän/illan jatkoa!

LAPSENNE NIMI: _____ (Jos useita 7-14-vuotiaita valitaan se, jolla oli viimeksi syntymäpäivä)

LAPSEN PUHELINNUMERO: _____

Aluksi kysyn muutaman taustatietokysymyksen...

1. **Asuttko Helsingissä?**
jos ei asu, kysely lopetetaan
2. **Mikä on lapsenne syntymävuosi?**
_____ vuosi
3. **Mikä on asuinpaikkanne postinumero?**

Sitten siirrymme tutkimuskysymyksiin

4. **Pyydämme teitä nyt** kertomaan lapsenne edellisen vuorokauden aikana tekemät matkat klo 4.00–3.59 sen kulkutavan mukaan (pääasiallisen kulkutavan), jolla lapsenne teki **kilometreissä pisimmän matkan**. Mukaan otetaan **vain Helsingin sisällä tapahtuvat matkat** eli jos lapsenne on koulussa tai hoidossa esim. Vantaalla, matkaa ei huomioida. Pienet poikkeamiset kioskille, kauppaan yms. eivät katkaise matkaa.

A. Ensin lapsenne edellisen vuorokauden matkat aamulla, eli kello 4.00–12.00 välisenä aikana.

Kuinka monta matkaa lapsenne teki edellisen vuorokauden aikaan aamulla?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. ei yhtään → siirry kohtaan B

Mikä oli lapsenne aamulla tekemän ensimmäisen matkan tarkoitus? Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
3. koulu/opiskelumatka, tai lapsen oma matka päivähoitopaikkaan
4. ostosmatka (päivittäistavarat ja muut)
5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas yms.)
6. toisen henkilön kyyditseminen (älä luettele)
7. vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
8. muu matka

Entä mikä oli lapsenne aamulla tekemän ensimmäisen matkan pääasiallinen kulkutapa? Pääasiallinen kulkutapa on se, jolla lapsenne kulki kilometreissä pisimmän osuuden matkasta. Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

TOISTETAAN SAMAT KYSYMYKSET MATKAN TARKOITUKSESTA JA KULKUTAVASTA KAIKISTA AAMULLA KELLO 4.00–12.00 TEHDYISTÄ MATKOISTA

B. Seuraavaksi lapsenne edellisen vuorokauden matkat päivällä, eli kello 12.01–17.00 välisenä aikana.

Kuinka monta matkaa lapsenne teki edellisen vuorokauden aikaan päivällä?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6

7. ei yhtään → siirry kohtaan C

Mikä oli lapsenne päivällä tekemän ensimmäisen matkan tarkoitus? Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
3. koulu/opiskelumatka, tai lapsen oma matka päivähoitopaikkaan
4. ostosmatka (päivittäistavarat ja muut)
5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas yms.)
6. toisen henkilön kyyditseminen (älä luettele)
7. vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
8. muu matka

Entä mikä oli lapsenne päivällä tekemän ensimmäisen matkan pääasiallinen kulkutapa? Pääasiallinen kulkutapa on se, jolla lapsenne kulki kilometreissä pisimmän osuuden matkasta. Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

TOISTETAAN SAMAT KYSYMYKSET MATKAN TARKOITUKSESTA JA KULKUTAVASTA KAIKISTA PÄIVÄLLÄ KELLO 12:01–17:00 TEHDYISTÄ MATKOISTA

C. Lopuksi lapsenne edellisen vuorokauden matkat illalla, eli kello 17.01–04.00 välisenä aikana.

Kuinka monta matkaa lapsenne teki edellisen vuorokauden aikaan illalla?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. ei yhtään → siirry kysymykseen 5

Mikä oli lapsenne illalla tekemän ensimmäisen matkan tarkoitus? Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
3. koulu/opiskelumatka, tai lapsen oma matka päivähoitopaikkaan
4. ostosmatka (päivittäistavarat ja muut)
5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas yms.)
6. toisen henkilön kyyditseminen (älä luettele)
7. vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
8. muu matka

Entä mikä oli lapsenne illalla tekemän ensimmäisen matkan pääasiallinen kulkutapa? Pääasiallinen kulkutapa on se, jolla lapsenne kulki kilometreissä pisimmän osuuden matkasta. Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

TOISTETAAN SAMAT KYSYMYKSET MATKAN TARKOITUKSESTA JA KULKUTAVASTA KAIKISTA ILLALLA KELLO 17.01–4.00 TEHDYISTÄ MATKOISTA

5. Vaikuttiko sää lapsenne tekemien matkojen määrään?

Ei vaikuttanut
Kyllä, vähensi matkoja
Kyllä, lisäsi matkoja

6. Korvasiko tai vaihtoiko lapsenne kulkutapaa sään takia?

Kyllä
Ei

7. JOS KORVASI: Mitä kulkutapoja korvattiin? VOI VALITA USEITA

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

8 Millä kulkutavoilla korvattiin? VOI VALITA USEITA

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

Sitten muutama kysymys lapsenne yleisistä liikkumistottumuksista

9. Onko lapsellanne käytössä HSL:n matkakortti tai käyttääkö hän HSL-sovelluksen lipputuotteita?

1. kyllä
2. ei → siirry kysymykseen 11

10. Käyttääkö lapsenne matkakorttia tai sovelluksen lipputuotteita pääsääntöisesti? LUETELLAAN, VOI VALITA USEITA

1. lataamalla siihen arvoa tai ostamalla kertalippuja HSL-sovelluksesta
2. AB-vyöhykkeen kausilippuna
3. ostamalla sovelluksesta vuorokausilippuja
4. jonain muuna kausilippuna
5. koululaislippuna
6. jonain muuna, esimerkiksi vapaalippuna

11. Kuinka monta henkilöautoa taloudellanne on vakituksessa käytössä?

- _____ kpl
ei yhtään → siirry kysymykseen 14
ei vastausta

12. JOS KÄYTÖSSÄ ON AUTO: Kuinka monta näistä on työsuhdeautoja?

- _____ kpl
ei yhtään

13. Onko teillä vakinainen pysäköintipaikka?

A. kotona

1. kyllä
2. ei

B. työpaikalla

1. kyllä
2. ei

14. Käyttääkö lapsenne joukkoliikennettä (bussi, juna, metro, raitiovaunu)? LUETELLAAN VAIHTOEHDOT:

1. päivittäin
2. muutaman kerran viikossa
3. kerran viikossa
4. kerran, pari kuukaudessa
5. harvemmin
6. ei koskaan

15. Onko lapsellanne käytettävissä polkupyörä? LUETELLAAN VAIHTOEHDOT:

1. aina tai melkein aina
2. silloin tällöin
3. ei

16. Montako polkupyörää taloudessanne on?

1. montako aikuisten pyörää? _____
2. montako lasten pyörää? _____

Seuraavat kysymykset käsittelevät koronatilanteen vaikutuksia taloutenne liikkumisvälineisiin.

17. Onko taloutenne koronatilanteen vuoksi hankittu lisää seuraavia kulkuvälineitä tai liikkumispalveluita? (Ohje: myös leasing, työsuhde ym.)

1. Auto, talouden ainoa
2. Auto, talouden toinen tai useampi lisäauto
3. Yhteiskäyttöautopalvelu

18. Entä onko taloutenne koronatilanteen vuoksi luopunut seuraavista? (Ohje: myös leasing, työsuhde ym.)

1. Auto, talouden ainoa
2. Auto, talouden toinen tai useampi lisäauto
3. Yhteiskäyttöautopalvelu

19. Onko lapsellenne koronatilanteen vuoksi hankittu tai otettu käyttöön seuraavia kulkuvälineitä tai liikkumispalveluita?

1. Polkupyörä
2. Sähköpolkupyörä
3. Sähköpotkulauta
4. Mopo/Moottoripyörä/Skootteri
5. Sähkömopo/Sähkömoottoripyörä/Sähköskootteri
6. Yhteiskäyttöiset sähköpotkulaudat
7. Yhteiskäyttöpyörät (esim. Kaupunkipyörät)
8. Joukkoliikenteen kausilippu
9. Muu, mikä? avoin

20. Entä onko lapsenne koronatilanteen vuoksi luopunut seuraavista kulkuvälineistä tai liikkumispalveluista?

1. Polkupyörä
2. Sähköpolkupyörä
3. Sähköpotkulauta
4. Mopo/Moottoripyörä/Skootteri
5. Sähkömopo/Sähkömoottoripyörä/Sähköskootteri
6. Yhteiskäyttöiset sähköpotkulaudat
7. Yhteiskäyttöpyörät (esim. Kaupunkipyörät)
8. Joukkoliikenteen kausilippu
9. Muu, mikä? avoin

Lopuksi kysymme vielä muutaman taustatietokysymyksen vastausten tilastollista luokitelua varten

21. Lapsenne sukupuoli? LUETELLAAN VAIHTOEHDOT:

1. nainen
2. mies
3. muu / en halua vastata

22. Kuinka monta henkilöä taloutenne kuuluu te mukaan lukien?

_____ henkilöä

23. JOS HENKILÖITÄ ON ENEMMÄN KUIN 1: Kuinka monta alle kouluikäistä perheessä on?

_____ henkilöä
ei yhtään

24. Asutteko?

1. kerrostalossa
2. rivitalossa tai paritalossa
3. omakotitalossa
4. muu asumismuoto

25. Kuinka moni taloudessanne asuvista käy tällä hetkellä säännöllisesti ansio-työssä?

_____ henkilöä
ei yhtään

26. JOS LAPSI ON 14-VUOTIAS: Käykö lapsenne koulua? Jos ei, niin mitä tekee? Koululaisten lisätöitä ei huomioida, vaan mitä tekee pääsääntöisesti. Yhteen kohtaan voi vain vastata. LUETTELE VAIHTOEHDOT:

1. koululainen/opiskelija
2. muuta, mitä _____?

27. JOS LAPSI KÄY TÖISSÄ: Mikä on työpaikan postinumero?

Postinumero: _____ jos ei muista → Kadun nimi: _____

28. Mitä kulkutapaa arvioitte lapsenne käyttävän pääasiassa (pisimmän matkan kulkutapa) koronatilanteen palauduttua...? (Ohje: Kysytään vain kys 26 1) vastanneilta

A. koulun/opiskelupaikan ja kodin välisillä matkoilla? (kys 26. 1) vastanneet)

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa
- 12 Ei ko. matkoja (esim. 100 % etänä)
- 13 EOS

Liite 2: Kyselylomake yli 15-vuotiaat

Puhelinhaastattelu 15–79-vuotiaat

Ohje haastattelijalle:

Matkoista ja kulkutavasta

Matkalla tarkoitetaan siirtymistä kävelen tai jollain kulkuneuvolla paikasta toiseen. Matkoja ovat esim. meno kotoa töihin tai työpaikalta kokoukseen. Matkoja voidaan jakaa ryhmiin mm. kulkutavan tai matkan tarkoituksen (esim. ostosmatka) mukaan. Matkoiksi luetaan lyhyetkin kävelymatkat, lukuun ottamatta rakennuksen sisällä tapahtuvia matkoja. Lenkin muotoinen matka esim. kävelylenkki kotoa kotiin, ilmoitetaan kahdeksi matkaksi siten, että ensimmäinen matka on lähtöpis- teestä lenkin etäisimpään pisteeseen ja toinen sieltä takaisin.

Henkilöhaastattelun kysymykset:

Olen tutkimushaastattelijana NN XX-yrityksestä, hyvää huomenta/päivää/ilttaa! Teemme parhaillaan helsinkiläisten tekemiä matkoja ja matkojen kulkumuotoja koskevaa tutkimusta. Voimmeko esit- tää muutamia kysymyksiä koskien edellisen päivän matkojanne?

Haastattelu kestää noin X minuuttia

SUOSTUU → SIIRRY KYSYMYKSIIN

KIELTÄYTYY → Sitten en vaivaa teitä pidempään. Mukavaa aamun/päivän/illan jatkoa!

Aluksi kysyn muutaman taustatietokysymyksen...

1. Asutteko Helsingissä?

jos ei asu, kysely lopetetaan

2. Mikä on syntymävuotenne? (käy aluksi kaikkiin kiintiöityihin ikäryhmiin, kun alkaa olla kiintiö täynnä täytyy alkaa kysyä, onko taloudessanne sen ja sen ikäistä henkilöä)

___ vuosi

3. Mikä on asuinpaikkanne postinumero?

Sitten siirrymme tutkimuskysymyksiin

4. Pyydämme teitä nyt kertomaan edellisen vuorokauden aikana tekemänne matkat klo 4.00–3.59 sen kulkutavan mukaan (pääasiallisen kulkutavan), jolla teitte **kilometreissä pisimmän matkan**. Mukaan otetaan **vain Helsingin sisällä tapahtuvat matkat** eli jos olette töissä esim. Vantaalla, työmatkaa ei huomioida. Pienet poikkeamiset kioskille, kauppaan yms. eivät katkaise matkaa. Ammattimai- sesti liikkuvat kuten autonkuljettajat, taksinkuljettajat, postinkantajat tms. ilmoitta- vat matkat niiltä osin, kun ne eivät ole ammatin harjoittamiseen liittyviä matkoja.

A. Ensin edellisen vuorokauden matkat aamulla, eli kello 4.00–12.00 väli- senä aikana.

Kuinka monta matkaa teitte edellisen vuorokauden aikaan aamulla?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4

5. 5
6. 6
7. en yhtään → siirry kohtaan B

Mikä oli aamulla tekemänne ensimmäisen matkan tarkoitus? Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
3. koulu/opiskelumatka
4. ostosmatka (päivittäistavarat ja muut)
5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas)
6. toisen henkilön kyyditseminen
7. vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
8. muu matka

Entä mikä oli aamulla tekemänne ensimmäisen matkan pääasiallinen kulkutapa? Pääasiallinen kulkutapa on se, jolla kuljitte kilometreissä pisimmän osuuden matkasta. Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. potkulauta/sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

TOISTETAAN SAMAT KYSYMYKSET MATKAN TARKOITUKSESTA JA KULKUTAVASTA KAIKISTA AAMULLA KELLO 4.00–12.00 TEHDYISTÄ MATKOISTA

B. Seuraavaksi edellisen vuorokauden matkat päivällä, eli kello 12.01 – 17.00 välisenä aikana.

Kuinka monta matkaa teitte edellisen vuorokauden aikaan päivällä?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. ei yhtään → siirry kohtaan C

Mikä oli päivällä tekemänne ensimmäisen matkan tarkoitus? Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
3. koulu/opiskelumatka
4. ostosmatka (päivittäistavarat ja muut)
5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas)

- 6.toisen henkilön kyyditseminen
- 7.vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
- 8.muu matka

Entä mikä oli päivällä tekemänne ensimmäisen matkan pääasiallinen kulkutapa? Pääasiallinen kulkutapa on se, jolla kuljitte kilometreissä pisimmän osuuden matkasta. Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

TOISTETAAN SAMAT KYSYMYKSET MATKAN TARKOITUKSESTA JA KULKUTAVASTA KAIKISTA PÄIVÄLLÄ KELLO 12:01–17:00 TEHDYISTÄ MATKOISTA

C. Lopuksi edellisen vuorokauden matkat illalla, eli kello 17.01–4.00 välisenä aikana.

Kuinka monta matkaa teitte edellisen vuorokauden aikaan illalla?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. ei yhtään → siirry kysymykseen 5

Mikä oli illalla tekemänne ensimmäisen matkan tarkoitus? Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
3. koulu/opiskelumatka
4. ostosmatka (päivittäistavarat ja muut)
5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas)
6. toisen henkilön kyyditseminen
7. vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
8. muu matka

Entä mikä oli illalla tekemänne ensimmäisen matkan pääasiallinen kulkutapa? Pääasiallinen kulkutapa on se, jolla kuljitte kilometreissä pisimmän osuuden matkasta. Oliko se... LUETELLAAN ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA KOKO LISTA, SITTEN TARVITTAESSA:

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro

5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

TOISTETAAN SAMAT KYSYMYKSET MATKAN TARKOITUKSESTA JA KULKUTAVASTA KAIKISTA ILLALLA KELLO 17.01–4.00 TEHDYISTÄ MATKOISTA

5. Vaikuttiko sää tekemienne matkojen määrään?

Ei vaikuttanut
 Kyllä, vähensi matkoja
 Kyllä, lisäsi matkoja

6. Korvasitteko tai vaihdoitteko kulkutapaa sään takia?

Kyllä
 Ei

7. JOS KORVASI: Mitä kulkutapoja korvasitte? VOI VALITA USEITA

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

8 Millä kulkutavoilla korvasitte? VOI VALITA USEITA

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
10. sähköpotkulauta
11. muu kulkutapa

Sitten muutama kysymys yleisistä liikkumistottumuksistanne

9. Onko teillä HSL:n matkakortti tai käytätekö HSL-sovelluksen lipputuotteita?

3. kyllä
4. ei → siirry kysymykseen 11

10. Miten käytätte matkakorttianne tai sovelluksen lipputuotteita pääsääntöisesti? LUETELLAAN, VOI VALITA USEITA

1. lataamalla kortille arvoa

2. ostamalla kertalippuja HSL-sovelluksesta
3. AB-vyöhykkeen kausilippuna matkakortilla
4. AB-vyöhykkeen kausilippuna HSL-sovelluksesta
5. ostamalla sovelluksesta vuorokausilippuja
6. jonain muuna kausilippuna
7. koululaislippuna
8. jonain muuna, esimerkiksi vapaalippuna

11. Liikuitteko edellisenä vuorokautena (tutkimuspäivänä) ammatissanne henkilöautolla kuljettaen henkilöitä tai tavaroita? (TÄHÄN KUULUVAT: autonkuljettaja, taksinkuljettaja, lähetti, postinjakaja, ruokapalvelun työntekijä, autokoulun opettaja yms. Tähän EI kuulu esim. toimistotyöntekijät, jotka menevät asiakasneuvotteluihin henkilöautolla.)

1. kyllä
2. ei

12. Kuinka monta henkilöautoa taloudellanne on vakituksessa käytössä?

_____ kpl

ei yhtään → siirry kysymykseen 16

ei vastausta

13. JOS KÄYTÖSSÄ ON AUTO: Kuinka monta näistä on työsuhdeautoja?

_____ kpl

ei yhtään

14. JOS KÄYTÖSSÄ ON AUTO: Käytättekö te itse taloutenne käytössä olevaa autoa?

(ei kysyä alle 18-vuotiaalta)

1. päivittäin
2. muutaman kerran viikossa
3. kerran viikossa
4. kerran, pari kuukaudessa
5. harvemmin
6. ei koskaan

15. Onko teillä vakinainen pysäköintipaikka?

A. kotona

1. kyllä
2. ei

B. työpaikalla

3. kyllä
4. ei

16. Käytättekö te joukkoliikennettä (bussi, juna, metro, raitiovaunu)?

LUETELLAAN VAIHTOEHDOT:

1. päivittäin
2. muutaman kerran viikossa
3. kerran viikossa
4. kerran, pari kuukaudessa
5. harvemmin
6. ei koskaan

17. Onko teillä käytettävissänne polkupyörä?

LUETELLAAN VAIHTOEHDOT:

4. aina tai melkein aina
5. silloin tällöin
6. ei

18. Montako polkupyörää taloudessanne on?

1. montako aikuisten pyörää? ____
2. montako lasten pyörää? ____

Seuraavat kysymykset käsittelevät koronatilanteen vaikutuksia taloutenne liikkumisvälineisiin.

19. Onko talouteenne koronatilanteen vuoksi hankittu lisää seuraavia kulkuvälineitä tai liikkumispalveluita? (Ohje: myös leasing, työsuhde ym.)

1. Auto, talouden ainoa
2. Auto, talouden toinen tai useampi lisäauto
3. Yhteiskäyttöautopalvelu

20. Entä onko taloutenne koronatilanteen vuoksi luopunut seuraavista? (Ohje: myös leasing, työsuhde ym.)

1. Auto, talouden ainoa
2. Auto, talouden toinen tai useampi lisäauto
3. Yhteiskäyttöautopalvelu

21. Oletteko koronatilanteen vuoksi hankkinut seuraavia kulkuvälineitä tai ottanut käyttöön liikkumispalveluita?

1. Polkupyörä
2. Sähköpolkupyörä
3. Sähköpotkulauta
4. Mopo/Moottoripyörä/Skootteri
5. Sähkömopo/Sähkömoottoripyörä/Sähköskootteri
6. Yhteiskäyttöiset sähköpotkulaudat
7. Yhteiskäyttöpyörät (esim. Kaupunkipyörät)
8. Joukkoliikenteen kausilippu
9. Muu, mikä? avoin

22. Entä oletteko koronatilanteen vuoksi luopunut seuraavista kulkuvälineistä tai liikkumispalveluista?

1. Polkupyörä
2. Sähköpolkupyörä
3. Sähköpotkulauta
4. Mopo/Moottoripyörä/Skootteri
5. Sähkömopo/Sähkömoottoripyörä/Sähköskootteri
6. Yhteiskäyttöiset sähköpotkulaudat
7. Yhteiskäyttöpyörät (esim. Kaupunkipyörät)
8. Joukkoliikenteen kausilippu
9. Muu, mikä? avoin

Lopuksi kysymme vielä muutaman taustatietokysymyksen vastausten tilastollista luokitelua varten

23. Sukupuolenne?

LUETELLAAN VAIHTOEHDOT:

1. nainen
2. mies
3. muu / en halua vastata

24. Kuinka monta henkilöä kuuluu talouteenne te mukaan lukien?
____ henkilöä

25. JOS HENKILÖITÄ ON ENEMMÄN KUIN 1: Kuinka monta alle kouluikäistä perheessänne on?

_____ henkilöä
ei yhtään

26. Asutteko?

- 5. kerrostalossa
- 6. rivitalossa tai paritalossa
- 7. omakotitalossa
- 8. muu asumismuoto

27. Kuinka moni taloudessanne asuvista käy tällä hetkellä säännöllisesti ansiotyössä?

_____ henkilöä
ei yhtään

28. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten tämänhetkistä tilannettasi?

- 1) Työssäkäyvä
- 2) Työtön tai lomautettu
- 3) Opiskelija tai koululainen
- 4) Eläkkeellä
- 5) Perhevapaalla
- 6) Varusmies- tai siviilipalveluksessa
- 7) Muu työvoiman ulkopuolella

29. JOS KÄY TÖISSÄ (VAST 1): Mikä on työpaikkanne postinumero?

Postinumero: _____ jos ei muista → Kadun nimi: _____

30. Mitä kulkutapaa arvioitte käyttävänne pääasiassa (pisimmän matkan kulkutapa) koronatilanteen palauduttua-...Ohje: Kysytään vain kys 28 1) ja 3) vastanneet)

- A. Työpaikan ja kodin välisillä matkoilla? (kys 28. 1) vastanneet)
- B. koulun/opiskelupaikan ja kodin välisillä matkoilla? (kys 28. 3) vastanneet)

- 1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, potkulauta, pyörätuoli, rollaattori, rulaluistimet, rullasukset)
- 2. polkupyörä
- 3. bussi
- 4. metro
- 5. raitiovaunu
- 6. juna
- 7. henkilöautolla kuljettajana
- 8. henkilöautolla matkustajana
- 9. taksi, mukaan lukien Uber, Yango ja muut kyytipalvelut
- 10. sähköpotkulauta
- 11. muu kulkutapa
- 12 Ei ko. matkoja (esim. 100 % etänä)
- 13 EOS

Liite 3: Luotettavuusrajataulukot

LUOTETTAVUUSRAJATAULUKKO 95 %-N TASOLLE

% -luku, joka tuli tulokseksi	VASTAAJAMÄÄRÄ															
	25	50	75	100	150	200	250	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
2 tai 98	±5,6	±4,0	±3,2	±2,8	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±1,1	±0,98	±0,9	±0,61	±0,51	±0,4
3 tai 97	±6,8	±4,9	±3,9	±3,4	±2,8	±2,4	±2,2	±2,0	±1,7	±1,5	±1,4	±1,2	±1,1	±0,75	±0,62	±0,49
4 tai 96	±7,8	±5,6	±4,5	±3,9	±3,2	±2,8	±2,5	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±0,86	±0,71	±0,56
5 tai 95	±8,7	±6,2	±5,0	±4,4	±3,6	±3,1	±2,7	±2,5	±2,2	±2,0	±1,8	±1,5	±1,4	±0,96	±0,79	±0,62
6 tai 94	±9,5	±6,8	±5,5	±4,8	±3,9	±3,4	±3,0	±2,8	±2,4	±2,1	±2,0	±1,7	±1,5	±1,0	±0,87	±0,68
8 tai 92	±10,8	±7,7	±6,2	±5,4	±4,4	±3,8	±3,4	±3,1	±2,7	±2,4	±2,2	±1,9	±1,7	±1,2	±0,99	±0,77
10 tai 90	±12,0	±8,5	±6,9	±6,0	±4,9	±4,3	±3,8	±3,5	±3,0	±2,7	±2,5	±2,1	±1,9	±1,3	±1,1	±0,85
12 tai 88	±13,0	±9,2	±7,5	±6,5	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,3	±2,9	±2,7	±2,3	±2,1	±1,4	±1,2	±0,92
15 tai 85	±14,3	±10,1	±8,2	±7,1	±5,9	±5,1	±4,5	±4,1	±3,6	±3,2	±2,9	±2,5	±2,3	±1,6	±1,3	±1,0
20 tai 80	±16,0	±11,4	±9,2	±8,0	±6,6	±5,7	±5,0	±4,6	±4,0	±3,6	±3,3	±2,8	±2,5	±1,8	±1,4	±1,1
25 tai 75	±17,3	±12,3	±10,0	±8,7	±7,1	±6,1	±5,5	±5,0	±4,3	±3,9	±3,6	±3,0	±2,8	±1,9	±1,6	±1,2
30 tai 70	±18,3	±13,0	±10,5	±9,2	±7,5	±6,5	±5,8	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,2	±2,9	±2,0	±1,7	±1,3
35 tai 65	±19,1	±13,5	±11,0	±9,5	±7,8	±6,8	±6,0	±5,5	±4,8	±4,3	±3,9	±3,3	±3,1	±2,1	±1,7	±1,4
40 tai 60	±19,6	±13,9	±11,3	±9,8	±8,0	±7,0	±6,2	±5,7	±4,9	±4,4	±4,0	±3,4	±3,1	±2,2	±1,8	±1,4
45 tai 55	±19,8	±14,1	±11,4	±9,9	±8,1	±7,0	±6,2	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4
50 tai 50	±20,0	±14,2	±11,5	±10,0	±8,2	±7,1	±6,3	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4

Esimerkki 1
 Jos tuhannesta vastaajasta 5 % on ostanut tuotetta, on virhemarginaali ±1,4 prosenttiyksikköä. Koko väestössä on siis 95 %:n luotettavuustason mukaan 3,6–6,4 % tuotetta ostaneita.

Esimerkki 2
 Oletetaan ennen tutkimusta, että tuotteen markkinaosuus on noin 15 %. Halutaan selvittää asia ±1 prosenttiyksikön tarkkuudella. Tutkimukseen tarvitaan 5000 vastaajaa.

Esimerkki 3
 a) Tuhannen vastaajan joukossa 15–19-vuotiaita on 150, ja näistä 10 % ilmoittaa ostavansa säännöllisesti tuotetta X. Todellinen ostajien osuus 95 %:n luotettavuustasolla on 10 % ±4,9 eli 5,1–14,9 %.
 b) Jos otoskoko olisi puolta pienempi eli 500, 15–19-vuotiaita vastaajia olisi 75 ja todellinen ostajien osuus olisi 10 % ±6,9 eli 3,1–16,9 %.

KAHDESTA ERI TUTKIMUKSESTA SAATUJEN TULOSTEN VÄLISTEN EROJEN LUOTETTAVUUSTATAULUKKO 95 %-N TASOLLE

p = 50 prosenttia								
Otos- koko, tutki- mus 2	Otoskoko, tutkimus 1							
	100	250	500	750	1000	1500	2000	
	%	%	%	%	%	%	%	%
100	13,8							
250	11,6	8,8						
500	10,7	7,6	6,2					
750	10,4	7,2	5,7	5,1				
1000	10,3	6,9	5,4	4,7	4,4			
1500	10,1	6,7	5,1	4,4	4,0	3,6		
2000	10,0	6,6	4,9	4,2	3,8	3,4	3,1	

p = 40 tai 60 prosenttia								
Otos- koko, tutki- mus 2	Otoskoko, tutkimus 1							
	100	250	500	750	1000	1500	2000	
	%	%	%	%	%	%	%	%
100	13,6							
250	11,4	8,6						
500	10,5	7,4	6,1					
750	10,2	7,0	5,5	5,0				
1000	10,1	6,8	5,2	4,6	4,3			
1500	9,9	6,6	5,0	4,3	3,9	3,5		
2000	9,8	6,4	4,8	4,1	3,7	3,3	3,0	

p = 30 tai 70 prosenttia								
Otos- koko, tutki- mus 2	Otoskoko, tutkimus 1							
	100	250	500	750	1000	1500	2000	
	%	%	%	%	%	%	%	%
100	12,7							
250	10,6	8,0						
500	9,8	7,0	5,7					
750	9,6	6,6	5,2	4,6				
1000	9,4	6,3	4,9	4,3	4,0			
1500	9,3	6,1	4,6	4,0	3,7	3,3		
2000	9,2	6,0	4,5	3,8	3,5	3,1	2,8	

p = 20 tai 80 prosenttia								
Otos- koko, tutki- mus 2	Otoskoko, tutkimus 1							
	100	250	500	750	1000	1500	2000	
	%	%	%	%	%	%	%	%
100	11,1							
250	9,3	7,0						
500	8,6	6,1	5,0					
750	8,3	5,7	4,5	4,1				
1000	8,2	5,6	4,3	3,8	3,5			
1500	8,1	5,3	4,1	3,5	3,2	2,9		
2000	8,0	5,3	3,9	3,4	3,0	2,7	2,5	

p = 10 tai 90 prosenttia								
Otos- koko, tutki- mus 2	Otoskoko, tutkimus 1							
	100	250	500	750	1000	1500	2000	
	%	%	%	%	%	%	%	%
100	8,3							
250	7,0	5,3						
500	6,4	4,5	3,7					
750	6,3	4,3	3,4	3,0				
1000	6,2	4,2	3,2	2,8	2,6			
1500	6,1	4,0	3,0	2,6	2,4	2,2		
2000	6,0	3,9	2,9	2,5	2,3	2,0	1,9	

Näiden taulukoiden avulla voidaan arvioida eri-suuruisten otosten ja eri tutkimusten avulla saatujen prosenttilukujen erotusten merkitsevyyttä.

Taulukoista valitaan aina se, jossa p (=prosenttiluku) on lähinnä saatua tulosta/osuutta.

ESIMERKKI

Tehtiin kaksi eri tutkimusta eri aikoina. Toisessa oli 250 vastaajaa ja toisessa 1000. Tuotteen markkina-osuus oli pienemmässä tutkimuksessa 37 % ja suuremmassa 35 %.

Tarkasteluun valitaan taulukko p = 40 tai 60 %, koska saadut tulokset ovat kaikkein lähimpänä sitä. Taulukosta katsotaan luku otoskokojen 1000 ja 250 risteyskohdasta. Tässä tapauksessa tulosten eron merkitsevyyteen olisi vaadittu 6,8 prosenttiyksikön ero, joten tehtyjen tutkimusten tulosten ero (2 prosenttiyksikköä) ei ollut merkitsevä.

Kuvailulehti

Tekijä	Tuomo Turja
Nimike	Helsingin kaupunkien liikkumistottumukset 2021
Sarjan nimike	Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön julkaisu
Sarjanumero	2022:11
Julkaisuaika	2022
Sivuja	60
Liitteitä	3
ISBN	978-952-386-108-4
ISSN	2489-4230 (verkkojulkaisu)
Kieli, koko teos	Suomi
Kieli, yhteenveto	Suomi

Tiivistelmä:

Helsingin liikkumistottumukset -tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää helsingin tekemien kaupungin sisäisten matkojen kulkutapajakauma, matkojen määrä ja tarkoitus. Koronaepidemiolla ja siihen liittyvillä rajoituksilla ja suosituksilla on todennäköisesti ollut edelleen vaikutusta ihmisten liikkumiseen tutkimusajankohtana syksyllä 2021.

Tutkimusajankohtana matkoja tehtiin kaiken kaikkiaan 1 779 307 kappaletta. Matkojen absoluuttinen määrä Helsingissä on nyt hieman suurempi kuin vuonna 2020. Keskimäärin helsingiläiset tekivät 3,00 matkaa päivässä. Keskiarvotulos on pysynyt samana kuin viime vuonna.

Yleisin matkojen kulkutapa oli kävely (46 % tehdyistä matkoista). Kävelyn osuus on laskenut selvästi viime vuodesta, jolloin se oli 52 %. Kävelyn osuus korostuu erityisesti kantakaupungissa. Seuraavaksi useimmin matkoja tehtiin henkilöautolla kuljettajana (17 %), bussilla (10 %) ja polkupyörällä (9 %). Bussimatkojen osuus on nyt selvästi suurempi kuin vuonna 2020, mutta se jää selvästi jälkeen koronapandemiaa edeltäneistä luvuista. Henkilöautomatkojen osuus on noussut hieman, pyörämatkojen osuus on laskenut. Myös muiden julkisten liikennevälineiden kuin bussien matkustajasuudet ovat suuremmat kuin viime vuonna, metron ja junien osalta on jo palattu lähes koronapandemiaa edeltävälle tasolle.

Vapaa-ajan matkat ovat selvästi mittaajajankohdan yleisimpiä matkoja, niiden osuus on 41 %. Toiseksi yleisimpiä ovat työ-, koulu- ja opiskelumatkat (25 %). Työ- ja opiskelumatkat jakautuivat eriteltynä niin, että 17 % oli työmatkoja ja 9 % koulu- tai opiskelumatkoja. Kolmanneksi yleisimpiä ovat ostosmatkat (18 %).

Avainsanat: Kulkutapajakauma, Helsingin sisäiset matkat, matkaluku, liikkumistottumukset



Helsinki

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista.